

**ÖĞRETMEN DÖNÜŞÜMÜ ÖZELİNDE BEDEN
EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ: NEREDEN? NEREYE?**

Ahmet Enes SAĞIN

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Cenk TEMEL

Yüksek Lisans Tezi – 2018

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÖĞRETMEN DÖNÜŞÜMÜ ÖZELİNDE BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENLİĞİ: NEREDEN? NEREYE?

Ahmet Enes SAĞIN

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Cenk TEMEL

Bu araştırma İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamında
TYL-2018-1069 numaralı proje ile desteklenmiştir.

MALATYA

2018

KABUL VE ONAY SAYFASI

İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan; **Ahmet Enes SAĞIN**'ın "**Öğretmen Dönüşümü Özelinde Beden Eğitimi Öğretmenliği: Nereden? Nereye?**" konulu bu çalışması, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 05/06/2018

Dr. Öğr. Üyesi Cenk TEMEL
İnönü Üniversitesi
Tez Danışmanı
Jüri Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTINKÖK
Akdeniz Üniversitesi
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Yahya DOĞAR
İnönü Üniversitesi
Üye

ONAY

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../2018 tarih ve 2018/..... sayılı Kararıyla da uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Yusuf TÜRKÖZ
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	ix
TABLOLAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	5
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Öğretmen Yetiştirmede Üniversite Öncesi Dönem	6
2.2. Üniversitelerde Öğretmen Yetiştirme	8
2.3. Eğitim Sistemi İçerisinde Öğretmenin Rolü ve Yeri	11
2.4. Öğretmen Yetiştirme Programının Eğitime Yansımaları.....	12
2.5. Neoliberal Politik Yaklaşımların Eğitim Sistemine Olan Etkisi.....	15
2.6. Eğitimde Nicelik – Nitelik İlişkisi	18
2.7. Eğitim Teknoloji İlişkisi	20
2.8. Eğitimde Özelleşme	22
2.9. Beden Eğitimi	30
2.9.1. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Süreci	30
2.9.1.1. Cumhuriyet Öncesinde Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Süreci ...	30
2.9.1.2. Cumhuriyet Sonrası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Süreci	31

2.9.1.3. 1982 Sonrası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmede	
Üniversite Dönemi	33
2.9.2. Beden Eğitimi Dersinin ve Öğretmenin Bugünkü Mevcut Durumu.....	34
2.9.2.1. Okullarda Beden Eğitimi Dersinin Durumu	35
2.9.2.2. Üniversitelerde Spor Eğitimi Veren Birimler ve Sayıları	36
2.9.3. Beden Eğitimi Dersinin Mevcut Durumu	39
2.9.4. Yakın Zamanda MEB’de Beden Eğitim İle İlgili Yaşanan Değişimler...	41
2.9.4.1. Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığının (OBESİD) Kaldırılması.....	41
2.9.4.2. Okul Spor Faaliyetlerinin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü’ne Devredilmesi	43
2.9.4.3. Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliği’nin Kaldırılması	44
2.9.5. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenliğine Geçişi	46
2.9.6. Okulların Fiziki Yapılarının Beden Eğitimi Dersine Uygunluğu	48
3. MATERYAL VE METOT	50
3.1. Araştırma Deseni.....	50
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	50
3.3. Araştırmanın Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması	52
3.4. Araştırma Verilerinin Analizi	52
3.5. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenilirlik	53
3.6. Araştırmanın Etik Boyutu	53
4. BULGULAR	54
4.1. Araştırmaya İlişkin Bulgular.....	54
4.1.1. Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	56
4.1.2. Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	68

4.1.3. Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	76
4.1.4. Dönüşümü Gelecekte Tersine Çevirebilecek Unsurlar	88
5. TARTIŞMA	95
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	107
6.1. Sonuç.....	107
6.2. Öneriler	109
KAYNAKLAR	110
EKLER.....	124
Ek 1: Özgeçmiş	124
Ek-2: Bilgilendirilmiş Gönüllü Onay Formu	125
Ek-3: Öğretmenler için Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	128
Ek-4: Etik Kurul Onayı	131

TEŞEKKÜR

Tez yazma süreci boyunca yardım ve desteğini esirgemeyen danıőmanım Dr. Öğretim Üyesi Cenk TEMEL'e tezin her aşamasında düşünce ve önerileriyle destekte bulunan değerli hocam Sinan UĞRAŞ'a, ihtiyaç duyduğumda teknik destekte bulunan Mustafa ABURŐU'ya ve kadim dostum Talip Aytaç KADIOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca çalışma süresince her anlamda destek ve sabır gösteren değerli eşime teşekkür ederim.

Ahmet Enes SAĞIN

ÖZET

Öğretmen Dönüşümü Özelinde Beden Eğitimi Öğretmenliği: Nereden? Nereye?

Amaç: Bu araştırmada beden eğitimi öğretmenliği imgesinin yıllar içerisinde nasıl bir değişim ve dönüşüm süreci geçirdiği ve bu duruma neden olan faktörlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Nitel araştırma yöntemlerinden olan olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinde 2016-2017 yılı içerisinde MEB'e bağlı resmi ortaokul ve liselerde halen görev yapan veya farklı yıllarda emekli olmuş 22 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan 18 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler Nvivo programından yararlanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma verilerine ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, eski öğretmenler ile mevcut beden eğitimi öğretmenleri arasında birtakım farklar ortaya çıkmıştır. Eski beden eğitimi öğretmenlerinin daha çalışkan, özverili, disiplinli, iletişimi kuvvetli, bireysel becerileri yüksek, aynı zamanda daha nitelikli öğretmenler olarak tanımlanırken; günümüzdeki mevcut beden eğitimi öğretmenlerinin kendilerine sunulan imkanların dışına çık(a)madığı, ihtiyaçları gidermek için farklı yollar denememelerinin yanında sisteminden kaynaklı olarak öğretmenin kendini geliştirme ihtiyacı duymadığı, formasyon bilgilerinin iyi olmasına rağmen sportif alan bilgi birikimlerinin yetersiz olduğu aynı zamanda bu öğretmenlerin çevreyle ve kendi zümreleri ile olan diyalog ve işbirliğinin zayıf olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırma kapsamındaki tarih aralığı dikkate alındığında, katılımcılarca olumlu olarak değerlendirilen geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesinin, birbirini takip eden politikalardan etkilendiği ve söz konusu zaman dilimi içerisinde beden eğitimi öğretmeni imgesinin olumsuz bir dönüşüm geçirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Öğretmeni, Dönüşüm, Değişim.

ABSTRACT

Physical Education Teacher Specific To Teacher Transformation:

From Where To Where

Purpose: The aim of this research is to determine the changes and transformations of the physical education teacher image over the years and to determine the factors that cause this change and transformation.

Material and Method: In this research, case study (phenomenology) was used as qualitative research methods. The study group consisted of 22 physical education and sports teachers who retired in various times or are currently working in primary schools and high schools under MONE in 2016 and 2017. Semi-structured interview form consisting of 18 questions prepared by the researcher was used as data collection tool in the research. The data were analyzed using the Nvivo program.

Findings: When the analysis results of the research data were examined, some differences appeared between the retired teachers and the currently working physical education teachers. Retired physical education teachers are more hard-working, self-sacrificing, disciplined, have good communication skills, have high individual skills and are more qualified at the same time; while physical education teachers, who are still working, have not tried out different ways to get their needs out of the possibilities offered to them and at the same time it is found that the teacher does not need self-improvement due to the system, the knowledge of the sporting field is inadequate even though the formation information is good, and that these teachers have weak dialogue and cooperation with the society and their own communities.

Conclusion: As a result of the research, considering the date range of the research, the positive image of physical education teachers in the past has been adversely affected by the successive politics of the day. Ultimately, it can be said that the physical education teacher image has changed and undergone a negative transformation.

Key Words: Physical Education Teacher, Transformation, Change.

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

Bknz	: Bakanız
BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
BEÖ	: Beden Eğitimi Öğretmeni
FATİH	: Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
GSGM	: Gençlik Spor Genel Müdürlüğü
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KPSS	: Kamu Personeli Seçme Sınavı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SGM	: Spor Genel Müdürlüğü
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OBESİD	: Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığının
YÖK	: Yükseköğretim Kurumu
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil No	Sayfa No
Şekil 2.1. Eğitim Sisteminin Temel Öğeleri.....	11
Şekil 2.2. Okullarda Beden Eğitiminin Değişimi	39
Şekil 4.1. Beden Eğitimi Öğretmenliğinde Nereden? Nereye?	55
Şekil 4.2. Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi.....	57
Şekil 4.3. Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	69
Şekil 4.4. Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi.....	77
Şekil 4.5. Dönüşümü gelecekte tersine çevirebilecek unsurlar	89

TABLolar DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 2.1. Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Öğretmen Yetiştiren Yükseköğretim Kurumları (1982-83 Öğretim Yılı)	7
Tablo 2.2. Üniversitelerde Eğitim Uzmanı ve Öğretmen Yetiştirme (1982-83 Öğretim Yılı)	8
Tablo 2.3. 2017 Yılında KPSS'ye Giren Öğretmen Sayısı	18
Tablo 2.4. Okul ve Öğrenci Sayıları (Resmi/Özel).....	24
Tablo 2.5. Eğitim Öğretim Desteği Verilen Okul Türleri, Destek Tutarları ve Öğrenci Sayıları.....	25
Tablo 2.6. Organize Sanayi Bölgeleri Dışında Açılan Özel Mesleki ve Teknik Liselerinde Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilen Alanlar Ve Tutarı.....	26
Tablo 2.7. Organize Sanayi Bölgelerinde Açılan Özel Mesleki ve Teknik Liselerinde Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilen Alanlar Ve Tutarı.....	27
Tablo 2.8. Yıllara Göre Devlet ve Vakıf Üniversite/Öğrenci Sayısı	29
Tablo 2.9. Okullarda Zorunlu Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Ders Saati	35
Tablo 2.10. Üniversitelerde Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Birimler ve Sayıları (2017)	36
Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Nitelikleri.....	51
Tablo 4.1. Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi Kategorisi ve Frekansı.....	56
Tablo 4.2. Çalışkan–Azimli Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	58
Tablo 4.3. Üretken–Girişimci Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	59
Tablo 4.4. Fedakar–Özverili Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	60

Tablo 4.5. Sorunlarla Başa Çıkabilme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	61
Tablo 4.6. Entelektüel Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	62
Tablo 4.7. Mesleğe Adanmışlık-İşini Sevme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	62
Tablo 4.8. Katı Disiplin Anlayışı Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	63
Tablo 4.9. Tören Sevgisi ve Bilgisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	64
Tablo 4.10. Sporcu Yönü Gelişmiş Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	64
Tablo 4.11. Antrenör Gibi Hissetme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	65
Tablo 4.12. Sosyal Olma Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	66
Tablo 4.13. Rol Model Olma Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	67
Tablo 4.14. Örgütlenebilme Becerisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	68
Tablo 4.15. Üniversite - Milli Eğitim Bakanlığı İlişkisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	70
Tablo 4.16. Çevre – Beden Eğitimi ve Spor İlişkisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	72
Tablo 4.17. Eğitim Sistemi ve Spor Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	74
Tablo 4.18. Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi Kategorisi ve Frekansı.....	76
Tablo 4.19. Aktif Spordan Uzak, Sporu Yaşam Biçimi Olarak Görmeme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	78
Tablo 4.20. Sunulan İmkanlarla Yetinme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	78
Tablo 4.21. Atanma Süreci Sonunda Misyonlarını Tamamladıklarını Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	79
Tablo 4.22. Öğretmenliği Güvenceli Bir Memurluk Olarak Görme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	80
Tablo 4.23. Teknoloji Çağına Yatkinlik Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	81
Tablo 4.24. Özsaygı Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	81
Tablo 4.25. Mesleki Yeterlilik Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	82
Tablo 4.26. Tek Branşta Uzmanlaşma Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	83

Tablo 4.27. Çevreyle İletişim İş Birliği Kategorisine İlişkin İçerik Analiz.....	84
Tablo 4.28. Öğretmen – Öğrenci İlişkisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	85
Tablo 4.29. Bireyselleşme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	86
Tablo 4.30. Ticari Bakış Açısı Alt Boyutu Analizi.....	87
Tablo 4.31. Kişisel Gelişim Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	88
Tablo 4.32. Kentleşmenin Artması Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	90
Tablo 4.33. Teknolojik Gelişmeler Kategorisine İlişkin İçerik Analizi.....	91
Tablo 4.34. Fiziksel Aktiviteyi Geliştirmeye Yönelik Politika ve Uygulamalar Kategorisine İlişkin İçerik Analizi	93

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Eğitim olgusu insanlık tarihi kadar eskidir. Eğitimin eskiden günümüze kadar gelebilmesi ve her dönem farklı şekillerde içerisinde doldurulması gerekliliği eğitiminin insanlık için ne kadar vazgeçilmez bir unsur olduğunun da göstergesidir. Bu vazgeçilmez olgunun sebebi insanın hem eğitime muhtaç hem de eğitilebilir bir canlı olmasından kaynaklanmaktadır (1).

Eğitimin amaçları konusunda çeşitli görüşler süregelmiştir. Aslında eğitimin amacını zaman, toplumun yapısı, içinde bulunulan durum, eğitim felsefesi gibi unsurlar belirler. Bu yüzden toplumdaki topluma değişiklik gösterir ve bir toplum için başarı sayılacak eğitimin çıktısı diğer bir toplum için farklı anlama gelebilir (2). Eğitim insanı farklı yönlerden (fiziksel, zihinsel, duygusal, entelektüel) geliştirme, toplumsallaştırma, milli kültür, ahlaki ve evrensel değerlerle donatarak bireyin etkin bir yaşam sürmesini sağlayacak bilgi ve beceri kazandırma süreci olarak tanımlanabilir (3). Ancak tüm bu becerilerin öğrenciler tarafından kazanılması öğretmenden bağımsız değildir. Ayrıca öğretmen eğitimin kalitesini doğrudan belirler.

Eğitim tarihi içerisinde öğretmen, eğitim ve öğretim kavramları çok eski dönemlere kadar uzanmaktadır. Bu kavramların içi her dönemde farklı şekilde doldurulmaya çalışılmış toplumların kültürüne, inancına, yaşayış biçimlerine göre şekil almıştır (4). Tarihsel süreç içerisinde eğitim-öğretimin kat ettiği mesafeye paralel olarak okullarda öğretme işini yapan kişilerin istenen vasfa sahip olarak yetiştirilmesi gereği ortaya çıkmış ve bununla birlikte öğretmen yetiştirme çabaları başlamıştır.

Günümüzde teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin öğretmen eğitim sisteminin en önemli öğelerinden biridir. Öğretmenler elindeki verilerle olduğu gibi yetinen ve onları olduğu gibi doğrudan aktarma işini yapan kişiler değildir. Onlar verilere ulaşma yollarını bilen verileri düzenleyip ulaştıklarını kültür ve disiplinler arası süzgeçten geçirip analiz ve sentez edebilme becerisine sahip fikir işçileridir (5). Öğretmen bir taraftan sürekli öğrenen diğer taraftan alan bilgilerini kişiye veya kişilere öğreten ve bu davranışlarıyla öğrenenlere model olan biridir. Bu gibi özellikleri öğretmenin hem sanatçı hem de bilim

insanı gibi olmasını gerektirir. Kişisel ve mesleki bilgi birikimini, gücünü toplumun gelişip ilerlemesine sunması yanında, toplumsal liderlik görevini büyük bir ustalıklı yürütmesi de bir diğer sorumluluk alanını oluşturur (6). Bu gerekleri yerine getirmek için öğretmen, okuyan, inceleyen, mesleğiyle ilgili bilimsel gelişmeleri izleyebilen, araştırabilen, uygulayabilen bir kişiliğe ve donanıma sahip olması gerektiği düşünülmektedir. Churikan'a göre "Bir öğretmenin yetişmesi belli bir kesiti kapsamaz bu süreç öğretmenlik yaşamı boyunca sürer. Profesyonel bir öğretmen, sadece öğretmenlik eğitimi aldığı kurumdan değil, bunun yanında mezuniyet sonrasında da öğrenmeye devam eder" (7).

İyi yetişmiş nitelikli öğretmenlere sahip olan toplumlara bakıldığında gelişmişlik düzeyleri ve eğitim sistemleri sürekli bir gelişim gösterirken, niteliği düşük öğretmenlere sahip toplumların ise tersine eğitim yapıları ve gelecekleri ise tehlike altındadır. Böyle bir noktada, toplumların nitelikli öğretmen yetiştirme ve seçme sistemlerini iyi bir şekilde analiz edilmesi gerekir. Her ülkede öğretmen yetiştirme sistemleri birtakım farklılıklar göstermesinin yanında, özellikle eğitim fakültelerine girebilme koşulları, öğretmenlerin alacakları eğitim programlarının içeriği ve devamında değerlendirilme süreçleri üzerinde araştırılması ve geliştirilmesi gereken önemli süreçlerdir (8).

Ülkemizde öğretmen yetiştirme Osmanlı'dan günümüze gelene kadar birçok değişimden geçmiştir. Bir program dâhilinde öğretmen yetiştiren ilk kurum 16 Mart 1848'de kurulan "Darülmüallimin"dir. Geçen bu süre zarfında öğretmen yetiştirme programlarında pek çok değişiklik olmuştur. Geçmişten günümüze öğretmen yetiştiren kurumlar (9, 10):

- a) İlköğretmen Okulları,
- b) Köy Enstitüleri,
- c) Yüksek Öğretmen Okulları,
- d) Eğitim Enstitüleri,
- e) İki Yıllık Eğitim Enstitüleri,
- f) Eğitim Fakülteleri'dir.

Eğitim, karışık bir oluşumdan meydana gelir. Eğitim süreci, düşünce kaynağını felsefeden, düzenini toplumdan, doğruluğunu da bilimden alarak insanın şekil almasını sağlar. Bu oluşumda beden eğitiminin genel eğitime olan etkisi ve katkısı oldukça

fazladır. Başka bir ifadeyle beden eğitimi ve genel eğitim birbiriyle ayrılmaz bir parçadır (11). Tüm dünyada özellikle gelişmiş toplumlarda oldukça öneme sahip eğitim araçlarından biri olan beden eğitimi ve spor faaliyetleri fiziksel, psikolojik ve sosyolojik açıdan sağlıklı toplumlar ve bireyler yetiştirebilmek için eğitim politikalarına dahil edilmektedir (12). Okullar spor eğitiminin çocuklara bir program ve öğretmen eşliğinde verildiği ilk yerdir. Okullarda bu eğitimi veren beden eğitimi öğretmenleri, eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesini sağlayan kişilerdir. Bu yüzden spor eğitimcilerinin iyi yetişmiş olarak okullarda çalışması bir gerekliliktir. Ülkemizde beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesini sağlayan kurumlara bakıldığında süreç içerisinde birtakım farklılıklar göstermiştir (13):

- a. Kurslar vasıtası ile yetiştirilen beden eğitimi öğretmenleri (1926–1930),
- b. Enstitüler vasıtasıyla yetiştirilen beden eğitimi öğretmenleri (1933–1979),
- c. Akademiler vasıtasıyla yetiştirilen beden eğitimi öğretmenleri (1974–1982),
- d. Yüksek Okullar vasıtasıyla yetiştirilen vasıtasıyla yetiştirilen beden eğitimi öğretmenleri (1978–1982),
- e. Üniversiteler vasıtasıyla yetiştirilen beden eğitimi öğretmenleri (1982 -....).

Ülkemizde beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi süreci iki bölüm halinde 1932-1982 yılları içerisinde alan kesiti “Üniversitesi Öncesi” dönem, 1982’den sonrasını da “Üniversite Sonrası” şeklinde adlandırabiliriz (14). 1982 yılına kadar beden eğitimi öğretmenliği eğitiminde olumlu olumsuz birçok değişiklik yaşanmıştır. 20 Temmuz 1982’de 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile üniversiteler beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren kurumları bünyesine almış ve öğretmen yetiştirme görevinin 20 Temmuz 1982’de üniversiteye verilmesinden sonra Yükseköğretim Kurulu (YÖK) belirleyici bir etken olmuştur (4).

Bu bağlamda; bu araştırmada, öğretmen eğitiminin üniversitelere devredilmesinden sonraki süreçte beden eğitimi öğretmeni imgesinde nasıl bir değişim veya dönüşüm olduğu, ayrıca bu durumu ortaya çıkaran sebeplerin neler olduğu/olabileceğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile aşağıdaki amaçlara ve cevaplara ulaşılmaya çalışılmıştır.

- Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi nasıldır?
- Mevcut beden eğitimi öğretmeni imgesi nasıldır?
- Değişime/Dönüşüme neden olan unsurlar nelerdir?
- Gelecekteki beden eğitimi öğretmeni imgesine ve dolayısıyla dersini etkileyebilecek unsurlar neler olabilir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Yaptığımız bu çalışmanın önemi, geçmiş ve mevcut beden eğitimi öğretmen imgesinin beden eğitimi öğretmenlerinin kendi zihinlerinde oluşturduğu algının nedenleriyle birlikte tespiti açısından son derece önem taşımaktadır. Mevcut beden eğitimi öğretmeni imgesi ile geçmiş dönemdeki beden eğitimi öğretmeni imgesi arasında birtakım farklar olduğu ortaya çıkmıştır. Bu farklar mevcut beden eğitimi öğretmeni imgesinin geçmişe kıyasla daha olumsuz olduğu yönündedir. Bu araştırmayla meydana gelen imgesel dönüşümün sebeplerinin neler olduğu mevcut beden eğitimi öğretmeni imgesinin süreçte nasıl etkilendiğinin ortaya çıkartılması açısından önemlidir. Ayrıca bu çalışmayla değişen imgenin tekrar düzelmesi için ilerleyen zamanda süreci tersine çevirebilecek unsurlar ortaya konulmuştur. Ülkemizde beden eğitimi öğretmenliği ile ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Yükseköğretim Kurumu (YÖK) dolayısı ile beden eğitimi öğretmeni yetiştiren spor bilimleri fakülteleri ve yüksekokullarına yol göstermesi bakımından katkılar sağlaması beklenebilir.

1.4. Varsayımlar

Araştırma kapsamında yer alan katılımcıların, beden eğitimi öğretmeni imgesini geçmiş, günümüz ve geleceğe ilişkin derin bir bilgi, tecrübe ve yaşanmışlıklar üzerinden değerlendirdikleri, ayrıca görüşme esnasında samimi, yansız ve gerçek görüşlerini yansıtacak şekilde soruları cevaplandıkları ve konu ile ilgili yeterli bilgi birikime sahip oldukları varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Türkiye'nin farklı bölgelerinde çalışan veya emekli olmuş beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri cevaplarla sınırlıdır. Araştırma öğretmen eğitiminin üniversitelere devredildiği 1982 yılı ile araştırmanın tamamlandığı 2017 yılları arasındaki tarihsel zaman dilimi ile sınırlıdır. Ayrıca araştırma söz konusu zaman dilimi içerisindeki birbiri ile ilişkili olduğu değerlendirilen konu başlıkları ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Beden Eğitimi: Milli Eğitim temel ilkeleri doğrultusunda bireyin beden-ruh-fikir gelişimini sağlamaktır (15).

Beden Eğitimi Öğretmeni: Bireyin hem bedensel hem de zihinsel yönlerini bir bütün olarak geliştiren, bunun yanında çevresel etkenlere ve her öğrencinin bireysel özelliklerini dikkate alarak eğitimi planlayan kişiye denir (16).

Beden Eğitimi Öğretmeninin Nitelikleri: Konu alan bilgi birikimine sahip, sporun hem bilimsel hem de felsefi altyapısını bilen, organizasyon becerilerine hakim, gelişmiş bir iletişim becerisi olan, mesleki etik ve dürüstlük anlayışla hareket eden, istekli, sevgi ve saygıyı benimsemiş, kişinin gelişim özelliklerini analiz edebilen ve öğrenme-öğretmen sürecini örgütleyebilen bir kişi olarak ifade edilmiştir (17).

Dönüşüm: Olduğundan başka bir biçime girme, başka bir durum alma, şekil değiştirme (18).

Değişim: Bir zaman dilimi içindeki değişikliklerin bütününe denir (18).

2. GENEL BİLGİLER

Bu kısımda ilk olarak öğretmenlik mesleğinin geçmişten günümüze hangi süreçlerden geçtiği ve genel olarak öğretmenlik mesleğini etkileyen etmenlerin neler olduğu irdelenmiş, ardından benzer şekilde beden eğitimi öğretmenin ve dersinin süreçte yaşamış olduğu değişim ve dönüşümlere yer verilmiştir.

2.1. Öğretmen Yetiştirmede Üniversite Öncesi Dönem

Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmen yetiştirilmesinde yıllar içinde birçok uygulamaya başvurmuştur. Bu uygulamalardan birçoğu kaldırılrsa da bazıları günümüzde kısmi değişikliklerle devam etmektedir (19).

- Yedek subay öğretmenlik (1960- ...)
- Vekil öğretmenlik (1961- ...)
- Barış gönülleri (1962-1970)
- Öğretmenlik formasyonu (1970-...)
- Mektupla öğretmen yetiştirme (1974)
- Hızlandırılmış programda öğretmen yetiştirme (1975-1980)
- Askerliğini öğretmen olarak yapanlar
- Fakülte mezunlarının öğretmen atanması (1966)

Öğretmen yetiştirme görevini hem MEB'e bağlı yükseköğretim kurumları hem de üniversiteler yürütülmekteydi. Bu görev tamamıyla üniversitelere devredilmeden önceki dönem olan 1982-1983 yılına ait bilgiler tablo 2.1. ve tablo 2.2'de gösterilmiştir.

Tablo 2.1. MEB’e Bağlı Öğretmen Yetiştiren Yükseköğretim Kurumları (1982-83 Öğretim Yılı)

Kurum	Öğretim Yılı	Program türü	Kurum Sayısı
Yüksek Öğretmen Okulu (1)	4	Tarih-Coğrafya	10 Okul
		Coğrafya-Tarih	
		Matematik-Fizik	
		Fizik – Matematik	
		Fizik-Kimya	
		Kimya-Fizik	
		Kimya-Biyoloji	
		Biyoloji-Kimya	
		Almanca	
		Fransızca	
		İngilizce	
		Eğitim	
		Resim-iş	
Müzik			
Beden Eğitimi			
Eğitim Enstitüsü	21		17 Enstitü
Yabancı Diller YO	31		16 Okul

ÖSYM (1982) İkinci Basamak Sınav Kılavuzu. 1982. (akt.20).

(1) Üç yıllık olan Eğitim Enstitüleri 1978-79 öğretim yılında “Yüksek Öğretmen Okulları” adı altında tekrardan düzenlenmiştir.

Tablo 2.1’de görüldüğü gibi MEB’e bağlı üç farklı okul bulunuyordu.

Yüksek Öğretmen Okulları (Son dönem): 4 yıl süreliydi ve çoğunlukla liselere öğretmen yetiştirmesi amaçlanmıştır.

Yabancı Diller Yüksek Okulu: 3 yıl süreli olan bu ve yabancı dil öğretmeni yetiştirme amacındaydı.

Eğitim Enstitüleri: 2 yıl süreli olan bu enstitülerde sınıf öğretmeni yetiştirmek amacındaydı.

Üniversite boyutunda ise; Farklı fakültelere ve Yüksekokul öğrencilerine, lisans öğrenimleri doğrultusunda Fen veya Edebiyat Fakülteleri bünyesinde “öğretmenlik sertifikası” programı sunulmaktaydı. Bu yaygın uygulamanın dışında Tablo 2’de görüldüğü üzere matematik, fizik, kimya öğretmeni yetiştirme programları, pedagoji

bölümleri ve eğitim bilimleri uzmanı yetiştirmeyi amaçlayan uygulamalar örnek olarak verilebilir.

Tablo 2.2. Üniversitelerde Eğitim Uzmanı ve Öğretmen Yetiştirme (1982-83 Öğretim Yılı)

Üniversite	Fakülte	Bölüm /Program
Ankara Üniversitesi	Eğitim	-
Ankara Üniversitesi	DTCF	Pedagoji
İnönü Üniversitesi	Temel Bil. Fak.	Matematik Öğretmenlik Lisansı Fizik Öğretmenlik Lisansı Kimya Öğretmenlik Lisansı
İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Pedagoji
ODTÜ	Fen ve Edebiyat Fakültesi	Matematik Eğitimi Fizik Eğitimi Kimya Eğitimi

ÖSYM (1982). İkinci Basamak Sınav Kılavuzu. (akt.20).

2.2. Üniversitelerde Öğretmen Yetiştirme

Öğretmen yetiştirme görevi, 20 Temmuz 1982 tarihindeki 41 sayılı KHK ile MEB'den alınarak üniversitelere devredilmiştir (21). Öğretmen yetiştirme sistemi bu şekilde yeni bir statü ve yapıya kavuşmuş, eğitim enstitüleri ve yüksek öğretmen okulları eğitim fakülteleri adıyla tekrardan teşkilatlandırılmıştır. Bu yeni düzenlemeden sonra öğretmeni eğitip yetiştiren kurum üniversiteler olurken istihdam işi ise MEB'e devredilmiştir (22). 1982'den günümüze gelene kadar eğitim fakültelerine yönelik birçok düzenleme gerçekleştirilirken, 1982'den önce eğitim sisteminin en önemli sakıncalarından biri öğretmen yetiştirme politikalarının politik yönlendirmelere çok açık olmasıydı. Bu görev bakanlıktan alınıp üniversitelere devredilince bu durumun ortadan kalktığı kabul edilmektedir (23). Eğitim fakültelerinin kurulmasıyla; öğretmen eğitiminde bir bütünlüğe kavuşulmuş, eğitim alanında araştırmacı kişilerin yetişmesine katkı sağlanmıştır. Bu durumun, öğretmen eğitiminin üniversite seviyesine çıkarılarak itibarının artırılması gibi olumlu etkileri olmuştur (24).

Diğer taraftan ise alt yapısı oluşturulmadan atılan bazı adımlar yanlışlar silsilesine yol açmıştır; Eğitim Yüksekokullarında yetişen sınıf öğretmenlerinin eğitim süresi 4 yıla çıkarılmış (20), ancak plansız yapılan bu uygulamayla çok büyük oranlarda öğretmen açığı oluşmuştur. Bu açığı gidermek içinde çok sayıda üniversitede eğitim fakültesi bölümü açılmıştır. Ancak eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının akademik kariyerleri nitelikli öğretmen yetiştirmek için yeterli olmadığından (24), bu seferde öğretim süresinin artırılmasına nitelik olarak cevap verilememesi gibi olumsuz sonuçlar doğmasına neden olmuştur. Bakanlık ise sadece üniversitelerden mezun olanların istihdam etmekle yetkisi bulunan bir kuruma dönüştüğünden üniversiteler ve fakültelerle kopukluklar yaşanmıştır (23).

Öte yandan, 1997 yılına gelindiğinde Eğitim Fakülteleri için yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenlemeyle; öğretmen yetiştirme modeli, öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri, bölümleri, program adları ve bağlantıları, Milli Eğitim Bakanlığı ile iş birliği, eğitim-istihdam bağdaşımı, Fen-Edebiyat Fakültesiyle Eğitim Fakültesiyle ilişkileri gibi birçok boyutta değişiklikler ve yenilikler meydana gelmiştir (20).

Akyüz'e göre bu yeniden yapılanmayla birlikte olumlu birçok gelişme yaşanmıştır. Bunlar;

- 1'den 8'inci sınıflara kadar öğretmen yetiştiren programların aynı çatıda toplanması,
- Orta öğretimde fen, matematik, sosyal bilgiler öğretmenlerinin tezsiz yüksek lisans yapma zorunluğunun getirilmesi,
- Türkçe öğretmenliğine, özel öğretim yöntemlerine gereken önemin gösterilmesi gibi çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Bunlarla birlikte yeniden yapılandırmada;

- Programlarda genel kültür boyutu ihmal edilmiş,
- Geçmişteki formasyon programlarında olduğu gibi birçok öğretmene hak etmedikleri halde yüksek lisans diploması verilmiş (24),
- Eğitim fakültelerinin programından bazı önemli derslerin çıkarılmış,
- Ankara Üniversitesi'nde lisans düzeyinde "eğitim bilimleri" öğretimi yapmasına son verilmesi gibi olumsuzluklarda yaşanmıştır (23).

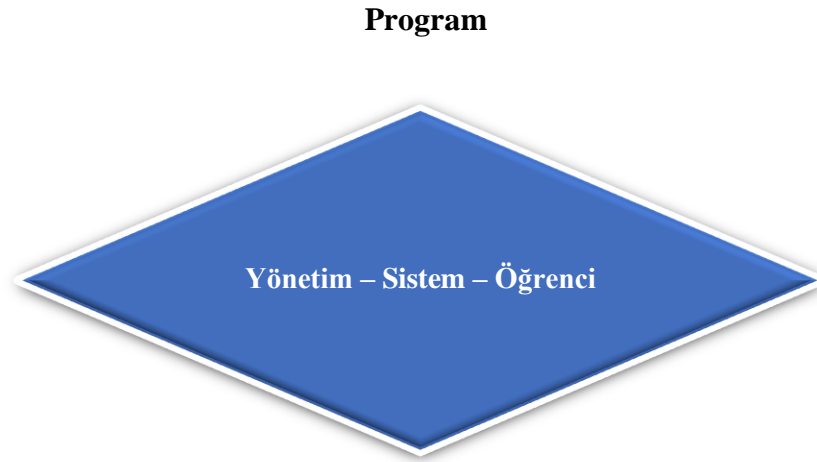
1997 yılında öğretmen yetiştirme konusunda gerçekleştirilen geniş kapsamlı yeni bir oluşumundan sonra geçen 9 yıllık bir uygulamanın ardından, YÖK, 2006-2007 yılında gerçekleştirdiği yapılanmayla programın yenilenmesi ve tezsiz yüksek lisans uygulamasında tekrardan bir biçimlendirmeye gidilmesini amaçlamıştır.

Biçimlendirme ağırlıklı olarak ilköğretime öğretmen yetiştiren lisans programlarına yönelik olarak yapılmıştır. Programın en kayda değer özelliklerinden birisi de genel kültür derslerinin programdaki oranının artırılmış olmasıdır. Aynı zamanda yan alan uygulamasına son verilmiş, seçmeli ders olanağı sunulmuş, Topluma Hizmet Uygulamaları adında yeni bir ders eklenmiştir. Öğretmen adaylarına; öğretmenlik uygulaması esnasında, köylerde, yatılı ilköğretim bölge okullarında (YİBO) ve birleştirilmiş sınıflarda uygulama yapabilme imkânı da verilmiştir (24, 25).

Bu değişikliklerin yanı sıra, bu süreçte tartışılan noktalardan biri ortaöğretime öğretmen yetiştirmede yeni düzenlemeye gidilmesidir. 3,5 yıl alan eğitiminin yanında 1,5 yıl da meslek bilgisi eğitimi şeklinde sürdürülen uygulamaya son verilerek, öğretmenlik meslek dersleri yıllara dağıtılmış, 5 yıllık birleştirilmiş eğitime geçilmiş, eğitim fakülteleri dışında olan öğrencilere yönelik olarak uygulanan 4+1,5 uygulamasının sürmesi, uygulamalı ders saatleri ve okullarda uygulama saati azaltılması YÖK tarafından karara bağlanmıştır (20, 25). Fakat 2009 yılında tezsiz yüksek lisans programı (4+1=5 yıl) uygulamadan kaldırılmış, bunun yerine 2010 yılında yapılan bir diğer düzenleme ile eğitim fakülteleri dışında fen-edebiyat fakülteleri mezunu olup pedagojik formasyon eğitimini tamamlayan öğrencilere öğretmen olarak görev yapabilme hakkı tanınmıştır. Bu düzenlemenin ne derece doğru olduğu tartışmalara yol açmış, formasyon belgesi ile öğretmen olan kişilerin verimliliği sorgulanmıştır (25-27).

2.3. Eğitim Sistemi İçerisinde Öğretmenin Rolü ve Yeri

Eğitim, kişiyi merkeze alan evrensel emeğin adıdır. Bu emek yaşamın belli bir kesitini ele almaz insanın doğumundan ölümüne kadar devam eder. Burada asıl amaç bilgiyi ezberletip elde etmek değil, eleştirel düşünme becerisini geliştirebilmek, bilgiyi yapılandırabilmek ve ortaya çıkan bilgilerden yeni bilgiler üreterek yaşama bir fayda sağlayabilmektir. Zaman ilerledikçe yüzyıllar geçtikçe bilgilerin karmaşıklığı artmakta ve bu süre zarfında her geçen gün eğitim öğretim etkinlikleri kurumsal bir nitelik kazanmaktadır.

Öğretmen

Şekil 2.1. Eğitim Sisteminin Temel Öğeleri (28)

Eğitim sistemini yukarıdaki dörtgene benzetebiliriz. Eğitimin temel öğeleri program, öğretmen ve öğrenciden oluşur. Bu sistemde yer alan bu öğelerin birbiriyle olan ilişkisi yadsınamaz. Herhangi bir öğede meydana gelen bir değişiklik diğer öğelerin niteliklerinde birtakım değişikliklere yol açar (28). Bir eğitim sisteminin başlıca ve en önemli öğesi olan öğretmenler ülkeyi olduğu yerden daha ileriye götürecek bireyleri eğitip yetiştiren, öğrencileri hayata hazırlayan kişilerdir (29, 30). Toplumun şekillenmesinde ve geleceğinin oluşturmasında öğretmene önemli sorumluluklar

düşmektedir. Bu sorumlulukları yerine getirebilmesi için öğretmende birtakım yeterlilikler ve nitelikler bulunması gerekir (30).

Öğretmenlik mesleği ülkenin eğitim, öğretim ve bununla bağlantılı olarak aynı zamanda yönetim görevlerini de üzerine alan özel bir sorumluluk duygusu barındıran meslektir. Öğretmenler bu mesleğin görevlerini yerine getirirken ülkenin mili eğitiminin ilke ve amaçlarına uygun olarak gerçekleştirmekle yükümlüdür (24). Toplumların gelişip kalkınmasında, bireyin biçimlendirilmesinde eğitimin rolü açıktır. Her toplum kendi insanını yetiştirmek zorundadır ve bu insanları yetiştirecek olanlar da öğretmenlerdir. Nitekim her alanda iyi yetiştirilmiş, yetenekli, becerikli, kişiliği şekillendirmede sevgi ve saygının etkisini bilen, özverili eğitimcilere sahip olan toplumlar, şanslı toplumlardır. Böyle toplumların geleceğinin de aydınlık olması kaçınılmaz bir durumdur (31).

Ancak eğitim tarihimize bakıldığında iyi programlar yapıldığı takdirde iyi öğrenciler yetiştirilebileceği yanılığına düşüldüğü görülmekte ve bu yanılığın günümüzde de devam etmektedir (28). Hâlbuki yukarıda da belirtildiği gibi öğeleri birbirinden ayrı olarak düşünmememiz gerekiyor. Türkiye’de her dönemde öğretmenlik kavramının içi farklı şekilde doldurulmaya çalışılmıştır. Bu öğretmenlik imgesini değişimi veyahut dönüşümü arasında benzerlikler görüşü temel alınarak, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin geleneksel politik dönemselleştirilmesinden faydalanılmıştır. Bu dönemleri Osmanlı, Erken Cumhuriyet, 1960-1980 dönemi, son olarak 1980 ve sonrası yakın dönem olarak ayırılır ve dönemler kendine özgü bir öğretmen tipolojisini ön plana çıkarmaktadır. Günümüzde ise öğretmenin rolü soru çözen öğrencileri sınava hazırlayan teknisyen öğretmen olarak öne çıkmaktadır (32).

2.4. Öğretmen Yetiştirme Programının Eğitime Yansımaları

Türk eğitim tarihinin reformlar ve yeniliklerle dolu bir tarih olduğu yadsınamaz bir gerçektir (33). Ülkemizde 150 yılı aşkın bir süreden beri devam eden değişik öğretim kurumlarında farklı öğretim programları aracılığıyla öğretmen yetiştirme çalışmaları yürütülmektedir. Ancak, bunca zamandır her düzeydeki okullara öğretmen yetiştirilmesi konusunda sürekli izlenebilen bir model geliştirilememiş ve öğretmen yetiştirme zikzaklar çizerek bugüne kadar gelmiştir (28, 30, 34). Bunun bir yansıması veya doğrudan sonucu olarak ta ülkemizdeki eğitim öğretim sorunu çok boyutlu bir biçimde önemini sürdürmektedir.

Millî Mücadelenin başarıyla sonuçlanmasından sonra Cumhuriyetin kurucuları bir taraftan eski ve atıl bazı eğitim kurumlarını ortadan kaldırırken diğer taraftan da batı normlarına uygun olarak yeni eğitim müesseseleri ve uygulamalarını getirmiştir. Harf inkılabı, Millet Mektepleri, Halkevleri, Halkodaları uygulamaları gibi eğitim hamleleri bu dönemin en belirgin yönünü oluşturmuştur. Nitelikli insan gücü oldukça sınırlı olan bu dönemde öğretmen yetiştirmek eğitimde öncelikli hedeflerden biri olmuştur (30, 33).

Cumhuriyet döneminde halkın çoğunun okuma yazma bilmemesi ve okuma yazma oranının %10'larda bile olmaması sebebiyle özellikle bu dönemde ilköğretime yönelik sınıf öğretmeni yetiştirilmesi üzerinde durulmuştur (35). Bununla birlikte günümüze gelene kadar değişik isimlerle farklı program ve politikalarla öğretmen yetiştirilmiştir. İlkokul öğretmen ihtiyacı Cumhuriyet dönemi 1924 yılında ilk muallim mektebiyle sağlanırken, 1926 yılında bu durum ilkokul öğretmenliği kurslarıyla sağlanmıştır, 1927 yılında köy öğretmen okulları, 1935 yılında ilk öğretmen okulları, 1940 yılında ise köy enstitüleri gibi çeşitli adlar altında açılarak giderilmeye çalışılmıştır (36-38). 1954 yılında Köy Enstitülerinin kapatılmasıyla en kuytu köşelere kadar giden eğitim modellerine son verilmiştir. 1960'lı yıllarda farklı modeller ön plana çıkarılmıştır. 1970'lere gelindiğinde öğretmen eğitimi açısından problem teşkil eden bir dönem olmuştur. Eğitim enstitülerinin 3 yılda verdikleri eğitim 3 ay gibi bir süreye indirilmiş, bununla birlikte yine bu dönemde hızlandırılmış kurslar, mektupla öğretim gibi plansız uygulamalar görülmüştür (39). Türk eğitim tarihi, öğretmen yetiştirilmesinde niteliğe önem veren, ciddi girişimlere nadiren gidildiğini gösteriyor. 1970'lerden sonra bu alanda, niteliği daha da düşüren uygulamalara geçilmiştir. 1970'li yılların sonlarına doğru binlerce Eğitim Enstitüsü öğrencisine okullarını bitirmeden siyasal nedenlerle diploma verilmiştir. Bütün bunlar öğretmenlik mesleğinin gelişip güçlenmesini önlemiştir denilebilir. Nitekim Akyüz'ün MEB'in Haziran 1982'de yayınlanan bir araştırmasına atıfla belirttiği gibi: artık toplum içerisinde öğretmenlik mesleğine gösterilen değer gittikçe azaldığı, öğretmenler arasında da kendi mesleklerine karşı bir yakınmaların ve huzursuzlukların başladığını ve giderek yaygınlaştığını artık bu mesleğin gençler için çekiciliğini kaybetmekte olduğunu, gençlerin son sıralarda tercih ettiği meslek haline dönüştüğünü ifade etmiştir (40).

Yükseköğretim Kanunu'nun yürürlüğe girdiği yıl olan 1981'de Türkiye'de, lisenin devamında eğitim-öğretim veren beş farklı yükseköğretim kurumu bulunmaktaydı. Bunlar:

- Üniversiteler,
- Akademiler,
- Bakanlıklara bağlı olan 2 yıllık meslek yüksekokulları ve konservatuvarlar,
- MEB'e bağlı 3 yıllık (1979 yılında bazıları 4 yıla çıkarılmıştır) eğitim enstitüleri,
- Yaygın Yüksek Öğretim Kurumu (YAYKUR) (1974, Mektupla öğretim).

2547 sayılı yasayla birlikte tüm yükseköğretim kurumları aynı merkez altında bir araya gelmesiyle akademiler ve eğitim enstitüleri, üniversitelere ve eğitim fakültelerine dönüştürülürken, meslek yüksekokulları ile konservatuvarlar da üniversitelere bağlanması sağlanmıştır (34).

Ama bu dönemde yapılan programlardan yetişen öğretmenler önceki sistemlerden yetişen öğretmenlerden çokta ileriye gidememiştir. Öğretmen yetiştirme Türkiye'de yap-boz denilen bir hal almış, böylece öğretmenlik mesleğinin var olan niteliğinin de düşmesine yol açmıştır. Öğretmenlik mesleği niteliksel açıdan etkisinin giderek azalmasının temel nedenleri arasında öğretmen yetiştirme politikalarında meydana gelen değişikliklerin, eğitim sisteminin bütünlüğü içinde olmaması; geniş kapsamlı bir ön çalışma, araştırma, planlama yapılmadan daha çok merkezde politik dayatmalar şeklinde gerçekleştirilmesi gösterilebilir (41).

Kavcar' a göre, Türk eğitiminde asıl sorun nitelik sorunudur. İşçilerde bile bir vasıf bir nitelik arandığı dönemde, insana biçim vermekle sorumlu olan öğretmenlerin nitelikli olmasına sırt dönülemez. Ayrıca, ülkemizde öğretmen yetiştirmede içinde bulunduğumuz yaşadığımız toplumun kültürel, sosyal, ekonomik, coğrafi yapısına uygun olarak bir model tasarlayıp geliştirip uygulamadıkça, bu problemler zamanla çoğalarak devam edeceği değerlendirilmektedir (41, 42).

Erdem, ülkemizin öğretmen eğitiminde oldukça iyi bir tecrübeye sahip olmasına rağmen günümüze gelene kadar bu durumun planlı bir şekilde yapılmadığını, niteliksel

ve niceliksel açıdan gerekli tedbirler alındığının pek söylenemeyeceğini ifade etmiştir. Ülkemizde öğretmen yetiştirme konusunda farklı arayışlar devam etmekte akademik ve eğitim çevrelerinde arayışlar ve tartışmalar sürmektedir (43).

2.5. Neoliberal Politik Yaklaşımların Eğitim Sistemine Olan Etkisi

Eğitim insanlığın varoluşundan bu yana süregelen bir olgu olmuştur. Her millet bu olguyu kendine özgü bir eğitim sistemi oluşturarak sürdürür. Bu sistem o toplumun sosyokültürel, politik ve ekonomik değerlerine bağlı olarak ortaya çıkar ve gelişir (41).

Öğretmenlik mesleği de her alanın olduğu gibi dönemin toplumsal, ekonomik ve siyasi konjonktürünün etkisi altında şekil alır (32). Günümüzde öğretmenlik mesleği onu önceleyen ve bugün görünmez kılınan “idealist-toplumcu” öğretmenin tam karşısında yer aldığı düşünülebilir. İdealist-toplumcu öğretmen anlayışının yerini teknik öğretmene bırakması, böyle bir dönüşümün ortaya çıkmasını neoliberal politikalardan bağımsız düşünmemiz mümkün değildir (32, 44).

Neoliberalizm, klasik liberalizme göre daha sert olan, kapitalizmin sert bir şekilde ve sermayeden yana işletilmesini savunan bir sistemdir. Neoliberalizm devletin iktisadi hayata müdahalesi, sosyal devlet anlayışını kamusal finansmanın eşit ve dengeli dağıtılma kaygısı, fırsat eşitliği, toplumsal sorumluluk alma vb. anlayışları şiddetle reddetmektedir (45). Neoliberalizm ile liberalizm arasındaki temel fark ise, artık piyasa ilişkilerinin toplumsal ilişkileri tanımlayacak ölçüde bir egemenlik biçimine dönüştüğünün ileri sürülmesidir. Bunun nedeni olarak da sermaye birikiminin ulaştığı aşama gösterilmektedir. Neoliberalizm de toplumsal ve siyasal alan iktisadi alan içinde ve iktisadi alana göre tekrardan tanımlanmakta; bireyin durumu, bilginin niteliği ve kalkınmanın biçimi yeniden düşünülmektedir (45).

Eğitimde liberalleşme dünyada 1980'lerden itibaren Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) denetiminde uygulanmaya çalışılan yapısal uyum programlarıyla etkinliğini göstermeye başlamıştır (46). Benzer şekilde, Türkiye ekonomisi 24 Ocak 1980 kararlarından başlayarak sürekli olarak neoliberalleşmiştir (47). Günümüzde Dünya Bankası ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) indirgemeci ve teknikçi diyebileceğimiz “insan kaynakları” ve “insan sermayesi”

yaklaşımı eğitimin her düzeyinde belirgin bir rol oynamaya başlamıştır. Küresel kapitalizm altında toplumsal yeniden üretim için bireyin toplumsallaşması daha çok piyasa ile dolayımlanmış (46). Tüm sektörlerde olduğu gibi neoliberal politikalar geniş bir pazar payı olan eğitim sektörünü de devletten bağımsızlaştırmanın yollarını aramıştır. Bu arayışın gerekçeli kararını üretmek ve kamuoyunun itirazını engelleyebilmek için devlet okullarının kalitesizliği, bakımsızlığı, öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetlerindeki isteksizlikleri ve verilen eğitimin zayıflığı gibi başlıklar yaygınlaştırılarak, öğretmenlerin hayat şartları zorlaştırılıp okullara öğretmen maaşları dışında hemen hemen hiçbir ödenek ayrılmaması ile sağlandığı belirtilmektedir (48).

Yıldız, eğitimin yeniden yapılandırılması gerektiği vurgulayarak, eğitim üzerinde rekabetçi bir anlayışı egemen kılan politikaların sadece bizim ülkemizi değil küresel düzeyde tüm dünyayı etkileyerek başat hale geldiğine bunun da küresel aktörler tarafından eğitim sisteminin küresel kapitalizmin ihtiyaçlarına göre uyarlanmasını sağlandığına işaret etmektedir (32). Bunun sonucunda eğitimin finansmanı, müfredatı, örgütlenmesi, yönetimi, öğretim yöntemlerini sürekli olarak yeniden düzenlendi. Bu düzenlemeler kamu okullarının güçsüzleşmesini ve eğitim eşitsizliklerinin artarak yayılmasını sağladı (46). Türkiye’de de eğitime yön veren temel yasal belgeler incelendiğinde eğitimi, piyasanın doğrudan istekleri çerçevesinde değerlendiren neoliberal eğitim perspektifi açık bir biçimde görülebilir (32).

Bakıldığında öğretmenlerin çalışma saatlerine göre daha fazla maaş aldıkları, tatil sürelerinin oldukça fazla olduğu gibi nedenler öne sürülerek eğitim sisteminin itibarı azaltılmaktadır. Eğitim sistemine seçenek olarak özel sektör diyebileceğimiz özel okullar öneri olarak sunulmakta ve hızla bu seçenek etkin kılınmaya çalışılmaktadır. Özel okullar, özel üniversiteler, dershanelerin kapanmasıyla yerini dolduran kurs merkezleri her yeri ele geçirmekle kalmayıp çeşitli destekler ve teşvikler devlet tarafından verilmektedir. Bu tip uygulamaların elbette birtakım artı yönleri vardır ve toplumda bir kesim farklı vesilelerle bu durumdan faydalanmaktadır. Ancak genel durum üzerinden bakıldığında, diğer sektörlerle benzer olarak eğitiminde serbest piyasa bakış açısı ile pazara dönüştürüldüğü ve karlı iş kolu olarak değerlendirilerek politikaların bu doğrultuda biçimlendiği söylenebilir (48).

Neoliberal ekonominin eğitim sektörüne yaklaşımının başka bir boyutu da yukarıda bahsedildiği üzere eğitim hizmetlerinin başlı başına karlı bir uğraş olmasıdır.

Bu kapsamda bir taraftan eğitim hizmetleri özel kurumlar aracılığıyla birer ticari meta olarak alınıp satılır hale gelirken, diğer taraftan da devlet bu alandaki görev ve sorumluluklarını sivil toplum kuruluşlarına, hayır kurumlarına, uluslararası yardım kuruluşlarına ve ticari şirketlere projeler aracılığıyla devretmektedir (49). Aslında Anayasanın 42. Maddesine göre devletin eğitim hizmetini ücretsiz olarak yapması gerekirken (50), uygulamada bunun gerçekleşmediği bilinmektedir.

Bu süreçle birlikte eğitim dönüşüme uğratılmış, ticari bir faaliyet alanı haline getirilmiştir (48). Neoliberal bakışa göre devletin ürettiği hizmetler rekabete kapalı, pahalı ve kaliteden yoksundur. Bu durumda hizmet alanlarında kaliteyi artırmak, fiyatları düşürmek için özel sektörün devreye girmesi aynı zamanda rekabete açılması gerekir. Eğitim alanında devlet okullarının kalitesizliği, bakımsızlığı, yeterli eğitimin verilmediği, öğretmelerin yapması gerektiği görevlerini savsaklayarak yerine getirmediği gibi negatif söylemler bunun en bariz örnekleridir (49).

Eğitimin bir ticari işletme gibi yapılandırılmış olması öğrencileri de bir müşteri durumuna getirmiştir. Öğrencilerin böyle bir duruma düşürülmesi eğitimin eleştirel ve bağımsız kişi oluşumuna sağladığı katkıyı yok etmiş, öğrencinin çıkarlarını maksimize etme peşinden koştuğu ticari anlayışın baş mimarlarından biri durumuna getirmiştir. Eğitimciler kendi ürünlerini beğendirmek ve bunları satmak zorunda olan bir esnaf durumuna düştüğü için öğretmen-öğrenci ilişkileri saygı, sevgi, eşitlik, şeffaflık gibi kavramların yok olmasına yol açarak disiplinsiz, düzensiz, kaba kuvvetin etkin olduğu ortamların oluşmasına yol açmıştır (49).

Özellikle özel üniversitelerin son zamanlarda sayıları hızla artmaktayken, birer özel işletme mantığıyla hareket edip bir ekonomik karşılığı olmaksızın eğitim üretmez hale gelmiştir. Devlet üniversitelerine “girişimci” üniversite tabiri kullanılarak kazanç sağlanmakta, ekonomiye olumlu etkide bulunmaları, parasal anlamda kazanç elde etmeleri, bunu sağlayamayan bölümlerin bir başka deyişle yalnız “tüketen” bölümlerin ise hemen kapatılmaları gündeme gelmektedir (48).

Türkiye gibi yoğun eğitim problemleri ve eşitsizliğiyle karşı karşıya olan ülkelerin neoliberal girdaba çekilmesinin etkileri çok daha yıkıcı olmuştur. Zaten mevcut eğitim sistemi eşitsizlik üretirken, bu durumla birlikte eğitim sisteminde çocuklar eşit şartlarda

girememekte, süreçte aynı eğitim alamamakta sonunda da eşit olarak okuldan mezun olamamaktadırlar (46).

Bir yönetim anlayışı olarak neoliberalizm, demokrasinin kurumlarını, değerlerini ve süreçlerini aşındırırken; diğer taraftan kamusal eğitimin toplumun tamamının yararına olduğu düşüncesini yok etmektedir. Ayrıca devlet kurumlarının özel sektöre aktarılması, böylelikle kamusal eğitime yapılan yatırımlar ve desteklerin azaltılmasının herkesin faydasına olduğu savını pekiştirmeye çalışmakta ancak bu faydanın nasıl olabileceğine ilişkin soruları cevapsız bırakmaktadır (51).

2.6. Eğitimde Nicelik – Nitelik İlişkisi

Günümüzde eğitimde varılan noktayı ve nasıl bir gidişatın olduğu ortaya çıkarmamız için öncelikle ülkemizdeki öğretmen eğitimi alanında mevcut durumu tanımlayarak öğretmen yetiştiren kurumların genel durumuna bakmamız gerekir. Türkiye’de araştırmanın yapıldığı tarihlerde 96 Eğitim Fakültesi ve 5 Eğitim Bilimleri Fakültesinde lisans programına kayıtlı bulunan toplam **270.388** öğrenci bulunmaktadır (52).

Tablo 2.3. 2017 Yılında KPSS’ye Giren Öğretmen Sayısı

Testler	Ortalama	Standart Sapma	Aday Sayısı	Soru Sayısı
Genel Yetenek	20.511	8.766	661.432	60
Genel Kültür	24.010	10.716	658.641	60
Eğitim Bilimleri	33.833	12.499	412.005	80

ÖSYM, 2017 (53)

Aynı zamanda Tablo 2.3’de 2017 yılında öğretmen olmak için KPSS’ye giren aday sayısı **412.005** olarak görülmektedir.

Öğretmen yetiştiren kurumlarda okuyan 270 bin kişi bulunmakta ve 412 bin kişi de atanmak için sınava girmekteyken Milli Eğitim Bakanlığı ise ihtiyaç duyulan öğretmen sayısını 81 bin kişi olarak açıklamaktadır (54). Bu durum, önceden öğretmen açığından

dolayı yaşanan sorunların biçim değiştirerek artık öğretmen fazlalığının olduğunu ve bunun başka problemleri beraberinde getirdiğini göstermektedir.

Ülkemizin istihdam sorununu artıran, öğretmen niteliği kalitesini etkileyen bir diğer konu olan pedagojik formasyon programlarıdır. Basit anlamıyla pedagojik formasyon programları, alan eğitimi almış kişilere alanlarını nasıl öğreteceklerine dair eğitimi vermeyi kapsar (55). Bu programa başvuru hakkı öncelik olarak söz konusu programlardan mezun olanlar ve öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerine verilmiştir.

Toplam 77 üniversiteye 2016 Güz döneminde pedagojik formasyon eğitimi sertifikası almak için 60 bin civarında kayıt yapılmıştır. Yüz yüze eğitim yapan üniversiteler arasında İstanbul, Dokuz Eylül ve Gazi Üniversitesi en fazla kontenjan ayıran üniversite iken, uzaktan eğitim yapan Atatürk Üniversitesi onları takip etmektedir. YÖK *“Ülkemizin geleceği olan çocukları ve gençleri yetiştirecek öğretmenlerin niteliği, mesleki bağlılık ve yatkınlıkları, yeterlilik ve yetkinliklere sahip olması gerektiğini, bu durumun göz önünde bulundurularak isteyen herkese pedagojik formasyon sertifikasının verilmesinin gençleri boş yere bir beklentiye sokacağından...”* doğru olmayacağı (56), açıklamasının ardından 2015 bahar döneminde formasyon programını açma şartlarını yerine getiren üniversitelere tahsis edilen kontenjan sayısı 15 bin olarak belirlenmiştir. Ancak Yükseköğretim Yürütme Kurulu bir hafta sonra 18.11.2015 tarihli toplantısında üniversitelere gönderilen yazıyla birlikte kontenjan belirlemede tek yetkili kurulun üniversite senatoları olduğu belirtilmiştir. YÖK bu şekilde kendiyi çelişerek *"yükseköğretimi planlama vazifesinden hareketle, gelecekle ilgili olarak popülist yaklaşımlardan uzak şekilde mümkün merteye gerçekçi planlamalar yapma"* ilkesinden uzaklaşmıştır (57).

Millî Eğitim Bakanlığının 81 bin öğretmene ihtiyaç var demesine rağmen sertifika programıyla mezun olan öğretmenler zaten ihtiyaç fazlası bir durum oluştururken bunun yanında MEB öğretmen açığını da ucuz iş gücü temin ederek ücretli öğretmenlerle kapatmaktadır. Ücretli öğretmenliği kısaca tanımlamak gerekirse; birtakım sebeplerle gerekli öğretmen ihtiyacının karşılanamadığı durumlarda öğretim üyeleri, yüksek öğrenimli memurlar veya açıktan atanarlara ücret ile ek ders vazifesi verilmesi şeklinde tanımlamıştır (59). Yani ücretli öğretmen olmak için eğitim fakültesinden mezun olma zorunluluğu bulunmamaktadır. Üniversitelerin 2 ya da 4 yıllık bölümlerden mezun olan

kişiler öğretmen olarak görev yapabildiğinden bu durum eğitim niteliği ile ilgili endişeleri beraberinde getirmektedir. Bunun yanında bir de ücretli öğretmenlik ve sözleşmeli öğretmenlik gibi kamuda farklı çeşitlerde öğretmen istihdamı yaygınlaştırılmaktadır. Güvercin'e göre bu durum kamuda personel rejiminin esnekleşmesi, sürekli istihdam ve iş güvencesinin yerini sözleşmeli ve güvenilir olmayan istihdamın alması, iş güvenceli sürekli istihdamdan esnek istihdama geçişin bir göstergesi olarak okumak oldukça makuldür (58).

Öğretmenlerin güvencesiz olarak istihdam edilmesi, mesleğine yabancılaşmış, meslektaşları ile birlik beraberlik, dayanışma içinde olmak yerine güvensizlik temelinde ilişki oluşturan öğretmen modelini oluşturmaktadır. Öğretmenin bu şekilde istihdam edilmesi onu eğitim ve öğretim süreçlerinde kilit bir rol oynamasını engelleyerek asli görevi gözetim ve denetim olan bir iş görene dönüştürmektedir (58).

Bakıldığı zaman, Türk Eğitim-Sen'in yapmış olduğu araştırmada ülkemizde ücretli öğretmenlik yapan kişi sayısı 81 ilde **63 bin 829**'dur. Bunların 27 bin 409'u eğitim fakültesi mezunuyken, 27 bin 936'sı lisans mezunu (eğitim fakültesi hariç), geriye kalan 8 bin 484'ü ön lisans mezunudur (60). Zaten ihtiyaç fazlası öğretmen yetiştirilmesi nedeniyle mezun öğretmenlerin önemli bir kısmı atanamamaktadır. Süreç içerisinde yapılan yanlışlar silsilesi de öğretmenlik mesleğinin cazibesini yitirmesine neden olmaktadır. Öğretmenlik programlarının tercih edilebilirliği başarılı öğrenciler tarafından gittikçe azalmaktadır (61).

2.7. Eğitim Teknoloji İlişkisi

Eğitim sisteminde ve eğitim teknolojisinde her ne kadar gelişmeler yaşansa da teknolojinin öğretmenin yerini alması halen söz konusu değildir (24). Öte yandan sürekli gelişen teknoloji ile birlikte eğitim sistemi içerisinde bilgisayarlar, akıllı tahtalar, tabletler artık eğitim kurumlarının olmazsa olmazları arasına girmektedir. Dünyada ve ülkemizdeki okullarda eğitimin ilk kademesinden başlayarak sınıfların teknolojik yenilikler ile donatılması konusunda kıyasıya bir yarış vardır.

Teknolojide yaşanan gelişmeleri eğitime yansıtmak, son gelişen teknolojik araç gereçlerle eğitim ortamını donatmak sanıldığı gibi eğitime beklenen etkiyi yapmayabilir (63). Nitekim Yıldız, akıllı tahta ve tablet bilgisayar gibi eğitimde yeni teknolojilerin

öğretmeni güçlendirmek için değil, tam tersine adeta öğretmene rakip olarak, öğretmeni değersizleştirmek için kullanıldığına işaret etmektedir (32).

Bilindiği gibi, ülkemizde 2016 yılı itibariyle tüm öğretmenler sözleşmeli olarak göreve başlamakta KPSS puanlarının yanı sıra mülakat ile becerileri ölçülmeye çalışılmaktadır. Mülakatta sorulan 4 ana başlığın birini de öğretmen adaylarının bilimsel ve teknolojik gelişmelere açık olması oluşturmaktadır (64). Benzer şekilde MEB'in hazırlamış olduğu 2017-2023 Öğretmen Strateji Belgesinde “*iyi bir öğretmen teknolojik gelişmeleri incelemeli ve araştırmalıdır*” vurgusu yapılmıştır (65). Öğretmen yeterliği ile ilgili yapılan çalışmalarda teknoloji temel vurgu haline gelmiş ve eğitim sistemi teknolojinin kutsandığı bir dönemden geçmektedir (66, 67). Okullarda son dönemlerde teknoloji için yapılan yatırımların çok fazla artmasının ve gündeme gelmesinin pedagojik gerekçelerden ziyade ticari amaçlı olduğuna işaret edilmektedir (66). İlginç olarak Richtel, teknoloji konusunda söz sahibi olan şirketlerin çalışanlarının çocuklarını gönderdikleri okullarda ise bilgisayar ekranı ya da akıllı tahtalar yerine eski karatahtalar, tebeşir, kâğıt, kalem vb. ile ders işlendiğini belirtmektedir (68).

Dünyanın en iyi üniversitesi olarak kabul edilen Harvard eğitim sisteminin içerisinde sınıfları akıllı tahta yerine hala kara tahta ve tebeşir bulunurken öğrencilerin eline ise tablet değil kitap verilmektedir (62). Yine halkın refahı son derece yüksek, teknolojik açıdan dünyanın sayılı ülkelerinden biri olan Japonya'da eğitime diğer gelişmiş ülkelere göre daha az harcama yapılmaktadır. OECD ortalaması % 4,5 olmasına rağmen, Japonya gayri safi milli hasılasının %3,3'ünü eğitime ayırmakta kendi ürettiği teknolojiyi kendi sınıflarına daha kontrollü olarak sokmaktadır. Öyle ki, Japonya'da okullar oldukça sade ve gösterişsizdir (69).

Ülkemizde her öğrencinin en iyi eğitime kavuşması, en kaliteli eğitim içeriklerine ulaşması ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması için tasarlandığı iddiası ile Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi her sınıfa etkileşimli tahta, her öğrenci ve öğretmene de tablet dağıtmayı, hedeflemiştir. Bunların yanında Eğitim Bilişim Ağı (EBA) oluşturulmaya çalışılmıştır (70). Yaklaşık 8 milyar TL bütçesi olan FATİH Projesinin neredeyse başladığı tarihten itibaren sayısal veriler üzerinden değerlendirilmesi projenin asıl odak noktası olması gereken pedagojik boyutunu geri planda bırakmakta bu durumda beraberinde projeden beklenen pedagojik değilse nedir? Sorusunun sorulmasına neden olmaktadır (57).

Bu durumun en bariz örneğini Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan Ortaöğretim İzleme ve Değerlendirme Raporunda görmekteyiz. "Teknolojinin amacına uygun kullanımı" başlıklı bölümde öğretmenlerin %61'i "Öğrenciler okuldaki teknolojik araçları amaçlarına uygun bir biçimde kullanmaktadır" maddesine ilişkin uygun bir biçimde kullanmadığını, %66'sı ise öğrencilerin bilişim araçlarını ve sosyal medyayı kişisel, toplumsal ve eğitsel yararlar doğrultusunda kullanmadığını düşünmektedir (70, 71).

Eğitimin içerisinde teknolojinin olmaması elbette söz konusu bir durum değildir. Ancak kullanılan teknolojinin eğitimle nasıl uyumlaştırıldığı önemlidir. Eğitim teknolojilerinin kullanımının olumlu ve olumsuz yanları elbette vardır. Bu nedenle teknolojiyi eğitim ortamlarında olumlu bir biçimde kullanabilmek öğretmenlerin nitelikleri ile ilişkilidir (72). Hızlı bir şekilde ve geniş çaplı yapılan hamleler bazen faydadan çok zarar getirebilir. Örneğin; Güney Kore ve İngiltere gibi bazı ülkelerde teknolojik uygulamalar için bir yandan pilot uygulamalar yapılırken diğer yandan teknoloji ve pedagoji ile ilgili araştırmalar eşgüdüm içerisinde sürmektedir (73).

Aynı şekilde ülkemizde de paydaşlar ve konunun uzmanları ile birlikte iyi düşünülmüş ve teknolojinin eğitim sistemini ve öğretmeni güçlendirecek biçimde kullanıldığı proje ve uygulamalar elbette olmalıdır ve yapılmalıdır. Ancak, iyi şekilde düşünülmüş hareket edilmediği takdirde teknolojinin getirebileceği fırsatlar ıskalanırken, bununla birlikte öğretmenin değersizleştirildiği ve eğitim sistemimiz daha da olumsuz etkilendiği başka sonuçların gerçekleşmesi kaçınılmaz olabilir.

2.8. Eğitimde Özelleşme

Eğitim, 1948 yılında İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin benimsenmesi ile birlikte küresel ölçekte çeşitli insan hakları anlaşmalarıyla da teyit edilerek o günden bu yana insan hakkı olarak resmen tanınmaktadır. Anlaşmaların ve belgelerin temel noktasını ilköğretimin ve ortaöğretimin yaygınlaştırılması ve eğitimin bütün çocuklar için parasız olması yer almaktadır (75, 76). Ayrıca uluslararası kuruluşlarca da eğitimin amacı kişisel gelişimi desteklemek, insan hakları ve özgürlüklere saygıyı pekiştirmek, bireylerin özgür bir topluma etkin bir biçimde katılmalarını sağlamak, dostluğu, hoşgörüyü, karşılıklı anlayışı yaygınlaştırmak olarak tanımlanmaktadır (75). Bunları yapacak ortamı

oluşturmak, her bireyin eğitimden eşit bir şekilde faydalanmasını sağlamak devletlerin en temel görevlerinden bir tanesidir.

Eşitlik olgusunun da meydana gelen karmaşa ve güçlük durumu, eğitimsel eşitlik söz konusu olduğunda daha da artmaktadır. Çünkü eğitim sistemi tek yönlü değil siyasi, ekonomik, toplumsal kültürel yapılarıyla etkileşim halindedir (77). Ülkemizde son yıllarda kamu örgütlerince sunulan eğitim hizmetinin özel sermayeye geçişinin hızlanmasıyla birlikte eğitimde eşitlik olgusu üzerinde çok önemli sonuçları olmuştur. Birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da artan küresel politikalarından piyasa mekanizmasının bir parçası haline dönüştürülerek payına düşeni almıştır. Eğitimin özelleşmesi ile birlikte devlet eğitim alanındaki yerini özel okullara bırakmaya başlamıştır (78). Eğitimin özelleşmesi sadece fırsat eşitliği bozmamakta aynı zamanda eğitimi ticari bir meta haline getirerek öğrencilerin birer müşteri olarak görülmesine yol açmaktadır. Eğitim bir kamu hizmetidir ve her öğrenci bu hizmeti parasız ve nitelikli bir şekilde almalıdır. Ancak günümüzde hızla açılan ve desteklenen, özel öğretim kurumları, temel liseler, özel öğretim kursları vb. eğitim sisteminde belirleyici bir rol oynamaktadır (79).

Eğitim sistemine ayrılan kaynaklar artmasına rağmen, doğrudan eğitimin niteliğini etkileyecek kalemlerdeki payı yeterli değildir (79). MEB 2015–2019 Stratejik Planında “*Her bireyin hakkı olan eğitime ekonomik, sosyal, kültürel ve demografik farklılık ve dezavantajlarından etkilenmeksizin eşit ve adil şartlar altında ulaşabilmesi ve bu eğitimi tamamlayabilmesi*” gerektiğini belirtmektedir. Diğer taraftan Onuncu Kalkınma Planında dünyadaki hâkim eğilimler, özel sektörün daha faal ve etkili olduğu bir ekonomik düzen, serbest piyasa ağırlıklı açık ekonomiler yaygınlaşmış olması gibi durumlar ortaya çıktığı için buna bağlı olarak planlama anlayışı da değişim göstermesi gerektiği vurgulanmaktadır. Hem MEB’in raporunda hem de kalkınma planında özel sektörün eğitimdeki payının artırılmasına yönelik çalışma ve faaliyetler yürütülmektedir (80, 81). Atılan ilk somut adım olarak 2014-15 eğitim-öğretim yılında başlatılan eğitim ve öğretim desteği uygulaması gelmektedir. Tablo 2.4’ de özel sektördeki eğitimin payının arttığını öğrenci sayıları üzerinden görmekteyiz.

Tablo 2.4. Okul ve Öğrenci Sayıları (Resmi/Özel)

	Eğitim Öğretim Yılı	Özel		Resmi	
		Okul	Öğrenci	Okul	Öğrenci
İlkokul	2012-2013	992	167.381	28.177	5.426.529
	2013-2014	1.071	184.325	27.461	5.390.591
	2014-2015	1.205	203.272	26.339	5.230.878
	2015-2016	1.389	232.039	25.133	5.128.664
Ortaokul	2012-2013	904	164.294	16.083	5.402.692
	2013-2014	972	182.019	16.047	5.296.380
	2014-2015	1.111	208.424	15.858	5.069.683
	2015-2016	1.555	278.089	15.788	4.933.417
Genel Ortaöğretim	2012-2013	907	138.811	3.307	2.587.161
	2013-2014	1.007	140.610	2.737	2.765.681
	2014-2015	1.174	164.281	.781	2.738.673
	2015-2016	2.504	373.394	2.807	2.674.109
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	2012-2013	126	17.854	6.078	2.251.797
	2013-2014	426	56.053	6.785	2.457.834
	2014-2015	429	75.890	4.677	2.712.227
	2015-2016	419	99.217	4.820	2.660.923

Kaynak : MEB 2016 İstatistikten derlenmiştir (82).

Tabloda devlete ait olan okul sayılarında belirgin bir şekilde azalma görülürken, özel okul sayısının ve bu okula giden öğrenci sayısında bir artışın yaşandığı görülmektedir. Son yıllarda belirgin bir biçimde artan özel okul sayısı 2015-2016 yılı itibariyle yüzde 15'in üzerine çıkmıştır. Böyle bir artışın olmasında özel okulların kamu kaynakları ile desteklenmesinin bir etkisi olduğu açıktır. Devlet özel okulların kurulabilmesi için birtakım kolaylıklar sağlamakta (arsa tahsisi, vergi indirimi veya vergi ödemelerinde kolaylıklar vb.) ve aynı zamanda özel okula giden öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği vermektedir (83). Aşağıdaki tabloda bu desteğe ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Tablo 2.5. Eğitim Öğretim Desteği Verilen Okul Türleri, Destek Tutarları ve Öğrenci Sayıları

S. No	Okul Türü	Destek Tutarı (TL)	Destek Verilecek Öğrenci Sayısı
1	Okul Öncesi Eğitim Kurumu	3.060,00	6.000
2	İlkokul	3.680,00	15.000
3	Ortaokul	4.280,00	15.000
4	Lise	4.280,00	15.000
5	Temel Lise	3.680,00	24.000
Toplam			75.000

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı (82)

2014-2015 yılından bu yana verilmekte olan eğitim öğretim desteğinden bu sene ile birlikte faydalanan toplam öğrenci sayısı 315 bin 586 kişi olmuştur (82). Desteklenen bir diğer eğitim kurumları meslek ve teknik liselerdir. 8.2.2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında organize sanayi bölgelerinde açılmış olan veya açılacak olan özel mesleki ve teknik liselerde öğrenim gören veya göreceğ olan öğrencilere yönelik eğitim ve öğretim desteği verilmesi kararı alınmıştır (84). Şimdiye kadar organize sanayi bölgesi içinde 26, dışında ise 7 tane özel sektör tarafından açılmış, toplam 33 mesleki ve teknik eğitim okulu bulunmaktadır (85).

OSB'ler içinde ve dışında açılan/açılacak özel okullarda öğrenim görülen alanlara göre öğrenci başına ödenecek miktarlar Tablo 2.6 ve 2.7'de belirtilmiştir.

Tablo 2.6. Organize Sanayi Bölgeleri Dışında Açılan Özel Mesleki ve Teknik Liselerinde Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilen Alanlar ve Tutarı

Sıra no	Alan Adı	Destek Tutarı (TL)
1	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	4.600,00
2	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	5.500,00
3	Denizcilik Alanı	6.000,00
4	Elektrik Elektronik Teknolojisi	6.500,00
5	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	6.000,00
6	Gemi Yapımı	6.900,00
7	Gıda Teknolojisi	5.800,00
8	Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı	5.000,00
9	İnşaat Teknolojisi	5.500,00
10	Kimya Teknolojisi	5.900,00
11	Kuyumculuk Teknolojisi	4.400,00
12	Makine Teknolojisi	6.500,00
13	Matbaa Teknolojisi	6.400,00
14	Metal Teknolojisi	5.900,00
15	Metalürji Teknolojisi	5.000,00
16	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	5.200,00
17	Motorlu Araçlar Teknolojisi	6.500,00
18	Tarım Teknolojileri	6.500,00
19	Tekstil Teknolojisi	5.700,00
20	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	5.300,00
21	Plastik Teknolojisi	5.900,00
22	Raylı Sistemler Teknolojisi	5.000,00
23	Seramik Cam Teknolojisi	4.400,00
24	Tasarım Teknolojisi	4.400,00
25	Uçak Bakım Alanı	5.500,00
26	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	6.700,00
27	9. Sınıf	4.270,00

Tablo 2.7. Organize Sanayi Bölgelerinde Açılan Özel Mesleki ve Teknik Liselerinde Öğrenim Gören Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilen Alanlar ve Tutarı

Sıra No	Alan Adı	Destek Tutarı (TL)
1	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	4.700,00
2	Bilişim Teknolojisi	4.300,00
3	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	5.500,00
4	Elektrik Elektronik Teknolojisi	6.900,00
5	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	6.400,00
6	Gıda Teknolojisi	6.000,00
7	Kimya Teknolojisi	6.300,00
8	Makine Teknolojisi	6.900,00
9	Matbaa Teknolojisi	6.500,00
10	Metal Teknolojisi	6.300,00
11	Metalürji Teknolojisi	5.500,00
12	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	5.700,00
13	Motorlu Araçlar Teknolojisi	6.900,00
14	Plastik Teknolojisi	6.300,00
15	Tarım Teknolojileri	6.800,00
16	Tasarım Teknolojisi	5.000,00
17	Tekstil Teknolojisi	6.000,00
18	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	5.600,00
19	Seramik Cam Teknolojisi	5.000,00
20	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	6.900,00
21	9. Sınıf	4.300,00

Kaynak: Resmi Gazete (85)

Özel okula gitmek isteyen veya okuyan öğrencilere sunulan eğitim-öğretim desteğinin eğitimde fırsat eşitliği ve sosyal adalet bağlamında sorgulanması gereken yönleri bulunmaktadır. Gelişmiş bazı ülkelerdeki eğitim uygulamalarında, fırsat eşitliğini artırmak için hedef olarak alınan kitle doğrudan sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı öğrencilerdir. Normal şartlarda özel okullara erişimleri mümkün olmayan bu öğrencilere

ücretsiz olarak okullara erişim imkânı sunulmaktadır. Eğitim öğretim desteği ile birlikte öğrencileri özel okula yönlendirmede amaç, fırsat eşitliği bağlamında oluşabilecek olumsuzlukları göz ardı ederek, sadece öğrenci yönlendirmek olmamalıdır. Yürütülecek politikalarda bütüncül bir yaklaşım benimsemek oldukça gereklidir (86).

Neoliberal ekonomi politikalarının eğitim sektörü içerisinde etkili biçimde uygulandığı alanlardan biri de üniversitelerdir. Son dönemlerde özel üniversite sayısında hızlı bir artış görülmektedir. Bu artış tablo 2.8’de daha net görülmektedir. Özel sektördeki bakış açısı ve uygulamalar üniversitelere de yansımaktadır.

Ülkemizde 2017 yılı itibariyle toplam 184 üniversite bulunmaktadır. Bunlardan 112’si devlet üniversitesi, 67’si vakıf üniversitesi, 5’i vakıf meslek yüksekokuludur (87). 2008 yılında alınan yeni üniversitelerin kurulması kanunu ile birlikte ülkemizin her ilinde en az bir devlet üniversitesi var edilmiştir (88).

20 Ekim 1984 yılında ilk vakıf üniversitesi olarak Bilkent Üniversitesi kurulması ile başlayan süreç ardından 1993 yılında Koç Üniversitesi, 1994 yılında Sabancı Üniversitesi ve Bilgi Üniversitesi ile devam etmiştir. Türkiye’de büyük şirketlerin yükseköğretim alanına yatırım yapmasıyla vakıf üniversiteleri farklı bir boyut kazanmış, 2000 yılına kadar 19 vakıf üniversitesi kurulmuşken 2000 yılından sonra 52 vakıf üniversitesi daha kurulmuştur (87). Son yıllarda vakıf üniversitelerinin sayısı devlet üniversitelerinin yarısını geçmiştir (sayısal veriler tablo 2.8’dedir). Ancak üniversitelerin eğitim fakülte sayılarına bakıldığında 72 vakıf üniversitesinde sadece 17’sinde eğitim fakültesi bulunurken, 112 devlet üniversitesinin 78’inde eğitim fakültesi bulunması manidar bir durumdur.

Tablo 2.8. Yıllara Göre Devlet ve Vakıf Üniversite/Öğrenci Sayısı*

Yıllar	Devlet Üniversiteleri		Vakıf Üniversiteleri /Meslek Yüksek Okulu	
	Üniversite	Öğrenci	Üniversite	Öğrenci
1986-1987	27	501.954	1	426
1996-1997	52	1.270.314	8	13.598
2006-2007	68	2.283.275	28	124.055
2016-2017	112	6.629.961	72	569.026

Kaynak: YÖK İstatistikten derlenmiştir 2017 (87).

*Öğrenci sayıları; Ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora öğrencilerini kapsamaktadır.

Eğitim sanatsal bir faaliyet olma özelliğini kaybederek paralı bir sektör haline gelmektedir. Neoliberal politikalar doğrultusunda eğitimin içeriğinin değiştirilmesinin baş aktörleri Dünya Bankası (WB), Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uluslararası ekonomi kuruluşlar olmuştur. Bu kurumlar eğitimin yeni sermaye için alt yapısını oluşturmuştur (89, 90). Hesap verilebilirlik, her şeyin niceliksel değerlerle ölçülmesi, girişimcilik, yaratıcılık gibi her bir olgu sayıya dönüştürülmektedir (91). Genel eğitim sisteminde olduğu gibi yükseköğretimde de rekabet performans gibi kavramlar ön plana çıkarak üniversitelerin bilimsel anlayış yerine etkinlik ve verimlilik anlayışının benimsenmesine neden olmuştur (90).

Tüm dünyada yükseköğretim alanında büyük değişiklikler yaşanmakta üniversiteler şirketleşme ve ticarileşme sürecinde, kamu kaynakları azaltılarak alternatif kaynaklar yaratmaya çalışılmaktadır (91). Küresel kaynaklar eğitime ayrılan kamu desteğinin azalması gerektiğini savunurken diğer taraftan özel üniversitelerin kamu kaynaklarından yararlanarak ayrıcalıklı duruma gelmesi ironik bir durum oluşturmaktadır (89). Dünya ile birlikte ülkemizde de pek çok firma ve şirket süreç içerisinde kendi üniversitesine sahip olmuştur. Bu üniversiteler şirketler ile birlikte iş birliği içerisinde hareket ederek ihtiyaç duyulan işgücüne uygun eğitim programları uygulamaktadırlar. Bu bağlamda bakıldığında üniversite öğreniminin eleştirel, bağımsız düşünebilen, bilgi edinme ve oluşturma niteliğinden uzaklaşarak piyasanın ihtiyaç duyduğu mesleki eğitim veren bir kurum haline dönüştüğünü söylemek olasıdır (49).

Özellikle 1980'lerden sonra meydana gelen bu değişimlerle ilgili olarak Şentürk; *“Neoliberal politikaların temel olarak alındığı planlama ve yönetim yaklaşımları var oldukça; genellik, eşitlik, fırsat ve olanak eşitliğinden söz edilmesi oldukça zordur, nedeni şu ki neoliberal politik anlayış ‘maliyetine katlanan’ kişilerin eğitim hakkını savunmaktadır”*(92). Eşitlik bağlamında ele alındığında ise bu eğitim politikaları eğitimde fırsat ve olanak eşitliğini sağlamaya yöneltme iddiasındadır. Ancak Türkiye eğitim sistemini, eşitsizlik üreten bir kısır döngüye itmiştir. Eşitlik kavramını gündeminden çıkarmayan ama koşullarda eşitlik çerçevesinde bile, gittikçe eşitlikten uzaklaşmaya neden olan, bir anlamda Sisyphean politikalara (*Sisyphos, tanrılarca, cehennemde doruğa varmadan her seferinde geriye yuvarlanan iri bir kayayı, sonsuza kadar, bir dağ eteğinden yukarıya doğru itmeye mahkum edilmiş bir Yunan mitolojine ait kahramandır.*) koşullanmanın Türkiye'ye pahalıya mal olduğu açıktır (77).

2.9. Beden Eğitimi

Bu kısımda ilk olarak cumhuriyetin ilanından günümüze gelene kadar olan süreçte beden eğitimi öğretmeninin ve beden eğitimi dersinin evrimi irdelenmiş, ardından yapılan değişiklikler, yaşanan dönüşümlerle beden eğitimi öğretmeninin ve dersinin nasıl etkilendiği açıklanmaya çalışılmıştır.

2.9.1. Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Süreci

Bu bölümde, beden eğitimi öğretmeni yetiştirme süreci konusunda öğretmen yetiştirme görevini üniversitelerin aldığı 1982 yılına kadar yaşanan tarihsel gelişim kısa bir şekilde değerlendirilmiştir.

2.9.1.1. Cumhuriyet Öncesinde Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Süreci

Osmanlı Devleti 19. yy 'da aldığı yenilgilerin ve Avrupa'daki topraklarını kaybetmesinin de etkisiyle birtakım düzenlemeye gitmiştir. Yenilgilerin sebebi askeri alanlarla ilgili olduğu zannedildiğinden, ilk olarak askeri okulları açmakla işe başlayan Osmanlı Devleti açılan bu okulların müfredat programları Batılı tarzdaki okullardan esinlendiğinden beden eğitimi ve spor, jimnastik adıyla yer almıştır. Harbiye ve askeri

idadilerde gerekli çalışmalar yaptırılarak jimnastik programa eklenir (1863). Günümüzden 154 yıl önce askeri okulların müfredatında yer alan beden eğitimi ve spor (jimnastik) dersi askeri okulların ardından açılan sivil rüştiyeler, idadiler ve sultanilerin de müfredat programlarında hızla yer almaya başlamıştır (13, 93). Yapılan bu çalışmalardan sonra, beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesi gerekliliği görünmeye başlanmıştır (94).

Batılı tarzda açılan bu okulların beden eğitimi öğretmeni ihtiyacı üç yoldan karşılanmıştır:

- 1- İlk olarak yurt dışından getirilen yabancı beden eğitimi öğretmenleriyle karşılanmıştır.
- 2- Yurt dışından gelen öğretmenlerin yetiştirdiği yetenekli öğrencilerle, aynı zamanda jimnastik salonlarından yetiştirdikleri gençler bu görevi üstlenmiştir.
- 3- Devletin beden eğitimi konusunda eğitim görmeleri için yurt dışına yollanıp eğitimi tamamlayıp gelenlerden beden eğitimi öğretmeni olarak yararlanmıştır (13).

2.9.1.2. Cumhuriyet Sonrası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Süreci

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte öğretmen yetiştirme alanında büyük adımlar atılmıştır (24). Gelecek nesillerin zihinsel ve fiziksel olarak bir bütün içerisinde yetişmesinde nitelikli beden eğitimi öğretmenlerinin büyük bir katkısı olacağından beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmesine önem verilmiş, Cumhuriyetin ilanından günümüze gelen sürede beden eğitimi öğretmeni yetiştiren farklı tarzlarda okullar açılmıştır. Bu okulları şu şekilde sıralayabiliriz (13).

- 1- Kurslar
- 2- Enstitüler
- 3- Akademiler
- 4- Yüksekokullar
- 5- Üniversiteler

1926 yılında S. Sırrı Tarcan ve Nizamettin Kırşan'ın çabalarıyla İstanbul Çapa'da açılan kursta ilk defa beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmiştir. Kurs veya okul olarak

nitelendirilen bu faaliyetlere kız veya erkek öğretmen okulundan mezun olmuş öğretmen adayları, her ilin yetenekli ve başarılı ilkokul öğretmenleri ve ordudan bazı subaylar katılmıştır. 1926 yılında açılan kurs 1930 yılında kapatılmıştır. Dört yıl boyunca devam eden bu kurstan 148 erkek 63 kadın olmak üzere 211 beden eğitimi öğretmeni yetişmiştir (95).

Ortaokul ve dengi okullara öğretmen, ilköğretim müfettişi, öğretmen okullarının uygulama okullarına müdür yetiştirmek amacıyla 1926'da Konya'da Orta Öğretmen Okulu (Orta Muallim Mektebi) kurulmuştur. Bu okul, bir yılın ardından 1927 yılında Ankara'ya taşınmıştır. Okulun adı 1935'te Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü olarak değiştirilmiştir (96, 23). Enstitünün bünyesi içerisinde "beden terbiyesi" bölümü de açılır. 1933'de açılan bu bölüm Türkiye'de beden eğitimi ve sporu sistemli olarak öğreten ve geliştiren ilk kurumdur. Bölüm başkanlığını Nizamettin Kırşan yaparken bölüm hocalarını Çapa'daki kurstan mezun olmuş kişilerle yurt dışında eğitim almış kişilerden oluşturmuştur. İlk açıldığında bölümün öğretim yılı 3 yılken, daha sonraları zaman zaman 2 yıla indirilmiştir (13).

1974-1976 eğitim-öğretim yılları arasında başta Ankara Gençlik ve Spor Akademisi ardından İstanbul ve Manisa'da Gençlik ve Spor Akademileri açılır. Bu akademiler beden eğitimi öğretmeni yetiştirmekten ziyade spor elemanı yetiştirmeyi amaçlamıştır (13). Ancak akademilerden mezun olanların yaşadıkları istihdam sorunları öne sürülerek 1107 öğrenci 1983 yılından itibaren öğretmen olarak istihdam edilmiştir (94).

1978-1979 eğitim-öğretim yılından itibaren Eğitim Enstitüleri öğrenim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. Adı da değiştirilerek "Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü" olmuştur. Bu bölümler:

- Ankara Gazi
- İstanbul Atatürk
- İzmir Buca
- Diyarbakır Yüksek Öğretmen Okulları Beden Eğitim Bölümleridir (94).

2.9.1.3. 1982 Sonrası Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmede Üniversite Dönemi

1981’de çıkarılmış olan Yükseköğretim Kanunuyla (2547 Sayı ve 6 Kasım 1981) ve bunu tamamlayan Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle (41 Sayı ve 20 Temmuz 1982) yükseköğretim sisteminde geniş bir düzenlemeye gidilmiştir (97). Yeni olan bu teşkilatlanmayla spor akademileriyle eğitim enstitülerinin beden eğitimi ve spor bölümleri birleştirilmiş; üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı 4 yıllık “beden eğitimi ve spor öğretmenliği” bölümlerine dönüşmeleri sağlanmıştır (98).

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkındaki 41 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname, 30 Mart 1982’de 2809 sayılı kanunla aynı şekilde kabul edilmiştir. Bu kanuna göre üniversitelerin bünyesi içinde yer alan beden eğitimi spor bölümleri şu şekilde sıralanmaktadır (13).

- 1- ODTÜ bünyesi altında Beden Eğitimi Spor Rekreasyon Bölümü kaldırılarak yerine Eğitim Fakültesine bağlı “Beden Eğitimi Spor Bölümü” oluşturulur.
- 2- Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü kaldırılarak, Gazi Eğitim Fakültesi bünyesi içinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuştur. Daha sonra diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilmiştir (Spor Akademisi ve Beden Eğitimi Bölümü).
- 3- Anadolu Hisarı Gençlik ve Spor Akademisi Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü yerine Marmara Üniversitesi adıyla yeni bir üniversite kurularak, oluşturulan Atatürk Eğitim Fakültesi içinde “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü” oluşturulmuştur. Ardından diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir.
- 4- Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, Buca Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü ve Ege Üniversitesi’ne bağlı Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu kaldırılarak, İzmir’de “Dokuz Eylül Üniversitesi” adında yeni bir üniversite kurularak Buca Eğitim Fakültesi bünyesinde “Beden Eğitimi Spor Bölümü” oluşturulur. Ardından diğer okulların öğrencileri bu bölüme devredilir.

Yukarıdaki dört bölümün yanı sıra daha sonra üç ilde daha üniversitelere bağlı olan beden eğitimi ve spor bölümleri açılmıştır. Bu üniversiteler ve açıldığı iller şunlardır:
(13)

- 1- Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1985-86).
- 2- Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1987-88).
- 3- Adana Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü (1987-88).

1992 yılında 3937 sayılı kanunla birlikte Eğitim Fakültelerine bağlı olan Beden Eğitimi ve spor bölümleri Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na dönüşen birimler şunlardır;

- 1- Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- 2- Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- 3- Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
- 4- Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (99).

Beden eğitimi ve spor bölümleri; beden eğitimi ve spor yüksekokulu, üniversitelerin fen edebiyat fakülteleri veya eğitim fakültelerine bağlı olarak açılmaya başlamıştır. 2000'li yıllardan sonra beden eğitimi ve spor eğitimi veren birimler farklı isimler altında çeşitlilik göstermiştir. Bunlar; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Spor Bilimleri Fakültesidir.

2.9.2. Beden Eğitimi Dersinin ve Öğretmenin Bugünkü Mevcut Durumu

Bu bölümü; okullarda beden eğitimi dersinin sayısal durumu ve dersin yıllar içerisindeki değişimi, üniversitelerdeki spor eğitimi veren birimlerin yapısı ve süreçteki evrimi, MEB'in beden eğitimi ve spor ile ilgili geçirmiş olduğu değişimler ve yaptığı değişiklikler oluşturmaktadır.

2.9.2.1. Okullarda Beden Eğitimi Dersinin Durumu

Ülkemizde Cumhuriyetin ilanından günümüze gelene kadar beden eğitimi dersinin içeriği ve ders süresi birçok değişikliğe uğramıştır. Son olarak 2017 yılında birtakım değişikliğe uğrayarak güncelleme yapılan beden eğitimi ders saatleri aşağıdaki çizelgede gösterilmektedir (100).

Tablo 2.9. Okullarda Zorunlu Haftalık Beden Eğitimi ve Spor Ders Saati

Okul Türü	5.Sınıf	6.Sınıf	7.Sınıf	8.Sınıf	9.Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Ortaokul	2	2	2	2				
İmam Hatip Ortaokulu	1	1	1	1				
Anadolu Lisesi					2	2	2	2
Sosyal Bilimler Lisesi					2	2	2	2
Fen Lisesi					2	2	2	2
Güzel Sanatlar Lisesi					2	2	2	2
Anadolu İmam Hatip Lisesi					2	1	1	1
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi					2	2	2	-

Tablo 2.9’da görüldüğü üzere ders saatleri okullara göre bir farklılaşma göstermektedir. İmam hatip ortaokulu ve lisesinde 9. sınıf hariç zorunlu beden eğitimi dersi birer saat okutulmakta, mesleki ve teknik Anadolu liselerinde ise 12. sınıfta beden eğitimi dersi bulunmamaktadır. İmam hatip ortaokulu ve lisesindeki ders saati diğer okullara göre hemen hemen yarı yarıyadır. Diğer ortaokul ve liselerde zorunlu beden eğitimi ve spor dersi haftalık ikişer saattir. İlkokullarda ise beden eğitimi dersi 2012 yılında kaldırılarak yerine oyun ve fiziki etkinlikler dersi eklenmiştir. 1.2.3. sınıflarda beşer saat 4. sınıfta iki saat olmak üzere sınıf öğretmenleri tarafından verilmektedir.

Genel olarak bakıldığında beden eğitimi ve spor dersi için ayrılan ders süreleri diğer derslerle kıyaslandığında daha azdır. Bu durum bazı okul türlerinde daha belirgindir. Avrupa’da ve dünyanın birçok ülkesinde beden eğitimi öğretim

programlarına ayrılan sürenin dersin hedeflerine ulaşmak için yetersiz olduğu düşünülmektedir. Ülkemizde beden eğitimi ders süresi bu ülkelerin birçoğundan daha düşüktür (101-103).

2.9.2.2. Üniversitelerde Spor Eğitimi Veren Birimler ve Sayıları

Üniversitelerde beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumlar genel olarak ortaokul ve liselerde beden eğitimi öğretmeni, kamu ve özel kurumların spor yöneticisi ve antrenör ihtiyacını karşılamanın yanında temel olarak Türkiye sporuna katkı sağlamak amacıyla kurulmuşlardır (104).

Bu kurumlar altında beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü, antrenörlük eğitimi bölümü, spor yöneticiliği bölümü, rekreasyon bölümü, engellilerde egzersiz ve spor eğitimi bölümü ve spor bilimleri bölümleri bulunmaktadır Kurumların adlandırılmaları ve okuyan toplam öğrenci sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 2.10. Üniversitelerde Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Birimler ve Sayıları (2017)

Birimler Adları	Birim Sayıları	Öğrenci Sayısı (toplam)
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	61	67.768
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	2	
Spor Bilimleri Fakültesi	34	
Eğitim Fakültesi	5	
Sağlık Bilimleri	4	
Toplam	106	

Kaynak: YÖK istatistikten ve ÖSYM'den alınan bilgiler araştırmacı tarafından derlenmiştir (87, 105).

Tablo 2.10'da görüldüğü üzere 2017-2018 yılı itibariyle 106 üniversitede beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurum bulunmaktadır. Bu 106 üniversitenin 12 tanesini vakıf üniversiteleri oluşturmaktadır. Kurumlardaki toplam öğrenci sayısı 67 binin üzerindedir. Devlet ve vakıf üniversitelerinin bünyesinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük, spor yöneticiliği, rekreasyon, spor bilimleri bölümleri yer almaktadır. Bu bölümlerin dağılımı tablo 2.11'de gösterilmektedir.

Tablo 2.11. 2017-2018 yılı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Bölümlerin Dağılımı

Bölümler	1.Öğretim	2.Öğretim
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	84	0
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	67	30
Spor Yöneticiliği Bölümü	67	31
Rekreasyon Bölümü	28	10
Spor Bilimleri Bölümü	5	0
Toplam	251	71

Kaynak: YÖK istatistikten ve ÖSYM'den alınan bilgiler araştırmacı tarafından derlenmiştir (87, 105).

Tablo 2.11’de görüldüğü gibi üniversitelerde beden eğitimi ve spor eğitimi veren bölüm sayısı 1. öğretim 251, 2. öğretim 71 bölüm olmak üzere toplamda 322’dir. Bu bölümlerin 2017 yılı itibariyle 84’ünü beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü oluşturmaktadır.

Üniversiteler vasıtası ile beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bölümler 1983’de sadece şu dört üniversitede bulunmaktayken;

- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Gazi Üniversitesi
- Marmara Üniversitesi
- Dokuz Eylül Üniversitesi

Bu sayı 2007 yılında 49, 2013’de 60, 2017’de 84 olmuştur (105- 107).

2017 yılında 84 üniversitede beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bölüm bulunurken; okullarda devlete bağlı okullarda toplam 31.403 beden eğitimi öğretmeni çalışmaktadır. Diğer taraftan Milli Eğitim Bakanlığının okullarda ihtiyaç duyduğu beden eğitimi öğretmeni kontenjanını 4.656 olarak belirlerken aynı yıl beden eğitimi öğretmenliği bölümlerinin kontenjan sayısı ise 4249 olmuştur (183).

Tüm bu veriler ışığında bakıldığında; Cumhuriyetin ilk yıllarında mesleğinde gayretli, başarılı kişilerin arasından seçilip yetiştirilmesi beden eğitimi öğretmenlerinin

toplumdaki imajını olumlu etkileyerek mesleği saygın hale getirmiştir (13). Ancak ilk yıllardaki beden eğitimi dersinin öğretmenlerinin olumlu imajı 1960'lı yıllara gelindiğinde çabuk ve ucuz öğretmen yetiştirme politikaları yüzünden ilk büyük zararı görmüştür. 1973-74 yılında beden eğitimi öğretmenliğinde gece öğretime başlanmış ancak 2 yıl sonra vazgeçilmiştir. 1974-75 yılında Gazi Eğitim Enstitüsünde Beden Eğitimi Bölümünde yay-kur çalışmaları başlatılmış ardından mektupla öğretim ve yaz okulu uygulamalarında bulunulmuş, hızlandırılmış programlarla beden eğitimi öğretmeni yetiştirilmeye çalışılmıştır. Bu yıllarda yapılan veya yapılmaya çalışılan uygulamaların dersin ve öğretmenin kalitesini düşürdüğü söylenebilir (14, 108).

Öğretmenlik yükselen Cumhuriyet'te bir görev olmanın yanında saygın bir toplumsal statüyü de garanti eden bir meslekti ancak günümüzde geçmişin saygın mesleği olan öğretmenlik; işsizliği, taksicilikten işportacılığa kadar yan meslek sahibi öğretmenleri ile artık esnek işgücü piyasasının elamanlarından birine dönüşmüştür. Öğretmenler sadece özel sektörde değil, sözleşmeli öğretmenlik sistemiyle de kamuda da esnek istihdamın işgücü haline gelmektedir (109).

Son zamanlarda beden eğitimi öğretmenleri ile yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde beden eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik bakış açısının gerek öğrenci velileri gerekse yöneticiler tarafından gerekli önemin verilmediğini önemsenmediğini ortaya koymaktadır (110). Elbette ortaya çıkan bu durumu tek bir sebeple açıklanması beklenemez ancak 1970'lerin ortasından itibaren uygulanmaya başlanan, 1980'lerde ise hegemonik hale gelen neoliberal politikaların yön verdiği küresel kapitalizm, bir taraftan toplumsal alanın bütününe yeniden yapılandırırken diğer taraftan bu alan içerisinde temel bir öneme sahip olan eğitimin dönüşümüne de neden olmuştur (111). Bu dönüşümün en çok etkilediği derslerin başında beceri ve yetenek isteyen dersler gelmektedir. Hem beden eğitimi ve spor dersi hem de bu sistemin temel aktörlerinden biri olan öğretmen kimliğinde bir paradigma değişikliğini beraberinde getirmiştir.

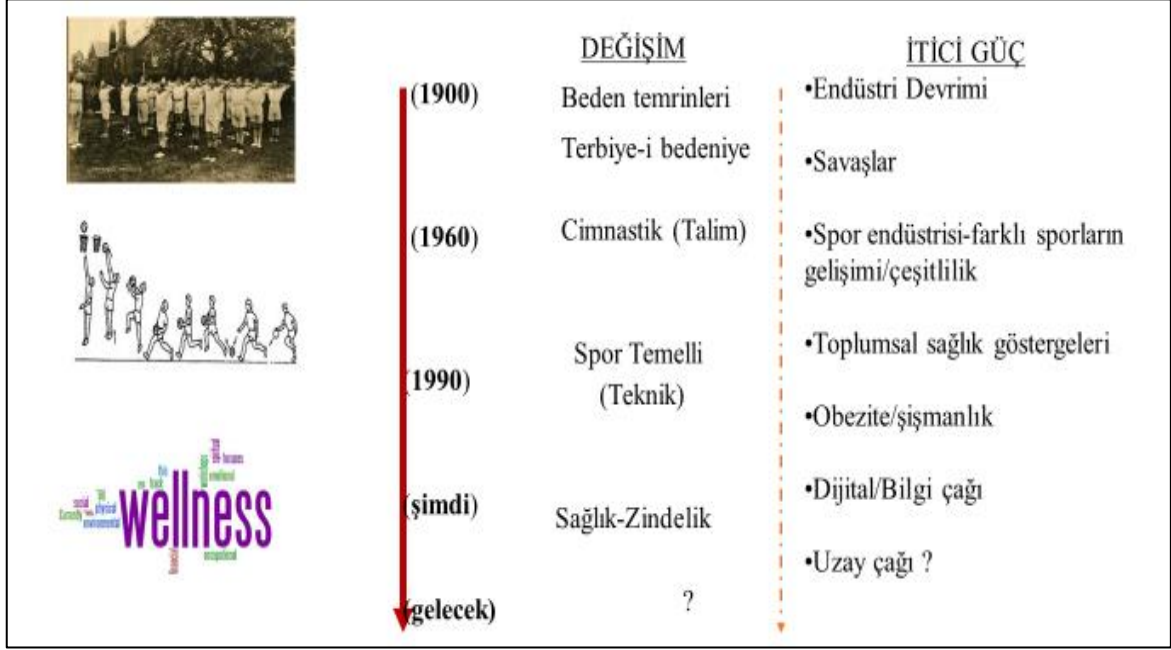
2.9.3. Beden Eğitimi Dersinin Mevcut Durumu

Tüm teknolojik ve bilimsel gelişmeler göstermektedir ki toplumların değişen ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap veremeyen tüm meslek dalları ilk olarak önemini yitirip ardından yok olup gitmektedir. Teknoloji karşısında insanlar giderek yalnızlaşmakta ve yabancılaşmaktadır. Bu nedenle, insanın özelliklerine cevap verebilecek, onu kendi özü ile birleştirecek öğretim alanları günümüzden başlayarak gelecekte daha önemli bir hale gelecektir. Bu duruma beden eğitimi nazarında bakıldığında beden eğitimi dersi insan-insan etkileşimin merkezde olduğu bir derstir. Dolayısıyla her geçen gün değişen modern toplum ihtiyaçlarının karşılanmasında önemi gün geçtikçe artmaktadır.

Ülkelerin beden eğitiminden beklentileri politik, ekonomik ve sosyal öncelikleriyle ilintili olarak ülkeden ülkeye farklılık göstermesiyle birlikte tüm dünyada en sık belirtilen stratejiler, spor etkinliklerine katılımı erken yaşlara indirmek, beden eğitiminin değerine yönelik farkındalığı artırarak genç bireylerin erken yaşlarda başlayan fiziksel aktivite alışkanlıklarının yaşamları boyunca sürdürmeleri hususunda motive edebilmektir (102).

Beden eğitimi sadece fiziksel becerilerle sınırlandırılacak bir etkinlik değildir. Öğrenci bu derste fiziksel etkinliklere katılarak saygı duymayı, taktiği, bedensel farkındalığı, pek çok oyunda kişisel etkileşim ve takım oyunuyla bağlantılı olarak sosyal farkındalık kavramlarının farkına vararak bilgi ve iç görünüm gelişmesini sağlayabilir (102). Ortaokul beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında dersin amacı; *“Öğrencilerin yaşamı süresince kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavram ve stratejileri ile birlikte sosyal becerileri, öz yönetim becerileri, düşünme becerilerini de geliştirerek daha sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmalarıdır.”* şeklinde belirlenmiştir (100).

Beden eğitimi dersinin mevcut durumunu anlayabilmek için tarihsel süreç içerisindeki değişimine bakılması yararlı olabilir. (Bknz. Şekil 2.2)

Şekil 2.2. Okullarda Beden Eğitiminin Değişimi (112)

1900'lü yılların başlangıcından 1960'lı yıllara kadar beden eğitiminde merkezde daha çok sırasıyla beden temrinleri ve jimnastik görülürken 1960'lardan itibaren organize sporların popüler hale gelmesiyle birlikte teknik becerilerin ön plana çıktığı spor temelli bir beden eğitimi yapısına geçilmiştir. 1990'lardan sonra toplumsal sağlık göstergelerinde ortaya çıkan birtakım sorunlar beden eğitimi dersinin yapısını değiştirerek sağlık ve zindeliğin ön plana çıkmasına yol açmıştır.

İlk Öğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullara ait Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları 1987 tarihinde onaylanıp 1987-1988 Öğretim yılında itibaren de uygulamaya konulan programa bakıldığında; programın çoğunlukla hedef dayanaklı program tasarısı hazırlama ilkelerine göre düzenlendiği söylenebilir (113). Spor temelli dediğimiz bu dönemde öğrencilerin daha çok yeteneklerini ön plana çıkarması istenirken, temel amacın tüm öğrencilerin derse katılımını sağlamaktır. İlerleyen zaman içerisinde dijital-bilgi çağının daha ileriye gitmesiyle beraber beden eğitiminin tekrar bir dönüşüme girmesi beklenebilir (112).

2017 yılında uygulamaya konulmuş olan Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın amacı; "1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda açıklanan Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda öğrencilerin hayatları

süresince kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmalarıdır.” şeklinde belirtilmiştir (100).

2.9.4. Yakın Zamanda MEB’de Beden Eğitimi İle İlgili Yaşanan Değişimler

MEB özellikle 2011 yılından sonra beden eğitimi dersini ve öğretmenini yakından etkileyen birçok değişikliğe imza atmıştır. Aşağıda açıklanan bu değişiklikler kendi içerisinde değerlendirildiğinde her biri beden eğitimi öğretmeni ve beden eğitimi dersi için birer kırılma noktası oluşturmuştur.

2.9.4.1. Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığının (OBESİD) Kaldırılması

Ülkemizde Cumhuriyetin kurulmasından günümüze gelene kadar sporla ilgili çıkarılmış birçok kanun ve mevzuat bulunmaktadır. Bunlar devletin farklı birimlerinin sorumluluğuna verilerek spor hizmetlerinin yürütülmesi sağlanmaya çalışılmıştır. İlk olarak cumhuriyetin ilanından 10 yıl sonra spor eğitimi konusunda kurulan birim, 1933 yılında 2287 yasayla MEB bünyesinde “Beden Terbiyesi ve İzcilik Müdürlüğü” olmuştur (114). Zaman içerisinde MEB teşkilatında meydana gelen değişiklikler uyarınca farklı isim ve görevlerle faaliyetlerine devam etmiş olan bu birim, beden eğitimi öğretmenin ve beden eğitimi ve spor dersinin gelişim göstermesinde önemli bir etkisi olmuştur. Birimin kaldırılmadan önceki son ismi Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı’dır (OBESİD).

OBESİD 23.10.1989 tarihinde 385 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. OBESİD Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 30.04.1992 tarihinde kabul edilen 3797 Sayılı Kanun'un 25. Maddesi ile ana hizmet birimleri arasında yer almıştır ve ilgili madde uyarınca OBESİD, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan örgün ve yaygın eğitim kurumlarındaki beden eğitimi, spor ve izcilik faaliyetleriyle ilgili tüm görev ve hizmetleri yürütmekle görevliydi.

Ayrıca Kanun'un 25. Maddesinde şu şekilde bir ifade geçmektedir: “*MEB'e bağlı olan Gençlik ve İzcilik Tesisleri, Okul Spor Tesisleri ve Salonlarının, eğitim ve öğretim hizmetlerini kısıtlamamak ve kullandıkları zaman zarfında tüm külfetlerle ilişkin kurum ve kuruluşlarca karşılanmak koşuluyla kültürel, sosyal ve sportif etkinlikler için il milli eğitim müdürlükleriyle yapılacak protokoller ile bu amaçlara yönelik etkinliklerde bulunan kurum kuruluşların kullanımına sunulabilir*” (115).

Okulîçi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünün görevleri şunlardır (116);

- Öğrencilerin ders dışı sosyal, kültürel ve sportif faaliyet alanlarının değerlendirmelerine ilişkin hizmetleri yürütmek.
- Öğrencilere yönelik olarak gençlik, izcilik, kamp ve spor tesislerinin kurulması ve bunların işletilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek ve bunların yanında konuyla ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla gerektiğinde diyaloga geçmek,
- Tüm öğretim kurumlarında beden eğitimi dersiyle ilgili, spor, halk oyunları ve benzeri faaliyetlere ait araç-gereç, ödül vb. ihtiyaçları karşılamak,
- Okul içinde ve okullar arasında beden eğitimi, spor hizmet ve izcilik faaliyetlerinin esaslarını tespit etmek, programlamak ve bunları yürütmek,
- Millî ve mahallî bayramlarla alakalı kutlama programlarının düzenlenmesi, uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,
- Görev alanıyla alakalı konularda yurt içi ve yurt dışında yapılacak her türlü çalışmalara katılacak olan öğretmen ve öğrencilerin görev ve izinleri ile ilgili işleri yapmak ve gerekli eş güdümü sağlamak,
- Sporcu öğrencilere gerekli sağlık hizmetlerinin götürülmesinde koordinasyonu sağlamak.

OBESİD beden eğitimi öğretmenleri için oldukça önemli hizmetleri yerine getiren köklü bir kuruluş olmasına rağmen 14.09.2011 tarihinde Resmi Gazete'de Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve birçok değişikliği de beraberinde getirmiştir. Bu KHK ile birlikte MEB merkez ve taşra teşkilatlarında yeni bir oluşum meydana gelmiştir. Bazı genel müdürlükler ve daire başkanlıkları kaldırılırken bazıları da birleştirilmiş veya isimleri değiştirilmiştir. Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı ana hizmet

birimi de kaldırılan birimler arasındadır. Beden eğitimi ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütmekle görevli olan bu dairenin kaldırılması birimin yerine getirmiş olduğu görev ve hizmetlerin hangi birimlerce ve nasıl gerçekleştirileceğine dair tartışmaları da beraberinde getirmiştir.

2.9.4.2. Okul Spor Faaliyetlerinin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne Devredilmesi

2010-2011 eğitim-öğretim yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında yapılan gençlik, beden eğitimi, spor hizmet ve faaliyetleriyle ilgili işbirliği protokolü çerçevesinde resmi spor yarışmaları, gençlik faaliyetleri ile okul sporları, eğitim kurumlarındaki öğretmenlerin hakemlik ve antrenörlük alanında yetiştirilmeleri, sosyal ve kültürel faaliyetler ile her derecedeki eğitim, öğretim kurumlarının gençlik spor kulübü kurlmaları, mevcut spor kulüpleriyle işbirliği yapmaları yönünde teşvik etmek, okullarda spor kültürü ile gençlik ve spor etkinliklerini yaygınlığını arttırmayı ve geliştirmeyi amaçlamıştır. Protokol sonucunda kaynak bütçede, lisanslı öğrenci ve branş sayısında bir artış yaşanmıştır (117, 118). Ancak niceliksel olarak meydana gelen bu durum okul sporları organizasyonun daha iyi yürütülmesine yol açmamış birçok problemi de beraberinde getirmiştir (117).

Bakıldığı zaman okul spor faaliyetlerine 2010-2011 yılında MEB tarafından 21 branşta düzenleniyorken, toplamda 529.801 öğrenci katılmıştır. 2013 yılında okul sporlarına katılan öğrenci sayısı 687.145 iken bu sayı 2017 yılında %320 oranında bir artış gösterip 2.225.946'a çıkarken aynı zamanda 40 branşın üzerinde düzenlenir hale gelmiştir (119). Okul spor faaliyetlerinin MEB çatısı altında OBESİD tarafından yürütüldüğündeki lisanslı sporcu sayısının AB standartlarının oldukça altında yer aldığı bilinmektedir. Ancak OBESİD'in kapatılıp yetkilerinin ve görevlerinin Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmesi ile niceliksel olarak çok büyük artışların meydana gelmiş olması düşündürücüdür. Okullardaki öğrenci sayısı artışlarının oranları üzerinden değerlendirildiğinde çok ciddi bir farkın bulunması bu artışın olağan olmadığına ayrıca işaret etmektedir.

Konunun bir başka boyutu ise, beden eğitimi öğretmenlerinin MEB içindeki temsil edilebilme kabiliyetleridir. OBESİD'in yürürlükte olduğu dönemde en güçlü

olduğu konu beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi faaliyetleri aracılığıyla mesleki bilgi ve deneyimlerini artırmaktı. Bu çalışmaların içerisinde en dikkat çeken, lig heyetleri komiteleri aracılığıyla gerçekleştirilmiş olan koordinatör ve formatör beden eğitimi öğretmeni uygulamasıdır. Bu uygulamaya göre, illerde alanında çalışmaları ile öne çıkmış beden eğitimi öğretmenlerinin önce formatörlük eğitimleri ile ardından da gerekli kurs ve seminerleri tamamlayarak koordinatör formatör olmalarının sağlanmış olmasıdır. Bu öğretmenlerin görevi il ve ilçelerinde öncelikli olarak okul spor faaliyetlerinin düzenlenmesi, bunun yanı sıra beden eğitimi ve spor ile ilgili tüm uygulamalarda liderlik ederek il ve ilçedeki beden eğitimi organizasyonlarını sağlamalarıdır. Bu uygulama sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin alanlarında güçlenmeleri, hizmet içi faaliyetleri aracılığıyla Türkiye'nin farklı yerlerindeki meslektaşları ile kaynaşması, etkileşime girmelerinin öne açılmıştır. Dolayısı ile OBESİD'in kapatılması ve okul spor faaliyetlerinin devredilmesi kâğıt üzerinde okul spor faaliyetleri ile karakterize olurken asıl ve bu araştırma ile ilgili en önemli konu ise beden eğitimi öğretmenlerinin MEB içerisinde başka branşlarında zaman içerisinde örnek aldıkları önemli bir öğretmen kazanımını kaybetmesi sonucunu doğurmuştur denebilir.

2.9.4.3. Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliği'nin Kaldırılması

Beden eğitimi öğretmenini ve dersini doğrudan etkileyen değişikliklerden biri de okul spor kulübü yönetmeliğinin kaldırılmasıdır. Yönetmelik ilk olarak 1.4.1991 tarihinde 20832 sayılı Resmi Gazetede de yayınlanmıştır. Ardından günümüze kadar belirli aralıklarla 4 değişikliğe uğramıştır. Son olarak yönetmelik 05/11/2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan "Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik" ile yürürlükten kaldırılarak son bulmuştur. Yönetmeliğin ortadan kaldırılması başlangıçta beden eğitimi öğretmenleri açısından iş yoğunluğunu azaltmasından dolayı olumlu bir şekilde değerlendirilse de devamında birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Bunlardan en önemlisi okulların ihtiyaç duyduğu spor araç-gereç ve malzemelerinin nasıl temin edileceğidir. Bu sorunun cevabı kaldırılmış olan yönetmelikte bulunmakta ve beden eğitimi öğretmenlerine çok geniş yetkiler tanınmaktaydı. Buna göre, 1991 yılında çıkmış olan Okul Spor Kulübü Yönetmeliğinin bütçesi, gelir ve giderleri ile ilgili olan 25. Maddesinde gelirler ve giderler şu şekilde tanımlanmıştır:

“a) Gelirler:

1) Bakanlık tarafından gönderilecek ödeneklerden,

2) (Değişik: 2.5.1997/22977 RG) Kişi başına yılda, devlet memurları aylığına uygulanan kat sayı x 50 gösterge tutarı TL.'ni geçmemek üzere spor kulübü üyelerinin aidatlarından,

3) Okul kooperatifleri kârının %5'inden,

4) Koruma derneklerinden,

5) Üyelerin, velilerin, özel ve resmî kuruluşların bağışlarından,

6) Okul içinde ve dışında düzenlenecek piyango ve yarışma gelirlerinden,

7) Banka faizlerinden,

8) Çay, eğlence, şölen gibi faaliyetlerden elde edilen gelirlerden sağlanır.

b) Giderler;

1) Okula ait saha, tesis yapımı ve onarımına,

2) Yarışmaların düzenlenmesi ve yönetiminde görev alanların zorunlu harcamalarına,

3) Beden eğitimi dersleri, spor kulübü faaliyetleri için gerekli görülen malzemelere,

4) Yarışmalar sonunda derece alan takım ve sporculara verilecek ödüllere,

5) Sporcu öğrencilerin antrenman, müsabaka, ulaşım, sağlık ve besleme masraflarına, harcanır.

Spor kulüpleri, gelirlerini aşan harcamalar yapamazlar ve bir sonraki bütçe yılına borç devredemezler” (120).

Bilindiği gibi spor araç gereçleri çok çeşitli olup bunların birçoğu zamanla eskimekte ve kullanılamaz hale gelmektedir. Öte yandan öğrencilerin sportif organizasyonlar ve okul spor faaliyetleri öncesinde de ihtiyaçlarının karşılanarak söz konusu müsabakalara hazırlanmaları gerekmektedir. Ayrıca okulların fiziki alanlarının sportif yönden geliştirilmelerinin yanı sıra mevcut spor alanlarının bakım ve onarımları ile ilgili giderleri de bulunmaktadır. Okul Spor Kulüpleri Yönetmeliğinin kaldırılması ile birlikte tüm bu ihtiyaçların okul aile birlikleri tarafından karşılanması ön görülmüştür.

Buna göre, Okul Aile Birliği Yönetmeliğinin birliğin görev ve yetkileri 6. Madde c bendinde “Öğrencilerin başarısını artırmak amacıyla okul yönetimince planlanan kurs, sınav, seminer, müzik, tiyatro, **spor**, sanat, gezi, kermes ve benzeri eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesine katkı sağlamak.” ç bendinde “Okul yönetimiyle iş birliği yaparak eğitim ve öğretim faaliyetleri dışındaki zamanlarda okulun derslik, **spor salonu**, kütüphane, laboratuvar ve atölyeleri gibi eğitim ortamlarının değerlendirilmesine katkı sağlamak.” olarak tanımlanmıştır. Birliğin gelirleri ise, 15. Maddenin c bendinde “Kamu kurum ve

*kuruluşları, özel hukuk tüzel kişilikleri ve gerçek kişilerin, örgün ve yaygın eğitim kurumları bünyesinde eğitim ve öğretimin yapıldığı saatler dışında gerçekleştirecekleri sosyal, kültürel, **sportif**, kurs, proje, sınav, toplantı, kampanya ve benzeri gelir getirici etkinliklerinden sağlanan gelirlerden,”*

gelirlerin harcanması ise 18. Maddenin birinci fıkrasında “*okulun bütçe disiplini çerçevesinde, eğitim ve öğretim giderleri ile maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarına harcanması esastır. Tüm harcamalar, birlik yönetim kurulunun kararı ile yapılır. Okul için gerekli ihtiyaç ve harcamalar için okul yönetiminden yazılı talep alınır. Mal ve hizmet alımları birlik yönetim kurulu üyeleri veya uzmanlık gerektiren işlerde okul aile birliği üyelerinden oluşan en az üç kişilik bir komisyon marifetiyle yapılır.*” biçiminde tanımlanmıştır. Görüldüğü gibi Okul Aile Birliği Yönetmeliği beden eğitimi ve spor faaliyetlerini okul ve öğrenci yararına eğitimsel bir yaklaşımla değil, aksine gelir getirici bir faaliyet alanı olarak tanımlamaktadır.

Sonuç olarak, okul spor kulüpleri yönetmeliğinin kaldırılmış olması okullarda beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerden para toplama külfetinden kurtarmış ve öğretmen öğrenci ilişkisinin para ile karakterize olmasının önüne geçmiştir. Ancak, kaldırılan yönetmelik sonucunda beden eğitimi öğretmenini okul aile birliğine ve bu birliği oluşturan yönetmeliğin zayıf maddelerine bağlı kılarak güçsüzleştirmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin karar almasını ve aldıkları kararları uygulamasını zorlaştırmıştır. Öte yandan, okul spor alanlarının kullanımını kiralama yolu ile ticarileştirilmesi sonucunda öğrencilerin bu alanlardan okul ders saatleri sonunda kullanabilmelerini de imkânsız hale getirmiştir. Dolayısı ile öğretmen açısından beden eğitimi ve spor faaliyetlerini arttırmak ve geliştirmek artık sadece Okul Aile Birliğinin inisiyatifine bırakılmış, öğrenci için ise ders saatleri ile sınırlı bir beden eğitimi yaklaşımını dayatmıştır.

2.9.5. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenliğine Geçiş

Ülkemizde 4+4+4 eğitim sistemine geçilmesiyle birlikte bu durum bazı sorunları beraberinde getirmiş ve birçok sınıf öğretmeni norm fazlası olmuştur. Bu norm form fazlası öğretmenler Talim ve Terbiye Kurulunun 07.07.2009 tarihli ve 80 sayılı kararına göre;

- Mezun olduğu alan farklı olarak bir başka alana atanmış olan,

- Öğrenimleri birden fazla alana kaynak teşkil eden,
- Görev yaptığı alanın dışında başka bir alanda yükseköğrenim bitiren öğretmenler, alan değişikliği başvurusunda bulunabileceklerdir.

Talim ve Terbiye Kurulunun 07.07.2009 tarihli ve 80 sayılı Kararı ile 12.09.2012 tarihli ve 5110 sayılı mütalaası doğrultusunda 2012 yılına mahsus olmak üzere;

1- Sınıf öğretmenleri aşağıdaki öncelik sırasına göre;

a) Yükseköğrenimleri diğer alanlara atanmaya kaynak teşkil edenler öğrenimlerine göre atanabilecekleri alana veya diplomalarında yazılı olan yan alana ya da öğretmen yetiştiren iki yıllık yükseköğretim kurumu mezunları lisans tamamladıkları alana,

b) Zihin Engelliler Sınıfı Öğretmenliği alanına, bu alanda boş norm kadro bulunmaması halinde Teknoloji ve Tasarım alanına alan değişikliği başvurusunda bulunabileceklerdir.

2- Diğer alan öğretmenleri aşağıdaki öncelik sırasına göre;

a) Yükseköğrenimleri diğer alanlara atanmaya kaynak teşkil edenler öğrenimlerine göre atanabilecekleri alana veya diplomalarında yazılı olan yan alana ya da aylık karşılığı okutabilecekleri dersin alanına,

b) Teknoloji ve Tasarım alanına alan değişikliği başvurusunda bulunabileceklerdir (121), şeklinde bir dizi değişikliği beraberinde getirmiştir.

2012 yılında değişen eğitim sisteminin ortaya çıkardığı, norm fazlası olan 42 bin sınıf öğretmeni farklı branşlara geçme hakkına sahip olmuştur. Sınıf öğretmenleri yan alan uygulaması ile birlikte beden eğitimi gibi yetenek sınavı ile alım yapan öğretmenliklere de geçiş yapmıştır. Bunun sonucunda beden eğitimi öğretmenliği süreçte en çok etkilenen branşlardan biri olmuş, 4270 sınıf öğretmeni beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapmıştır (122). Geçiş yapan öğretmenler geçtikleri branşla ilgili kısmi bir eğitim almış olmalarına rağmen kişisel ve mesleki yönden yeterli değillerdir. İlkokul yaş grubuna alışmış olan sınıf öğretmenleri daha büyük yaş grubundaki öğrencilerle sorun yaşama ihtimali kaçınılmazdır (123). Sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin yeterlilik algıları bu alandan gelen öğretmenlere göre daha düşük seviyededir (124). Dolayısı ile makro değişikliklerin sonucunda ortaya çıkan norm fazlası öğretmenleri başka branşlara geçirmek kısa vade de mevcut sorunu çözmek için anlamlı gelebilir. Ancak her branşa ilişkin nitelikler ve yeterlikler lisans eğitiminden başlanarak öğretmen adaylarına kazandırılmakta ve göreve

başladıklarında öğretmenlerin en iyi seviyede öğretmen olabilmeleri amaçlanmaktadır. Bilindiği gibi beden eğitimi öğretmenliği giriş sınavı özel yetenek gerektiren alanlardan biridir. Sınıf öğretmenliği ise özel yetenek ile ilgili olmayıp merkezi üniversite sistemi ile öğrenci alınan bölümlerdir. Bu bölümlerde okuyan öğrenciler, yan alan seçimi ile müzik, resim, beden eğitimi, matematik vb. alanlarda daha ileri bilgi ve donanımına sahip olmak için eğitim almakta ve bu durum transkriptlerinde belirtilmektedir. Yan alan uygulaması adından da anlaşılacağı üzere ana alan haline gelebilecek bir içeriğe sahip değildir. Ayrıca beden eğitimi alanı gibi özel yetenek gerektiren bir alana öğretmen geçişinin sağlanmış olması mevcut beden eğitimi öğretmenleri kadar beden eğitimi öğretmen adaylarında da ciddi hayal kırıklıkları yaratmıştır denebilir.

Tüm dünyada ulusal beden eğitimi politikalarının olmaması- materyal, kaynak, tesis ve bakım yokluğu, ders süresi yetersizliği, hükümet katkısının yetersiz olması, beden eğitimi dersinin statüsü, sosyal çevrenin bakışı, beden eğitimi öğretmenin niteliği gibi problemlerden kaynaklı olarak tüm dünyada sıkıntılar var iken (101), tüm bunlara ilaveten Türkiye örneğinde sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçiş adı altında yeni bir problem alanı oluştuğu söylenebilir.

2.9.6. Okulların Fiziki Yapılarının Beden Eğitimi Dersine Uygunluğu

Çocukların fiziksel ve ruhsal açıdan sağlam bir birey olarak yetiştirmenin temelinde, içten gelen koşulların yanı sıra çoğunun yaşayıp büyüdüğü çevre de önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle kent merkezlerinde çevre sorunları artmakta, yeşil alanlar azalmakta çocuklar zamanlarının büyük bir kısmını beton yapıların içinde hapsolarak geçirmektedir (126). Ayrıca çocukların gelişim sürecinde zamanlarının büyük bir kısmını okullarda geçirdiğinden okullar çocukların fiziksel ve ruhsal olarak da gelişip yetişmesine imkân vermelidir. Ancak çocuklar için okul dışında spor yapma imkânı kolay ulaşılabilir olmadığı gibi okullarda fiziksel imkânlar açısından istenilen seviyede değildir (127-129).

Bir ülkede bulunan okulların dış görüntüsü, binaları, bahçeleri ve bahçelerin peyzaj özellikleri o toplumun eğitime bakışını ve eğitim kültürünü yansıtır (akt. 130). Yüksek duvar ve kapılarla çevrilmiş, asfalt ile kaplanmış ve çoğunlukla araba park etmek için kullanılan küçük bahçelere sahip okullarda öğrencilerin bir bütün olarak fiziksel ve

ruhsal gelişimini ele alan bir eğitim ve öğretim anlayışının hâkim olduğunu söylemeyiz. Okul bahçelerinin eğitim ve öğretimde öğrencilere sağladığı avantajlardan yararlanabilmek için yeteri büyüklükte ve öğrencilerin farklı sosyal ve fiziksel ihtiyaçlarını karşılayabilecek bahçelerin yer aldığı okullarla mümkün olabilir. Nitekim ülkemizde okul bahçelerinin planlanmasında gerekli önem verilmemekte göz ardı edilmektedir. Yapılan birçok çalışma ve araştırma sonucunda ülkemizde okul bahçeleri özensiz ve yetersiz olduğu çocukların rahat bir şekilde hareket edemediği sportif ve sosyal faaliyetleri gerçekleştiremediği vurgulanmaktadır (126, 130-133). Öğrencilerin fiziksel, bilişsel, duygusal, devinişsel ve toplumsal gelişimine katkıda bulunan beden eğitimi dersleri için de okulların fiziki ortamları oldukça önemlidir.

Ülkemizde özellikle beden eğitimi derslerinin niteliğinin artırılıp amacına ulaşabilmesi için dersin işlenmekte olduğu ortamlar (okul bahçesi, spor salona vb.) çok önemlidir. Ders müfredatının uygulanmasına engel olan tesis veya spor salonu sorunu ortadan kaldırılması gerekir. Ülkemizde bazı bölgelerde yer alan okullar ders dönemi boyunca çok fazla olumsuz hava şartlarıyla karşılaştığı için derslerin işlenmesinde ciddi problemler olmaktadır. Okullardaki spor salonu oranı ülkemizde çok düşük seviyelerdedir (110, 127).

Erken çocukluk eğitiminden başlamak üzere tüm kademelerdeki çocuklar sportif olarak desteklenmesi gerektiği savunulup spor yapma kültürünün yerleştirilmesi amaçlanırken diğer taraftan okullarda çocukların bu gelişimini sağlayacak ortam oluşturulamamaktadır (134). Özellikle merkezi sınavlarda bir etkisi olmayan beden eğitimi dersi yok sayılmaktadır. Bu durumun en bariz örneğini neoliberal politikaların etkisi ve dershanelerin özel okula dönüşmesiyle yaşanan süreçte görülmektedir (89).

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırma Deseni

Bu araştırmada, beden eğitimi öğretmenliği imgesinin belirli bir tarihsel kesit içerisinde nasıl bir değişim gösterdiği ve bu değişime neden olan faktörlerin tespit etmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır (135). Olgu bilim birkaç kişinin bir olgu veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerin ortak anlamını tanımlar (136). Bu anlamı ile beden eğitimi öğretmenliği imgesinin yıllar içerisinde nasıl bir değişim ve dönüşüm süreci geçirdiğini inceleyebilmek için beden eğitimi öğretmenleri ile nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır (137). Görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin esnek bir yapıda olması araştırmacıya görüşme esnasında kendiliğinden gelişen durumlar için özgürlük tanır (138).

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmada beden eğitimi öğretmenliği mesleğinin değişim süreci hakkında bilgi edinebilmek ve olguların keşfedilmesi ile açıklanması için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır (135). Amaçlı örnekleme, sınırlı kaynakların en etkin kullanımı için bilgi bakımından zengin vakaların belirlenmesi ve seçilmesi için nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan bir tekniktir (139). Beden eğitimi öğretmenlerinin deneyimleri, yaşı, cinsiyetleri, görev yaptıkları okul türleri, mezun olduğu üniversite ve çalıştıkları bölgeler gibi bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır (139). Çalışma grubunu, Türkiye'nin farklı bölgelerinde çalışan, farklı okul türlerinde ve hizmet yıllarına sahip beden eğitimi öğretmenleri oluşturmuştur. Beden eğitimi öğretmenleri B.E.Ö.2, B.E.Ö.4, B.E.Ö.8 vb. şekilde kodlanmıştır.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Nitelikleri

Öğretmen Kod	Cinsiyet	Yaş	Hizmet yılı	Okul Türü	Çalıştığı il	Mezun Olduğu Üniversite
B.E.Ö.1	Erkek	50	26	Ortaokul	İzmir	9 Eylül Üniversitesi
B.E.Ö.2	Erkek	41	16	Lise	Malatya	Van YY Üniversitesi
B.E.Ö.3	Erkek	46	24	Ortaokul	Kayseri	Selçuk Üniversitesi
B.E.Ö.4	Erkek	64	38- (Emekli)	Lise (En son çalıştığı okul)	İstanbul (en son çalışılan il)	Marmara Üniversitesi
B.E.Ö.5	Erkek	43	19	Özel Eğitim	Malatya	İnönü Üniversitesi
B.E.Ö.6	Kadın	42	19	Ortaokul	Elazığ	Çukurova Üniversitesi
B.E.Ö.7	Kadın	43	18	Ortaokul	Malatya	İnönü Üniversitesi
B.E.Ö.8	Erkek	38	15	Lise	Gaziantep	Mustafa Kemal Üniversitesi
B.E.Ö.9	Kadın	65	36	Lise	Malatya	Gazi Eğitim Enstitüsü
B.E.Ö.10	Erkek	35	6	Lise	Elazığ	Akdeniz Üniversitesi
B.E.Ö.11	Erkek	50	23	Lise	Şanlıurfa	Marmara Üniversitesi
B.E.Ö.12	Erkek	400	14	Lise	Malatya	İnönü Üniversitesi
B.E.Ö.13	Kadın	43	15	Ortaokul	Malatya	İnönü Üniversitesi
B.E.Ö.14	Erkek	62	38 (Emekli)	Ortaokul (En son çalıştığı okul)	İzmir (En son çalıştığı il)	Gazi Eğitim Enstitüsü
B.E.Ö.15	Kadın	42	20	Ortaokul	Malatya	İnönü Üniversitesi
B.E.Ö.16	Erkek	39	16	Ortaokul	Malatya	Celal Bayar Üniversitesi
B.E.Ö.17	Erkek	62	39	Ortaokul	Malatya	Gazi Eğitim Enstitüsü
B.E.Ö.18	Erkek	63	42 (Emekli)	Lise	Adıyaman	Gazi Eğitim Enstitüsü
B.E.Ö.19	Erkek	37	15	Lise	Adıyaman	İnönü Üniversitesi
B.E.Ö.20	Kadın	24	2	Ortaokul	Kahramanmaraş	Gaziantep Üniversitesi
B.E.Ö.21	Kadın	32	7	Ortaokul	Hatay	Çukurova Üniversitesi
B.E.Ö.22	Kadın	28	3	Ortaokul	İstanbul	Kastamonu Üniversitesi

3.3. Araştırmanın Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı geliştirilmesi için literatürdeki benzer çalışmalar incelenmiştir (58, 140, 141). Daha sonra araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu alanında uzman 5 öğretim üyesine gönderilmiştir. Uzman görüşlerine dayalı olarak değişiklikler yapılmıştır. Ardından mülakat formunun denenmesi için 3 beden eğitimi öğretmeni ile deneme görüşmeleri yapılmıştır. Deneme görüşmelerinden sonra gerekli düzeltmeler ve eklemeler sonucunda çalışmanın amacına hizmet edileceği anlaşıldıktan sonra yarı yapılandırılmış görüşme formu son şeklini almıştır. Görüşme formu 6 demografik ve 18 sorudan meydana gelmiştir (Ek-3).

Beden eğitimi öğretmenleri ile görüşmeler 2016-2017 eğitim öğretim yılı içerisinde farklı tarih ve yerlerde katılımcıların çalıştıkları okullarda yüz yüze nitel araştırma tekniklerine uygun bir şekilde yapılmıştır. Görüşmeler 40-70 dakika arasında değişmiş olup veri kaybının yaşanmaması için ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Görüşmeler öncesinde ses kaydının alınabilmesi için beden eğitimi öğretmenlerinin onayı alınmıştır. Görüşmelerin ses kaydı sonucu elde edilen veriler Word belgesine aktarılmıştır. Herhangi bir veri kaybı yaşanmaması için ses kaydı ve Word metin belgesi karşılaştırılmıştır.

3.4. Araştırma Verilerinin Analizi

Araştırmada metin haline getirilen veriler Nvivo 9.0 paket programına aktarılmış ve içerik analizleri yapılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (135). Bir olguyu yorumlama sürecinde nitelikler kavranır ve tanımlanır, her algı eş değerde kabul edilir, deneyimin tekrarı olmayan bileşenle tematik olarak birleştirilir ve tanım üretilir (137). İçerik analizi yoluyla beden eğitimi öğretmenliği imgesinin değişim sürecini birbirine benzeyen kodlar, kategoriler ve temalar yoluyla bir araya getirilmiş ve bunları okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyip yorumlanmıştır (135).

3.5. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenilirlik

Araştırmanın iç geçerliliği için katılımcı teyidi kullanılmıştır. Bu amaçla, görüşülen katılımcılara görüşme sonrasında tekrar ulaşılarak geri bildirim ve teyitleri alınmıştır (137,142). Araştırmanın güvenilirliği için beden eğitimi öğretmenlerinin yarı-yapılandırılmış görüşme formunda yer alan açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar nitel araştırma konusunda uzman başka bir öğretim üyesi tarafından incelenmiş “görüş birliği” ve “görüş ayrılığı” olan kodlar tartışılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman’ın önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır (143). $Güvenilirlik = \frac{Görüş\ Birliği}{(Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı)}$ formülüne göre kod ve kategoriler için 51 kod ve kategori için görüş birliği 16’sı için görüş ayrılığı olmuştur. Burada elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir. Güvenilirlik katsayısı 0,76 çıkmıştır. Uzmanlar araştırma için güvenilirlik hesabının 0.70’in üzerinde çıkmasını güvenilir kabul etmektedir (143).

3.6. Araştırmanın Etik Boyutu

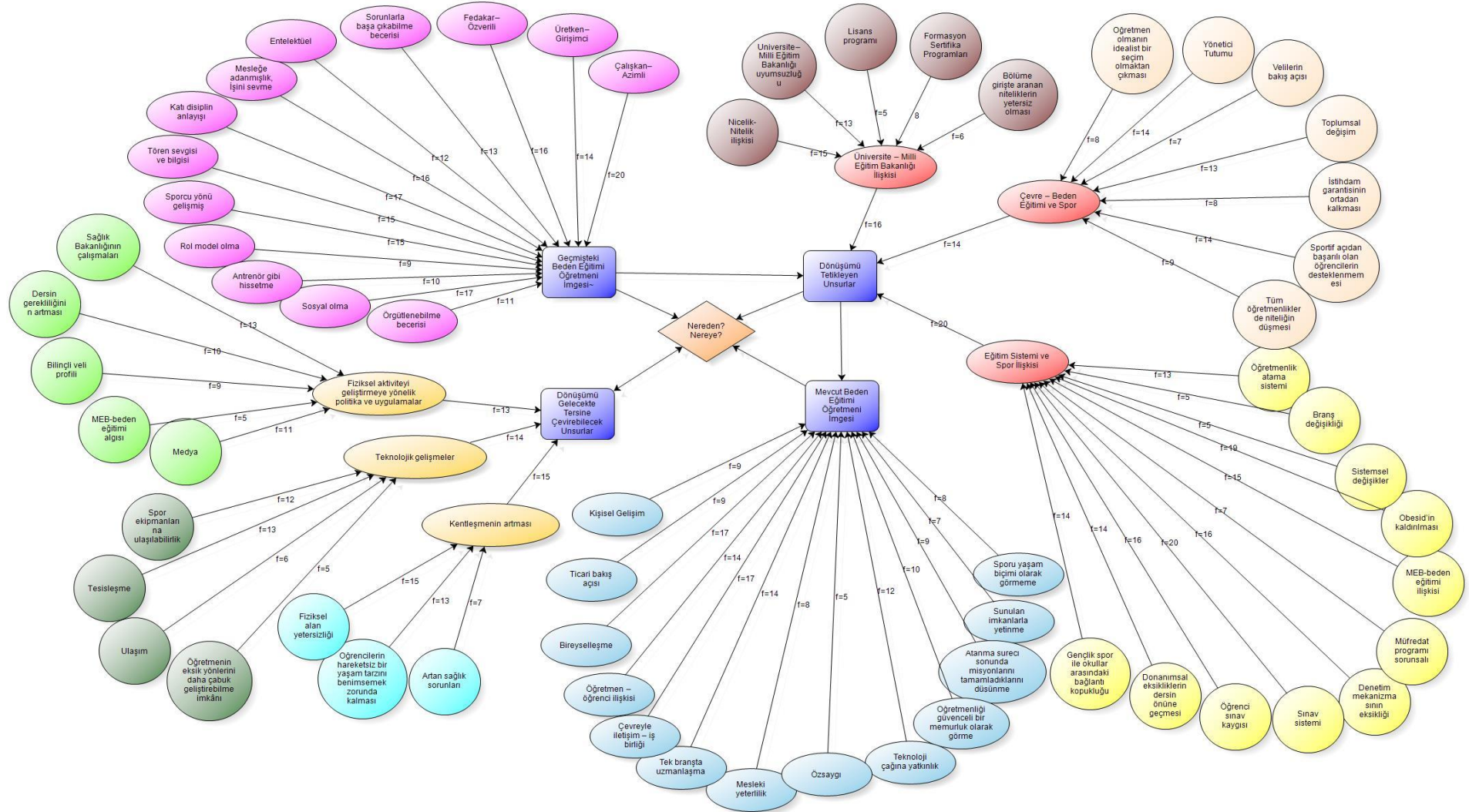
Araştırmanın yapılabilmesi için İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik kurulundan gerekli izin (Ek-4) alındıktan sonra Son olarak öğretmenlere “Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu” (Ek-2) imzalatılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Araştırmaya İlişkin Bulgular

İçerik analizi sonucunda Nereden? Nereye? ana teması ile ilgili görüşler aşağıda belirtilen dört alt tema altında toplanmıştır. Bunlar:

- Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi
- Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar
- Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi
- Dönüşümü Gelecekte Tersine Çevirebilecek Unsurlar

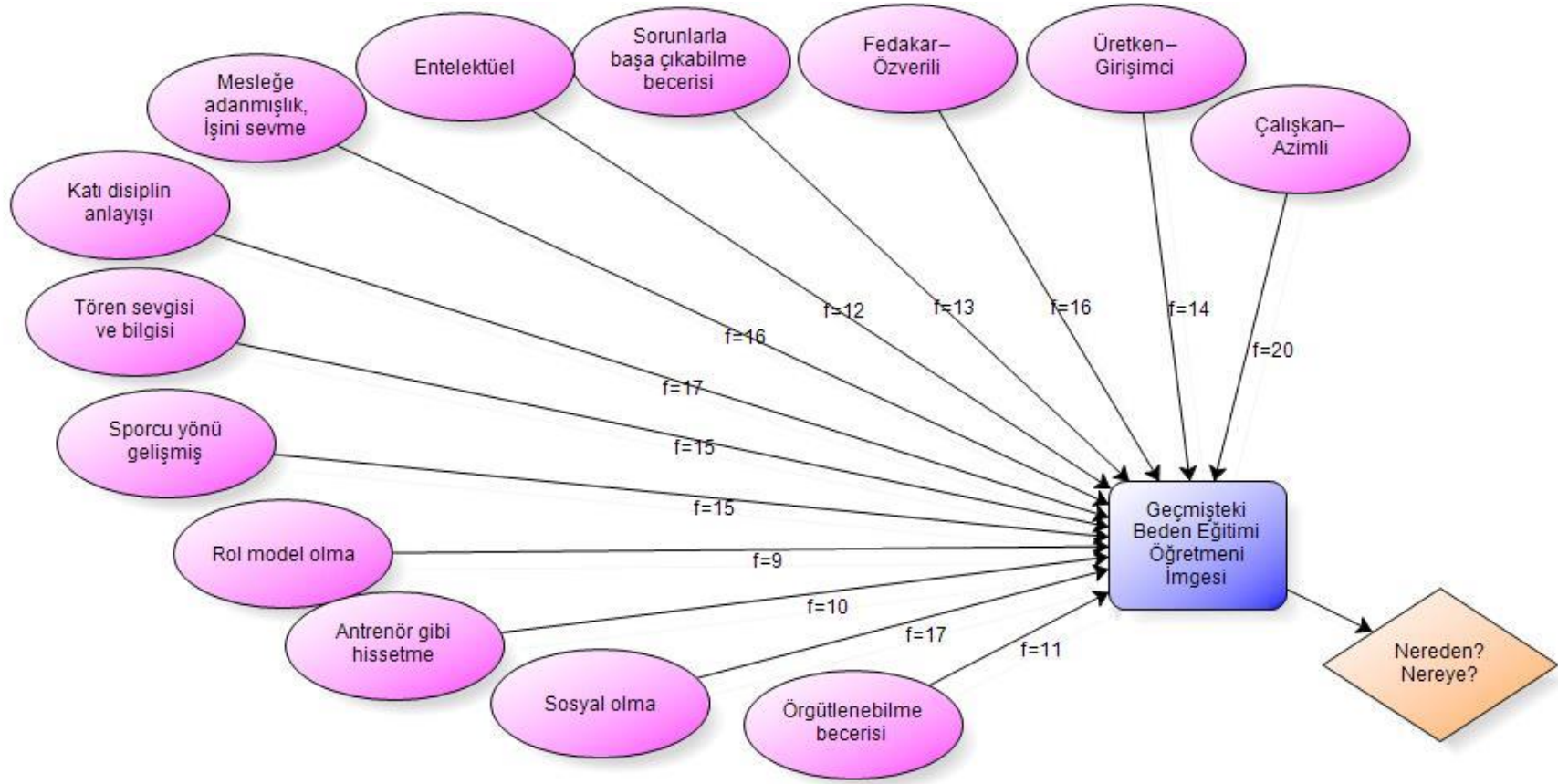
Şekil 4.1. Beden Eğitimi Öğretmenliğinde Nereden? Nereye? Teması

4.1.1. Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi

Şekil 4.2’de Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi alt temasının kategorileri ve bu kategorilerin frekansları görülmektedir. Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi alt temasında oluşan on üç kategori ve bu kategorilere ait frekanslar (Şekil 4.2) aşağıda verilmiştir:

Tablo 4.1. Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi Kategorisi ve Frekansı

Kategori	Frekans
Çalışkan–Azimli	20
Üretken–Girişimci	14
Fedakar–Özverili	16
Sorunlarla başa çıkabilme becerisi	13
Entelektüel	12
Mesleğe adanmışlık, İşini sevme	16
Katı disiplin anlayışı	17
Tören sevgisi ve bilgisi	15
Sporcu yönü gelişmiş	15
Antrenör gibi hissetme	10
Sosyal olma	17
Rol model olma	9
Örgütlenebilme becerisi	11

Şekil 4.2. Geçmişteki Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi Alt Teması

Tablo 4.2. Çalışkan–Azimli Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Çalışkan–Azimli	20	B.E.Ö.1: “Eskiden bir beden eğitimi öğretmeni dersi bittikten sonra hemen eve gidemezdi. Uğraşacak yapacak çok işi olurdu. Çok daha fazla fedakârdı. Çok daha fazla çalışkandı. Şimdi bakıyorum beden eğitimi öğretmenleri kahveden çıkmıyor. Ders zili çaldı mı hoop okey masasına yazık çok üzüliyorum.” B.E.Ö.8: “O zamanki beden eğitimi öğretmenlerini o yokluk döneminde gözümün önüne getirdiğimde gerçekten çok istekli, çaba sarf eden, kararlı öğretmenlerdi. Bu da niteliklerine yansırıdı.”

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere çalışkan-azimli kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri verdikleri cevaplarda geçmişte, günümüz dönemine kıyasla beden eğitimi öğretmenlerinin daha özverili, çalışkan, azimli olduklarını belirtmişlerdir. Verilere göre bu kavram 20 defa geçmiştir.

Tablo 4.3. Üretken–Girişimci Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Üretken–Girişimci	14	B.E.Ö.2: “Çok girişken kişiliklerdi, okulun hiçbir ödeneği olmadan tamamen kendi uğraş çabalarıyla takıma malzeme kazandırır formalar yaptırıyorlardı.” B.E.Ö.17: “Bizim zamanımızdaki beden eğitimi öğretmenleri girişken sosyal kişilerdi.”

Tablo 4.3’de üretken–girişimci kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri, geçmiş dönemdeki öğretmenlerin bir fikri bir düşünceyi geliştirip somut bir ürün haline getirebildiklerini, bir işi yapabilmek için gerekli kaynakları bir araya getirebilen kişilikler olduklarını belirtmişlerdir. Üretken, girişimci alt boyutunun frekansı 14’dür.

Tablo 4.4. Fedakar–Özverili Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Fedakar– Özverili	16	<p>B.E.Ö.7: “Düşünüyorum onların bizden ne farkları vardı? O zamanki öğretmenler devletten hiçbir katkı almadan kendi imkânlarıyla çabalarıyla bir şeyler yapıyorlardı. Biz basketbol sahasını da futbol sahasını da voleybol sahasını da kendimiz yaptık. İşçi gibi çalışarak çabalayarak yaptık.”</p> <p>B.E.Ö.12: “Yani o zamanlar çevremde bulunan beden eğitimi öğretmenlerinin çoğu özveriliydi. Özverili olmayan çok az beden eğitimi öğretmeni vardı. Şu anda da ben beden eğitimi öğretmenlerinin özverili olduğunu inanıyorum.”</p>

Tablo 4.4’de Fedakar–Özverili kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri, geçmişteki öğretmenleri zorluklar karşısında daha güçlü durduklarını, sebatkar olduklarını dile getirmektedirler.

Tablo 4.5. Sorunlarla Başa Çıkabilme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Sorunlarla Başa Çıkabilme	13	<p>B.E.Ö.6: “Bizim o kuşakların hepsinde bu özellik var zaten. Çünkü o öğretmenlerin çocukluk yıllarında da oyuncasını kendisi yapardı. Topu patladığı zaman tekrar dikip faydalanırdı. İşte o çocukluk yıllarındaki alışkanlıklar aslında mesleğe yansdı. Kendi başına kısıtlı ortamlarda bir şey yapabilme becerisi kazandı.”</p> <p>B.E.Ö.6: “O zamanki beden eğitimi öğretmenlerinin en iyi tarafı kendi başlarına bir şeyler yapabilme özellikleri vardı.”</p>

Tablo 4.5’de sorunlarla başa çıkabilme kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin dönemin kısıtlı imkanlarını bireysel becerileriyle aşabildiklerini düşünmektedirler. Bu kavramın frekans sayısı 13 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4.6. Entelektüel Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Entelektüel	12	B.E.Ö.13: “ <i>O eski öğretmenler zaten çoğu branşa hakimdi. Bunun yanında alanları dışında tarihe sanata farklı konularda da bilgili ilgili kişilerdi. Şimdi yeni gelen öğretmenlere stajyerlere bakıyorum her geçen gün daha da kötüye gidiyoruz.</i> ”

Tablo 4.6’da entelektüel kategorisinde dönemin öğretmenlerinin ifadelerinde bilgi donanım açısından daha nitelikli olduklarını belirtmişlerdir. Bu kavramın frekans sayısı 12 olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 4.7. Mesleğe Adanmışlık–İşini Sevme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Mesleğe Adanmışlık–İşini sevme	16	B.E.Ö.5: “ <i>Eskiden öğretmen bir şeyler yapmaya çalışırdı. 10 m2’lik odalarda güreş antrenmanı yaparsın, malzeme olmaz ders işlemeye çalışırsın. Eğer işini seviyorsan, mutlu oluyorsan, hiçbir engel seni yıkamaz. Özveri ile çalışan bir insan olumsuz şartlarda zorlansa da çalışabilir.</i> ”

Tablo 4.7’de Mesleğe adanmışlık–işini sevme kategorisinde, mesleğinde deneyimli öğretmenlerin mesleğine karşı sevgi ve saygılarının daha yüksek olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.8. Katı Disiplin Anlayışı Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Katı disiplin anlayışı	17	B.E.Ö.11: “Öğrenciler öğretmenlerden eskiden çok korkardı. Disiplin hat safhadaydı derste çıkılmazdı. Ben ilk dayağımı beden eğitimi öğretmenimden yemiştım çok katıydılar.” B.E.Ö.3: “Okulun jandarma komutanı olarak görülürlerdi.”

Tablo 4.8’de Katı disiplin anlayışı kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri, dönemin derslerini bir disiplin aracı olarak görüldüğünü, öğretmenin de okuldaki genel disiplini sağlamada temel rol oynadığını, zamanla meydana gelen birtakım nedenlerden dolayı disiplinin azaldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.9. Tören Sevgisi ve Bilgisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Tören sevgisi ve bilgisi	15	B.E.Ö.17: <i>19 yıllık meslek hayatımda iki defa tören komutanı oldum. Onun vermiş olduğu hazzı hiçbir şey vermedi. Yeni mezun olan arkadaşlara törenlerin ne kadar büyük bir zevk verdiğini, ne kadar önemli olduğunu anlatamıyorum.</i>

Tablo 4.9’da Tören sevgisi ve bilgisi kategorisinde öğretmenler görüşmelerde deneyimli öğretmenlerin bayram ve törenler konusunda daha bilgili ve ilgili olduklarını zamanla bu sevgi ve ilginin azaldığını vurgulamaktadırlar.

Tablo 4.10. Sporcu Yönü Gelişmiş Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Sporcu yönü gelişmiş	15	B.E.Ö.3: <i>“O zamanki beden eğitim öğretmenlerine eşofman yakışıyordu, hepsi sporun içinden gelmiş aktif sporculuğu olan kişilerdi.”</i> B.E.Ö.1: <i>“Gözümün önüne getirdiğimde hepsinin branşının ehli olduğunu söyleyebilirim. Yani işin içerisinden gelmiş eğitimini almış profesyonel dediğimiz kişilerdi.”</i>

Tablo 4.10’da Sporcu yönü gelişmiş kategorisinde dönemin öğretmenlerinin birçoğunun sporun içinden geldiğini ve süreçte aktif spor hayatını sürdürdüğünü vurgulanırken aynı zamanda iyi bir beden eğitimi öğretmenin kendisinin de sporcu olma özelliklerinin ön plan çıkması gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 4.11. Antrenör Gibi Hissetme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Antrenör gibi hissetme	10	B.E.Ö.3: <i>“Bir beden eğitimi öğretmeni çıkarabildiği kadar takım çıkarmalı, biz sabah akşam takımları müsabakalara hazırlardık.”</i>

Tablo 4.11’de Antrenör gibi hissetme kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri eski öğretmenlerin okul sporlarına katılmayı daha çok önemseydiğini, buna yönelik olarak okul saatleri dışında çok fazla antrenman yaptıklarını ve iyi bir beden eğitimi öğretmenin de bu müsabakalara katılımının önem arz ettiğini belirtmektedirler.

Tablo 4.12. Sosyal Olma Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Sosyal olma	17	B.E.Ö.20: “Bizim zamanımızdaki beden eğitimi öğretmenleri girişken sosyal kişiliklerdi. Toplumla sürekli iç içe olan diyalogları iyi olan öğretmenlerdi. Halka kendini sevdireyorlardı.”

Tablo 4.12’de Sosyal olma kategorisinde geçmiş dönemdeki öğretmenlerin çevreyle, toplumla daha iç içe olduklarını iletişim yönünün güçlü öğretmenler olduklarını belirtmektedirler.

Tablo 4.13. Rol Model Olma Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Rol model olma	9	B.E.Ö.4: <i>“Onlarla bazı şeyleri ilk defa tattık. Açıkçası biz yaşamı tattık o hocalarımıza. Şimdi yaşam koçluğu yapacak öğretmen yok denecek kadar az.”</i> B.E.Ö.20: <i>“Ben öğretmen olduğum zaman bu öğretmenleri kendime örnek almıştım. Onların yaptıklarını yapmaya çalışıyordum. Ama inanın onlar kadar da olamadık.”</i>

Tablo 4.13’de Rol model olma kategorisinde öğretmenler görüşmelerde kendilerinden önceki öğretmenleri idol olarak nitelendirdikleri, yol gösteren örnek kişiler olarak tanımladıkları görülmektedir.

Tablo 4.14. Örgütlenebilme Becerisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

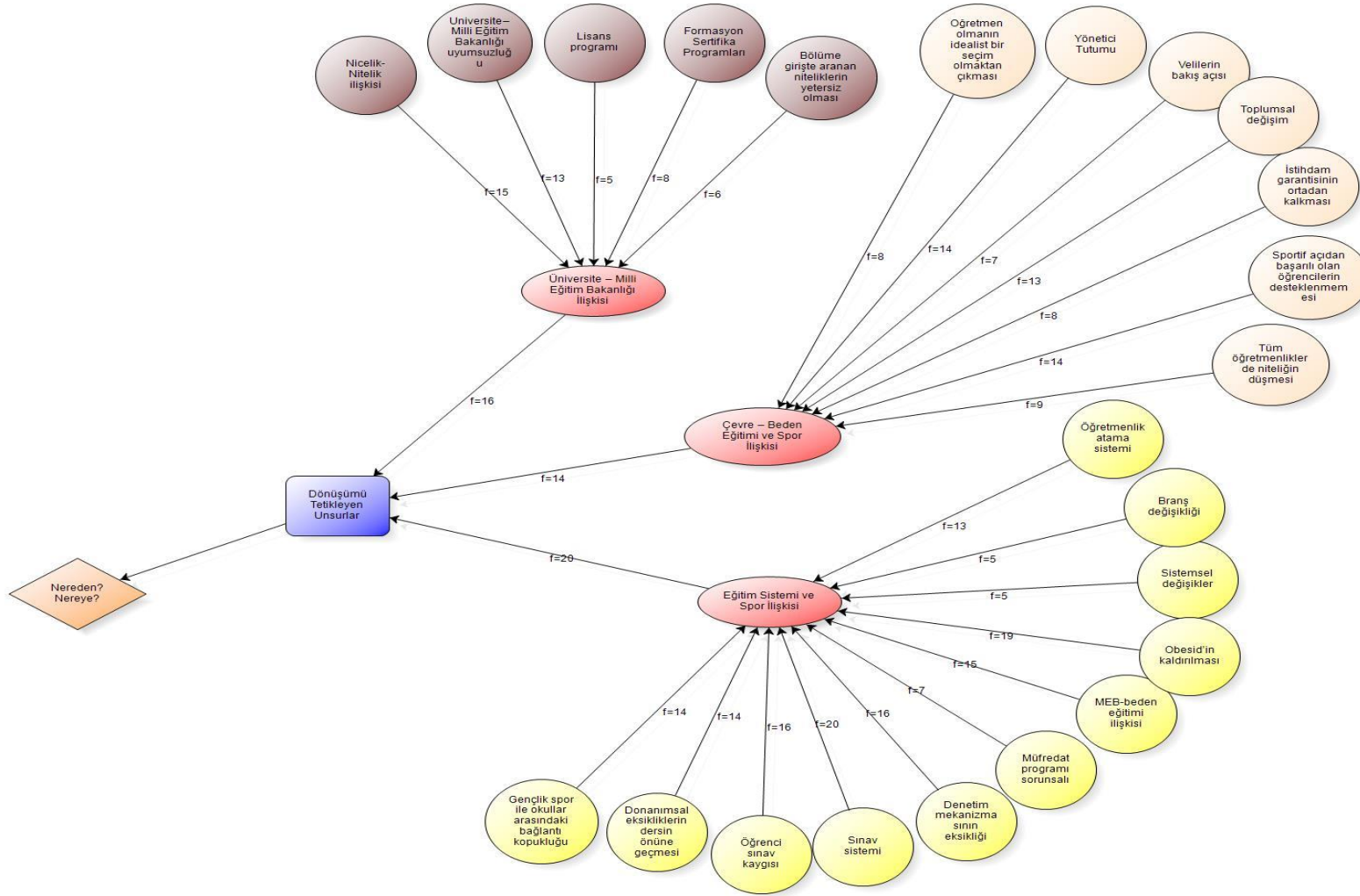
Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi	Örgütlenebilme becerisi	11	B.E.Ö.9: “Eski beden eğitimi öğretmenleri daha çok dayanışma içindeydiler. Daha teşkilatlı bir yapıları vardı. Şimdiki öğretmenlerle Bir dernek bile kuramıyoruz.”

Tablo 4.14’de Örgütlenebilme becerisi kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin birbirleriyle olan diyaloglarının iletişimlerinin daha iyi olduğunu birlikte ortak hareket edebildiklerini ifade etmişlerdir.

4.1.2. Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar

Şekil 4.3’de dönüşümü tetikleyen unsurlar alt teması altında yer alan kategoriler ve bu kategorilerin frekansları görülmektedir. Dönüşümü tetikleyen unsurlar temasında oluşan kategorileri ve bu kategorilere ait frekanslar (Şekil 4.3) aşağıda verilmiştir. Bunlar:

- Üniversite – Milli Eğitim Bakanlığı İlişkisi (f=16)
- Çevre – Beden Eğitimi ve Spor (f=14)
- Eğitim Sistemi ve Spor (20)

Şekil 4.3. Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar Alt Teması

Tablo 4.15. Üniversite - Milli Eğitim Bakanlığı İlişkisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Üniversite - Milli Eğitim Bakanlığı ilişkisi	Nicelik-Nitelik ilişkisi	15	B.E.Ö.10: “Üniversitelerde öğretmen yetiştirmede verilen eğitimle okullara gidildiğinde karşılaşılan durum birbiriyle örtüşmüyor. Böyle bir durumda öğretmen sudan çıkmış balık gibi oluyor. Mesleğe başlıyor meslekle ilgili hiçbir şey bilmiyor.”
			Üniversite – Milli Eğitim Bakanlığı uyumsuzluğu	13	B.E.Ö.15: “O zamanlar gerçekten hoca diyebileceğin kişilerden eğitim aldık. Çocuklar siz Anadolu’ya gittiğiniz zaman şunlar şunlarla karışılacaksınız diyorlardı ve de dedikleri gibi de çıktı. O zaman belki sayılı üniversite vardı ama nitelikli öğretmen yetişiyordu. Şu anda sayı arttı bence nitelik düştü.”
			Lisans programı	5	B.E.Ö.16: “Yeni öğretmenler öğretim yöntemlerinin biliyorlar ama nasıl aktaracaklarını bilmiyorlar çünkü lisans eğitiminde uygulama yönleri sanırım programdan kaynaklanıyor. 1999-2006 programları formasyon ve genel kültür dersleri açısından yoğun olmasına rağmen alan dersleri açısından zayıftı.”
			Formasyon Sertifika Programları	8	B.E.Ö.14: “4 yıl antrenör olacak diye eğitim alan kişi 3-5 ay sonra öğretmen olacağım diyor. Öğretmenlik başlı başına bir mevzu olmalı.”
			Bölüme girişte aranan niteliklerin yetersiz olması	6	B.E.Ö.16: “Beden eğitimi öğretmeni olmak isteyen de antrenör olmak isteyen spor yöneticiliği okumak isteyen aynı sınava giriyor, değerlendirme kriterleri aynı bence öğretmenlik başlı başına ayrı olmalı.”

Tablo 4.15’de Üniversite – Milli Eğitim Bakanlığı ilişkisi kategorisinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri özellikle üniversitelerdeki teorik eğitim ile meslekteki pratiğin birbirini tamamlamadığını belirtmişlerdir. Beden eğitimi ve spor bölümlerinin plansız şekilde artmasıyla kalitenin düştüğünü, bölümden mezun olan öğretmenlerin donanımlı şekilde mezun olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.16. Çevre – Beden Eğitimi ve Spor İlişkisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Çevre – Beden Eğitimi ve Spor ilişkisi	Öğretmen olmanın idealist bir seçim olmaktan çıkması	8	B.E.Ö.11 “ <i>Tabiri caizse artık öğretmenlik aç kalmayalım işimizi garanti altına alalım denilecek bir meslek haline geldi.</i> ”
			Yönetici Tutumu	14	B.E.Ö.14. “ <i>Biz dersimizi daha rahat daha sağlıklı işleyebiliyorduk. Şimdi olanaklar daha geniş daha çok malzememiz var ama yöneticiler beden eğitimini angarya ders olarak görüyor.</i> ”
			Velilerin bakış açısı	7	B.E.Ö.7 “ <i>Sistem diyor ki; spor yapmayacaksın otur dersine çalış spor yaparsan başarısız olursun. En basitinden okul takımlarını sporcu bulamıyoruz. Veli çocuğunun katılmasını istemiyor. Zaten 8. sınıfa geldi mi imkânsız hale geliyor.</i> ”
			Toplumsal değişim	13	B.E.Ö.6 “ <i>Artık toplumda meydana gelen bozulmadan kaynaklı olarak beden eğitimi öğretmenleri de çok değişti. Menfaati varsa bir işi yapıyor. Yoksa yapmıyor. Eskiden çoğu beden eğitimi malzemeyi kendi alırdı. Okula kendi çabalarıyla bir şey yapardı. Çocukları müsabakalara kendi arabalarıyla götürürlerdi.</i> ”
			İstihdam garantisinin ortadan kalkması	8	B.E.Ö. 18: “ <i>Bölüme girerken bile ben ne zaman atanacağım, atanabilecek miyim sendromu yaşamaya başlıyor. Önce bir atanalım diyor. Atanamazsam diye alternatifleri düşünüyor. Polislik gibi, ama biz bölüme girdiğimizde istihdam garantisi vardı. Öğretmen olarak çıkacağımızı biliyorduk. Bu yönde kendimizi geliştiriyoorduk.</i> ”
			Sportif açıdan başarılı olan öğrencilerin desteklenmemesi	14	B.E.Ö.21: “ <i>Ama sporla iç içe olan okul takımında yer alan öğrencilere diğer derslerde herhangi bir ayrıcalık sağlanmıyor. Hatta bu çocuklar haylaz olarak görülüyor.</i> ”
			Tüm öğretmenliklerde niteliğin düşmesi	9	B.E.Ö.10 “ <i>Sadece beden eğitimi öğretmeni değil diğer öğretmenlerde aynı derecede disiplinli, sorumluluk sahibi, uyumluydu. Şu anda okulumuzda 70 öğretmen var her biri farklı bir tarzı var. Hepsi ayrı bir telde, Çocuklarda o yüzden tutarlı davranış sergileyemiyor.</i> ”

Tablo 4.16’da çevre – beden eğitimi ve spor ilişkisi kategorisinde öğretmenler süreç içerisinde toplumda meydana gelen değişim ve çözümlerin öğretmenlik mesleğini

de etkilediğini, beden eğitimi ğretmenlerinin de bu durumun dışında tutulamayacağını belirtmişlerdir. Velilerin, yöneticilerin derse olan tutumunun değişkenlik gösterdiğini, beden eğitimi ğretmenlerinin de yaşanan istihdam sıkıntısı yüzünden kendilerini mesleklerine karşı tam olarak donanımlı şekilde hazırlayamadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.17. Eğitim Sistemi ve Spor Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Eğitim Sistemi ve Spor	Öğretmenlik atama sistemi	13	B.E.Ö.4: “Bir de KPSS sınavı var çocuk kendini kendi alanında yetiştirmek yerine Türkçe matematik çalışarak atanmanın derdine düşüyor, kendince haklı olarak.”
			Branş değişikliği	5	B.E.Ö.22: Yıllar içerisinde olumlu olumsuz birçok şey yapıldı. Son zamanlarda beden eğitimine en büyük zararı 4 bin civarındaki sınıf öğretmenini beden eğitimine geçirerek verdiler. 40 50 yaşından sonra insanlar alışkanlıklarından vazgeçmeleri güçtür. Bu kişilerinde zaten alışkanlıklarında beden eğitimi yok.
			Sistemsel değişiklikler	5	B.E.Ö. 15: “Hiçbir öğretmen durduk yere mesleğine olan saygısını kaybetmek istemez gene gidip gelip sisteme takılıyoruz sistemden kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Sistemden kastım her yıl eğitimle ilgili bir kuralı getirip bir kuralı kaldırıp sınıf geçmeye yöntemi ders sayısı planlar bizi bu noktaya getirdi.”
			Obesid’in kaldırılması	19	B.E.Ö.17: “Ben bunun kalmasından yanaydım. Obesid varken biz beden eğitimi öğretmenleri ülke çapında toplanıyorduk. Orda doğruyu bulmak için tartışmalar yaşıyorduk. Tek tek konular görüşülüyordu. Oraya katılan koordinatör öğretmen daha sonra kendi iline gelip diğer beden eğitimi öğretmenleri bir araya getirip onlara aktarıyordu bildiklerini. Şimdi böyle bir şey yok.”
			MEB-beden eğitimi ilişkisi	15	B.E.Ö.3: “MEB’in politikaları günlük değişebilmektedir. Bu kadar sık bakanın değiştiği bir durumda ne kadar istikrarlı olunabilir ki. Sürekli bir şeyler değişiyor, kalkıyor, geri geliyor bu ortamda sıra beden eğitimine gelmiyor zaten. Kimin uğrunda beden eğitimi.”
			Müfredat programı sorunsalı	7	B.E.Ö.15: “Hareket olanakları zaten sınırlı, ama elimizde bir yıllık plan var inanın Türkiye ile hiçbir alakası yok sanki şu deftere ben 9 ay boyunca aynı şeyleri yazıyorum gibi geliyor.”
			Denetim mekanizmasının eksikliği	16	B.E.Ö.10: “Beden eğitimi dersini geçtim, şu anda egzersiz kursum var yapmazsam kimse gelip de hocam niye dersi işlemiyorsun demez. Kimsenin umrunda olmayan bir ders. Tamamen senin vicdanına kalmış bir durum.”

Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Eğitim Sistemi ve Spor	Sınav sistemi	20	B.E.Ö.1: “Öğrenci beden eğitimi dersini ortalama yükseltme dersi olarak görüyor. Her şey sınav endeksli olmuş durumda. Çocuk dersi çok seviyor aslında veli de çocuğun spor yapmasını istiyor ama sistemden kaynaklı olsa gerek okul idaresi de veli de angarya ders olarak görüyor.”
			Öğrenci sınav kaygısı	16	B.E.Ö.22: “Çocukların ilgisinin tutumunun artarak devam ettiğini düşünüyorum. Çocuklar spor yapmak istiyor, hareket etmek istiyor, bir şeyler yapmak istiyorlar ancak bunu sistem engelliyor önceden böyle değildi. sınav kaygısının daha az olmasından öğrenci daha rahattı dışarda oyun oynayabiliyordu hafta sonu arkadaşlarıyla maç yapabiliyordu hareket edebiliyordu.”
			Donanımsal eksikliklerin dersin önüne geçmesi	14	B.E.Ö.19: “İlk atandığımızda da böyleydi, gönül arzu ediyor ki spor kolunun devletten gelen ayrı bir bütçesi olsun. Eskiden spor kolu öğrenciden para topluyordu bu da çok ayıp bir durumdu. Okuldaki öğrenci sayısına göre devlet bir bütçe göndersin. 2 topla bir dönem bitiyor. Spor kolunun öğrenciden para toplamasına yasak getirmeleri çok iyi oldu. Ama yerine bir çözüm sunmaları gerekiyordu.”
			Gençlik spor ile okullar arasındaki bağlantı kopukluğu	14	B.E.Ö.18: “Gençlik spora devredilen haklar beden eğitimi derinden etkilediğini düşünüyorum. Gençlik spor millî eğitim kadar işlevsel değil tecrübesiz. Belki. 10 yıl sonra daha iyi olur. Gençlik Spor okullarla çok ilgili değil zaten önceliği başka olduğu için.”

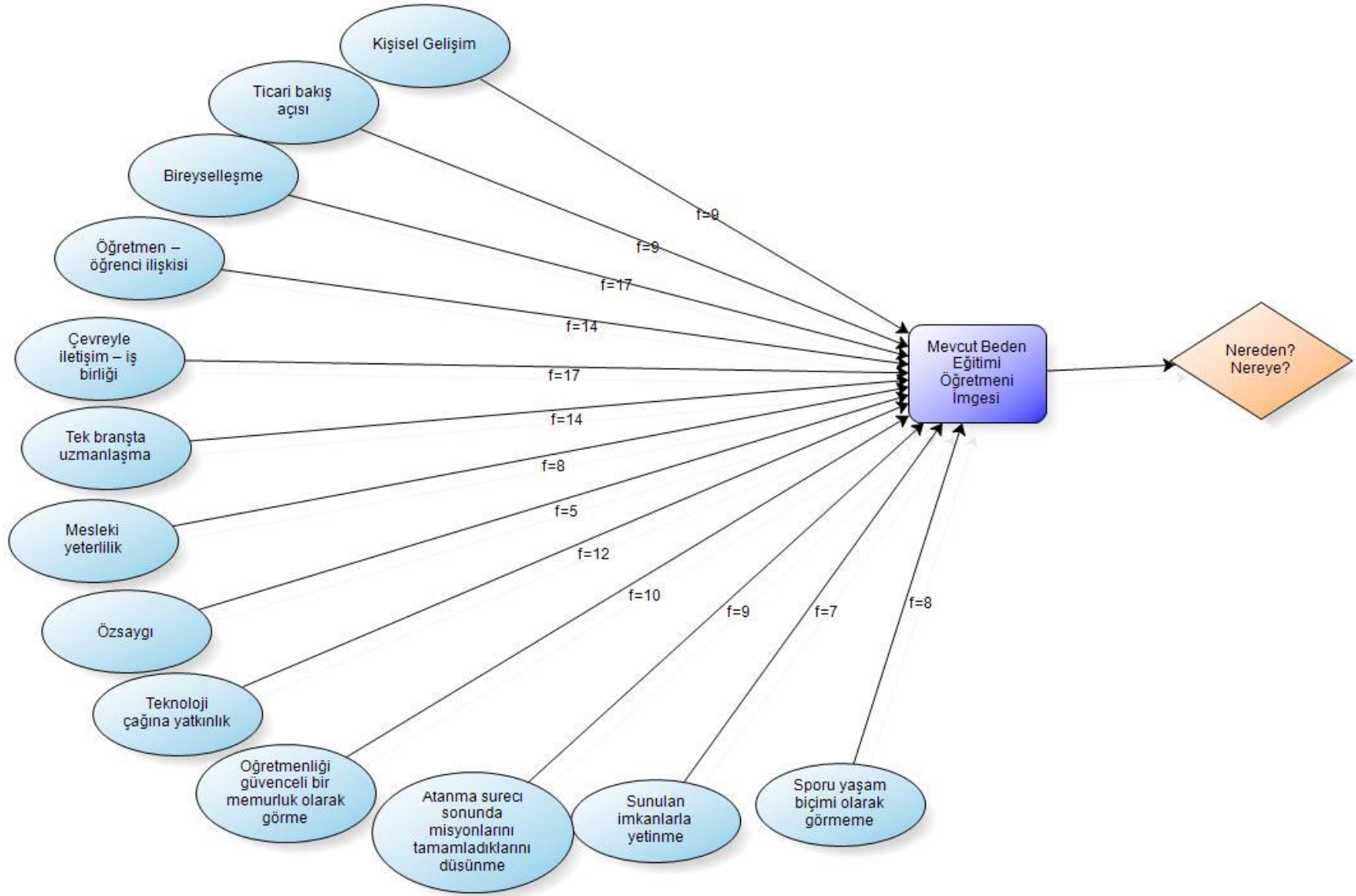
Tablo 4.17’de eğitim sistemi ve spor kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri öğretmenlerin atanması için yapılan sınavın beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki bilgilerini ölçmediğini belirtmişlerdir. Eğitim ve sınav sistemi nedeniyle öğrencinin beden eğitimi dersini ikinci plana itmek zorunda olduğunu çocukların sınav kaygısı yüzünden spor yapmaktan, hareket uzaklaştığını söylemişlerdir. Okullarda beden eğitimi ve spor dersinin niteliğini donanımsal eksikliklerin etkilediğini, Obesid’in kaldırılmasıyla beden eğitimi öğretmenleri arasındaki mesleki iletişimi ve koordinasyonun azaldığını aslında Obesid’in beden eğitimi öğretmenlerinin niteliğini artırmada önemli bir unsur olduğunun belirtirken yetkilerinin devredildiği gençlik sporun ise okul ile bağlantıyı kuramadığını ifade etmişlerdir.

4.1.3. Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi

Şekil 4.4’de mevcut beden eğitimi öğretmen imgesi alt teması altında yer alan kategoriler ve bu bunların frekansları görülmektedir. Mevcut beden eğitimi öğretmen imgesi alt temasında oluşan kategoriler ve bu bunlara ait frekanslar (Şekil 4.4) aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.18. Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi Kategorisi ve Frekansı

Kategori	Frekans
Aktif spordan uzak, Sporu yaşam biçimi olarak görmeme	8
Sunulan imkanlarla yetinme	7
Atanma süreci sonunda misyonlarını tamamladıklarını düşünme	9
Öğretmenliği güvenceli bir memurluk olarak görme	10
Teknoloji çağına yatkınlık	12
Özsaygı	5
Mesleki yeterlilik	8
Tek branşta uzmanlaşma	14
Çevreyle iletişim – iş birliği	17
Öğretmen – öğrenci ilişkisi	14
Bireyselleşme	17
Ticari bakış açısı	17
Kişisel Gelişim	17

Şekil 4.4. Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi Alt Teması

Tablo 4.19. Aktif Spordan Uzak, Sporu Yaşam Biçimi Olarak Görmeme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Aktif spordan uzak, Sporu yaşam biçimi olarak görmeme	8	B.E.Ö.14:“Şimdiye baktığımızda elbette ki içlerinde iyi olanlar var ama sporla yakından uzaktan ilgisi olmayan, beden eğitimi öğretmeni etiketinin yakışmadığı uymadığı oldukça fazla öğretmen var.”

Tablo 4.19’da aktif spordan uzak, sporu yaşam biçimi olarak görmeme kategorisinde öğretmenler, günümüzdeki beden eğitim öğretmenlerinin sporun hayatlarında önemli bir yer edinmediğini yaşam biçimi olarak görmediklerinden yakınmışlardır. Kavramın frekansı 8’dir.

Tablo 4.20. Sunulan İmkanlarla Yetinme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Sunulan imkanlarla yetinme	7	B.E.Ö.5: “ <i>Şimdiki öğretmenler bu konuda yetersizler ne olarak sunuluyorsa o olanaktan istifade ediyorlar. Onun ötesine geçmeyi düşünmüyorlar.</i> ”

Tablo 4.20’de sunulan imkanlarla yetinme kategorisinde öğretmenler, beden eğitimi öğretmenlerinin geçmişe kıyasla kendilerine sunulan yetersiz katkıların, imkanların arkasına sığındıklarını ellerinden gelebilecek tüm gayret ve çabayı sarf etmediklerini düşünmektedirler.

Tablo 4.21. Atanma Süreci Sonunda Misyonlarını Tamamladıklarını Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Atanma süreci sonunda misyonlarını tamamladıklarını düşünme	9	B.E.Ö.7: <i>“Mesleğe yeni başlamış öğretmenin daha istekli arzulu olması beklenir ancak biz öğretmen olmadan önce bizi 2 ay bekletiler. Biz o zamanda kafayı yiyecektik. Şimdiki öğretmenler yıllarca atanmayı bekliyorlar. Bu esnada psikolojik olarak çok yıpranıyorlar. Atandıktan sonra da her şeyin bittiğini düşünüyorlar.”</i>

Tablo 4.21’de atanma süreci sonunda misyonlarını tamamladıklarını düşünme kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri mesleğinde yeni sayılabilecek öğretmenlerin atanmayı nihai bir hedef olarak gördüklerini ancak her şeyin daha yeni başladığını fark etmediklerini ifade etmişlerdir. Atanma süreci sonunda misyonlarını tamamladıklarını düşünme kavramının frekansı 9’dur.

Tablo 4.22. Öğretmenliği Güvenceli Bir Memurluk Olarak Görme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Güvenceli bir memurluk olarak görme	10	B.E.Ö.9: “Halk arasında bir söz vardır devlet kapısına kapak atmak. Önemli olanın bu olduğunu düşünüyor. Yani öğretmen olmak polis olmak çok önemli değil devlete bir kapak atalım diye düşünüyor. Ama eskiler öğretmen olmak isteyerek öğretmen oluyorlardı.”

Tablo 4.22’de öğretmenliği güvenceli bir memurluk olarak görme kategorisinde öğretmenler görüşmelerde yeni atanan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tercihlerinin idealist bir seçim olmaktan çok garantisi olan bir memurluk olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. öğretmenliği güvenceli bir memurluk olarak görme kavramının frekansı 10 olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.23. Teknoloji Çağına Yatkınlık Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Teknoloji çağına yatkınlık	12	B.E.Ö.10: “Teknolojik araç gereçlerin artışı son yıllarda inanılmaz derecede arttı. artık tüm işimizi bilgisayardan hallediyoruz. Eskiler bunun farkında mı değil artık bilmiyorum hala defter kitap karıştırıyor, bir tuşla bulacakları şeyi.”

Tablo 4.23’de teknoloji çağına yatkınlık kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, mesleğinde deneyimli öğretmenlere göre mevcut öğretmenlerin teknolojik çağa daha kolay uyum sağladığını, bu durumu lehlerine çevirip kullanabildiklerini ama deneyimli öğretmenlerin alışkanlıklarından vazgeçemediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.24. Özsaygı Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Özsaygı	5	B.E.Ö.16: “Şu anda tıraş olmadan kot pantolonla okula gelmek çok normal karşılıyor eski öğretmenler bu şekilde okula gelmesi mümkün değil, öğrenciden eşofmanla derse gelmesini istiyoruz kendimiz giymiyoruz. kendimizin derse saygımız yok öğrenciden bekliyoruz.”

Tablo 4.24’de Özsaygı kategorisinde mesleğinde deneyimli beden eğitimi öğretmenleri, beden eğitimi öğretmenlerinin tıraş olmaması, eşofman giymemesi, sigara içmesi gibi davranışların beden eğitimi öğretmenleri için derse ve kendisine olan saygısızlık olarak görmekte iken mesleğinde yeni olan öğretmenler bu durumu saygı ile bağdaştırmamıştır.

Tablo 4.25. Mesleki Yeterlilik Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Mesleki yeterlilik	8	B.E.Ö.15: <i>“Sportif alan bilgisi anlamında eski öğretmenler çok daha nitelikliydi fakat formasyon, öğretim yöntemi anlamında yenilerin biraz daha iyi olduğunu düşünüyorum. Günümüz beden eğitimi öğretmenlerinin sportif açıdan ziyade eğitim konusunda daha nitelikli oldukları için müsabakalara katılmayı önemsemiyorlar.”</i>

Tablo 4.25’de mesleki yeterlilik kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, son 10 yılda atanan öğretmenlerin sportif alan bilgi birikiminin daha düşük olduğunu ancak bu öğretmenlerin de formasyon bilgisinin daha nitelikli olduğunu vurgulamışlardır.

Tablo 4.26. Tek Branşta Uzmanlaşma Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Tek branşta uzmanlaşma	14	B.E.Ö.18: “80 den önce yetişen beden eğitim öğretmenleri her branştan sorumlu olarak yetiştiriliyordu. Daha sonradan öğretmenler bir branşta uzmanlaşmaya başladılar. Benim branşım bu benim branşım şu diyen bir forma dönüştü. Bir beden eğitimi öğretmeni farklı branşlarda konulara az da olsa hâkim olması gerekir.”

Tablo 4.26’da tek branşta uzmanlaşma kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, günümüzde beden eğitimi öğretmenlerinin bir branşta uzmanlaşıp diğer branşlarda konulara hakim olmadıklarını belirtirken, bu durumda beden eğitimi öğretmenin niteliğinin sorgulanmasına yol açtığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.27. Çevreyle İletişim İş Birliği Kategorisine İlişkin İçerik Analiz

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Çevreyle iletişim– iş birliği	17	B.E.Ö.17: “ <i>Şimdikiler halkla iç içe değil halka diyalog kurmayı da bilmiyorlar. Sanki böyle bir becerilerden yoksun gibiler.</i> ” B.E.Ö.19: “ <i>İlk görev yerim Gaziantep'ti. Biz orada toplantıları yaptığımız yerde ev sahibi olan öğretmen yemekten çaya tatlıya kadar hazırlardı sunardı. Sohbetler muhabbetler edilir. Konu ne ise tartışılır konuşulurdu. Şimdi toplantılar 5 dakika sürüyor hemen flaş bellek takılıyor isim soy isim yazılıp imzalar atılıp gidiliyor.</i> ”

Tablo 4.27’de çevreyle iletişim–iş birliği kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, geçmişte beden eğitimi öğretmenleri arasında işbirliğinin diyalogun daha olumlu denilebilecek bir düzeyde iken günbegün bu durumun zayıfladığını artık öğretmenlerin hem toplumla olan de hem de meslektaşlarıyla olan iletişimi önemsemediğini belirtmişlerdir.

Tablo 4.28. Öğretmen – Öğrenci İlişkisi Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Öğretmen – öğrenci ilişkisi	14	B.E.Ö.10: “Eskiden öğretmende şimdiki öğretmenlerden daha disiplinli olduğu için öğrenciler sorumluluklarını daha iyi bilirdi. Davranışlarına daha fazla dikkat ederdi. Öğrenci kapıyı çalmadan müsaade istemeden içeri girmezdi. Hocanın karşısına çıktığında önünü iliklerdi.” B.E.Ö.21: “Şimdi daha iyi olduğunu düşünüyorum. Biz eskiden öğretmenimizi görünce saygıdan değil korkudan bir yerlere saklanırdık. Yönümüzü değiştirirdik. Öğrenci şimdi görüyor koşup sarılıyor ne güzel bir şey bence.”

Tablo 4.28’de öğretmen–öğrenci ilişkisi kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri günümüzde öğretmen–öğrenci ilişkileri daha samimi, öğrenci öğretmeniyle daha rahat iletişim kurabildiğini ancak mesleğinde 30 yılı aşkın süredir görev yapan öğretmenler mevcut olan öğrenci–öğretmen ilişkilerinin öğretmenlere karşı olumsuz bir durum olarak görmektedirler. Mesleğinde yeni sayılabilecek öğretmenler ise öğrencilere karşı daha içten ve samimi olunması gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 4.29. Bireyselleşme Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Bireyselleşme	17	B.E.Ö.10: <i>”İnsanlar artık çalıştıkları okulda tek kişi olmayı istiyorlar. Beden eğitimi öğretmenleri derneğimiz var üye bulamıyoruz. Birlik beraberlik duygularımız köreldi.”</i>

Tablo 4.29’da bireyselleşme kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, günümüzde mevcut öğretmenlerin arasında iletişim kopukluğu olduğunu, birbirlerine karşı tahammül seviyelerinin düşük olduğunu, birlikte hareket etme becerilerinin köreldiğini dile getirmişlerdir. Bireyselleşme kavramının frekansı 17’dir.

Tablo 4.30. Ticari bakış Açısı Alt Boyutu Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Ticari bakış açısı	9	B.E.Ö.17: <i>“Şimdiki öğretmenler bunu göremiyorum. Biraz daha ticari kafalı yetişiyorlar. Okuldaki beden eğitimi dersi öğretmen için ikinci planda olan bir ders. Adam için özelde yaptığı kurslar ön planda neden çünkü oradan daha çok para kazanıyor. Bizler mesleğimize aşkla bakarken onlar ticari olarak bakıyorlar. Ondan sonra bedenci dedikleri zaman da kızıyorlar”</i>

Tablo 4.30’da Ticari bakış açısı kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, günümüzde beden eğitimi dersinde meydana gelen çözümlerin aslında önemli bir etkenin de öğretmenin kendisi olduğunu, derse bakışının ticari bir boyut kazandığını ve süreç içerisinde öğretmenlerin derse verdiği önemin azaldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.31. Kişisel Gelişim Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

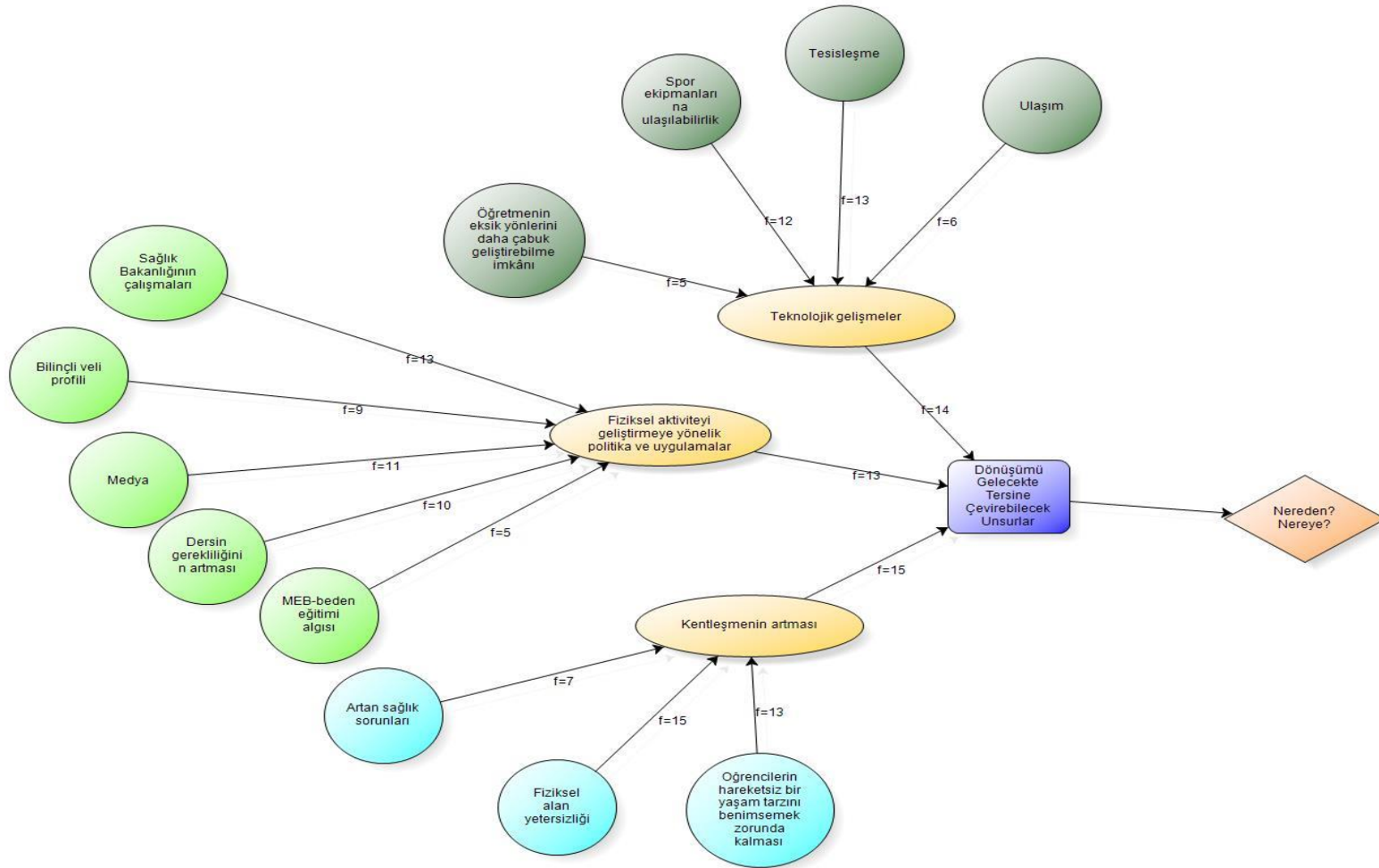
Tema	Alt Tema	Kategori	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi	Kişisel gelişim	9	B.E.Ö.8 “Sistemin bu başıboş vermişliği öğretmene de yansıyor düzensizlik yukardan aşağı doğru geldiği için herkeste bir umursamazlık oluyor. Öğretmen de kendini geliştirme ihtiyacı duymuyor.”

Tablo 4.31’de Kişisel Gelişim kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, eğitim sisteminden kaynaklı olarak öğretmenin kendini geliştirme ihtiyacı duymadığını belirtmektedirler.

4.1.4. Dönüşümü Gelecekte Tersine Çevirebilecek Unsurlar

Şekil 4.5’de “Dönüşümü gelecekte tersine çevirebilecek unsurlar” alt teması altında yer alan kategoriler ve kodların frekansları görülmektedir. Dönüşümü gelecekte tersine çevirebilecek unsurlar temasında oluşan kategoriler ve kategorilere ait frekanslar (Şekil 4.5) aşağıda verilmiştir.

- Kentleşmenin artması (f=15)
- Teknolojik gelişmeler (f=14)
- Fiziksel aktiviteyi geliştirmeye yönelik politika ve uygulamalar (f=13)

Şekil 4.5. Dönüşümü gelecekte tersine çevirebilecek unsurlar Alt Teması

Tablo 4.32. Kentleşmenin Artması Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Kentleşmenin Artması	Fiziksel alan yetersizliği	15	B.E.Ö.12: “Mesela şehir merkezlerine bakalım yeşil alan yok, her yer bina çocuğun okul dışında zamanını geçireceği koşup rahatlayabileceği bir yer yok. Ancak alışveriş merkezlerinde oyun salonlarında zaman öldürüyorlar. “
			Öğrencilerin hareketsiz bir yaşam tarzını benimsemek zorunda kalması	13	B.E.Ö.3: “Çocukların dışarda oyun oynayacak alanları oldukça sınırlı, okulda da hareket edebileceği ders olarak sadece beden eğitim dersi var. Şimdi bakıyorum özellikle 8. ve 12. sınıflar derse girmek istemiyorlar girse de hocam terlemek istemiyorum diyorlar. Neden deyince de ders çalışmam lazım diyor.”
			Artan sağlık sorunları	7	B.E.Ö.8: “Aileler çocukları konusunda eskiye nazaran daha hassaslar. Çocuklar da eskiye göre şimdi daha sıkıntılılar. Çocuklar günümüzde hem psikolojik hem de fiziki olarak günümüzde çok daha fazla problemle karşılaşmaktadır. Uzmanlarda bu sorunları aşmak için velilere şiddetle hareketi sporu tavsiye ediyor. Böyle bir durumda velilerin ulaşabileceği en kolay kişi, doğrudan yardımcı olabilecek kişi olarak ortaya beden eğitimi öğretmeni çıkıyor.”

Tablo 4.32’de Kentleşmenin artması kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, çocukların eskisi kadar okul dışında hareket edemediğini bunun yanında obezite gibi sağlık sorunlarının ortaya çıktığını ve bu gibi olumsuzlukların aslında beden eğitimi dersinin öneminin ilerleyen süreçte arttırabileceğini ifade etmektedirler.

Tablo 4.33. Teknolojik Gelişmeler Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Teknolojik Gelişmeler	Spor ekipmanlarına ulaşılabilirlik	12	B.E.Ö.2: “Kendi öğrencilik döneminde kendi imkânlarımızla okula top getiriyorduk. Şimdi okullarda malzeme eskiye göre var, okullar daha donanımlı, çocuk kendisi okula basketbol topunu futbol topunu getirebiliyor. Ayaklarında farkı spor branşlarıyla ilgili ayakkabılar giyebiliyorlar.”
			Tesisleşme	13	B.E.Ö.12: “Şimdiki imkânlar eskiye göre gerçekten daha iyi durumda. Tesis olarak, araç gereçler olarak daha iyi durumda. Eskiye nazaran araç gereç anlamında daha iyi durumdayız, ancak bu seferde bunu oynayacak öğrenci bulmakta zorlanıyoruz.”
			Ulaşım	6	B.E.Ö.21: “Öğrencilik yıllarımda okullar arası müsabakalara katılırdık, ilçeden ile zor bela giderdik. Şimdi yollar güvenli, araçlar güvenli imkanlar daha iyi olduğunu düşünüyorum.”
			Öğretmenin eksik yönlerini daha çabuk geliştirebilme imkânı	5	B.E.Ö.18: “Geçmişte bilgiye ulaşmak oldukça zordu. Bilmediğiniz bir şey oldu mu bilgi alacağınız kaynak sınırlıydı. Zümre de yok sayılır ben ilk geldiğimde ilde toplam 2 kişiydik.”

Tablo 4.33’de Teknolojik gelişmeler kategorisinde beden eğitimi öğretmenlerinin bazısı geçmişten günümüze öğrenci spor ekipmanlarına daha rahat ulaşabildiğini, tesis malzeme konusunda iyileşmelerin yaşandığını söylerken, bir kısmı hala birçok okulda donanımsal eksikliklerin dersin önüne geçtiğini tesisleşmenin artmasının beden eğitimi ve spor dersine beklenen etkiyi yapmadığını, hala yetersiz olduğunu ancak bu gibi durumlar aşıldığı takdirde ileride beden eğitimi dersinin öneminin artacağı belirtilmiştir.

Tablo 4.34. Fiziksel Aktiviteyi Geliştirmeye Yönelik Politika ve Uygulamalar Kategorisine İlişkin İçerik Analizi

Tema	Alt Tema	Kategori	Kod	Frekans	Doğrudan alıntı
Nereden? Nereye?	Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar	Teknolojik Gelişmeler	Dersin gerekliliğinin artması	10	B.E.Ö.4: “Çevremizde ortaya çıkan sorunlar bizi yıldırmmamalı, şimdiki çocukların bize daha fazla ihtiyacı var. Çocuklarımız spordan uzaklaştırılıyor. Yanlış besleniyorlar. Çevre çok kirlendi. Çocuklara daha fazla yardımcı olmamız lazım.”
			Bilinçli veli profili	9	B.E.Ö.2: “Veli eskiye göre şimdi derse daha ilgili aslında. İlk yıllarımla karşılaştırdığımda büyük bir artış söz konusu. Psikolojisi bozulan öğrenci oluyor. Sosyal etkileşimlerin fazla olduğu okul takımlarına girmesini istiyor çocuğunun. Fazla kilolu öğrencilerin zayıflaması için fırsat olarak görüyor bu dersi. Ne yapabileceklerini bize danışıyorlar.”
			MEB-beden eğitimi algısı	5	B.E.Ö.5: “MEB’in politikaları günlük değişebilmektedir. Bu kadar sık bakanın değiştiği bir durumda ne kadar istikrarlı olabilir ki. Bir taraftan ders saati azaltılıyor diğer taraftan spor yapan çocuklara TEOG sınavında ek puan verilmesi gündeme geliyor. Şimdilik icraatta olmasa da sözde olumlu şeyler söylenebiliyor.”
			Medya	12	B.E.Ö.7: “Çocukların spora yönlendirilmesinde önemli bir etkenin de medya olduğunu düşünüyorum. Artan spor kanalları, spor sağlık ilişkisi üzerine programlar, sporcuların yaşamlarının ön plana çıkması gibi.”
			Sağlık bakanlığının çalışmaları	13	B.E.Ö.7: “Yani baktığımızda sağlık bakanlığı bisiklet dağıtıyor okullara, obezite ile ilgili çalışmalar yapıyor, bir de fiziksel uygunluk karnesi diye bir şey gündemde bunların hepsi bizim için bir şans.”

Tablo 4.34’de fiziksel aktiviteyi geliştirmeye yönelik politika ve uygulamalar kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri gittikçe ktiye giden evre şartları, çocukların sağlık sorunlarının artması, velilerin eskiye nazaran beden eğitimi dersinin önemini kavramaya başlaması, MEB’in beden eğitimi dersi için bir takım olumlu söylemleri, sağlık bakanlığının birtakım projeleri beden eğitimi dersinin ilerde dönüşümü tersine çevirebilecek unsurlar olarak görülebileceğini ifade etmişlerdir.

5. TARTIŞMA

Türkiye'nin muhtelif yerlerinde halen görev yapan veya farklı yıllarda emekli olmuş 22 beden eğitimi ve spor öğretmeniyle yapılan görüşmeler neticesinde 1 ana tema ve 4 alt tema ortaya çıkmıştır. Bunlardan “geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi” alt temasında beden eğitimi öğretmenleri geçmiş dönemdeki beden eğitimi öğretmenlerini “Çalışkan, Azimli” “Üretken, Girişimci” “Fedakar, Özverili” (Tablo 4.2; 4.3; 4.4.) olarak nitelendirmiştir. Geçmiş dönemdeki öğretmenlerinin bir işi yapabilmek için gerekli kaynakları bir araya getirebildiğini, zorluklar karşısında daha güçlü durduklarını, sebatkâr olduklarını ifade etmişlerdir. Yıldız çalışmasında 1960-80 dönemi öğretmenlerini “toplumun ilerici öğretmeni” olarak tanımlamış, toplumun gelişmesinde önemli bir pay sahibi olduklarını vurgulamıştır (32). Benzer şekilde Ünal çalışmasında 1980 öncesinde öğretmenleri bu görevi zor toplumsal koşullar altında fedakârlıkla sürdürdüğünü dile getirmiştir (144). Tedmem'in araştırmasında öğretmenlerin günümüze gelene kadar kendilerine verilen toplumsal rol ve mesleğin saygınlığını diğer mesleklere kıyasla daha ileri götördüklerini, öğretmenlerin sosyal ve kültürel dönüşümün en önemli uygulayıcısı ve aktarıcı olarak görüldüğü söylenmektedir (145). “Geçmişteki beden eğitimi öğretmeni imgesi” alt temasında öğretmenler eski beden eğitimi öğretmenlerinin “Sorunlarla başa çıkabilme becerilerinin” (Tablo 4.5) yüksek olduğunu kısıtlı imkanlarda, sorunları bireysel becerileriyle aşabildiklerini söylemektedirler. B.E.Ö.6 görüşmede: *“Bizim o kuşakların hepsinde bu özellik var zaten. Çünkü o öğretmenlerin çocukluk yıllarında da oyuncagını kendisi yapardı. Topu patladığı zaman tekrar dikip faydalanırdı. İşte o çocukluk yıllarındaki alışkanlıklar aslında mesleğe yansdı. Kendi başına kısıtlı ortamlarda bir şey yapabilme becerisi kazandı.”* Öğretmenler geçmiş dönemdeki öğretmenlerin “Entelektüel” olduklarını söylemekte, “Mesleğe adanmışlık, İşini sevme”, (Tablo 4.6; 4.7) boyutunda mesleki sevgi ve saygılarının yüksek olduğunu belirtmektedirler. Ünal'ın yapmış olduğu çalışmada geçmiş dönemdeki öğretmenler öğrenme/öğretmen işini bilen ve bilgi donanımına güvenilen bir meslek elemanı olarak görülmektedir (44). Maviş, eski dönemdeki öğretmenlerin sadece kendi alanlarında değil farklı alanlarda da bilgi sahibi olduklarını ve bu bilgilerini pratiğe dökabildiklerini ifade etmiştir (146).

Ölçüm ve Polat'ın "Öğretmen İmajının Kuşaklar Bazında Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında ise bebek patlaması kuşağına mensup öğretmenlerin (1946-1964 yıllarını kapsayan dönemde doğan) çalışmamızın aksine demode, öğrenciyle mesafeli, iletişim kurmayan, bilgi açısından donanımlı ama isteksiz bir imaj algısı oluşturdukları belirlenmiştir (147). Yıldız ve Ünal yapmış oldukları çalışmalarında ise 80 öncesi öğretmenlerin mesleki sorumluluklarının farkında olduklarını adanmışlıklarının son derece yüksek olduğunu belirtmişlerdir (32, 144). Yıldız (32), Ünal (144) ve Maviş'in (146) yapmış oldukları çalışmalar, bulgularımızı destekler niteliktedir. Önceki öğretmenlerin yaşamış oldukları dönemde çocukluklarından itibaren imkanların kısıtlı oluşu, göreve başladıktan sonra da bu durumun devam etmesi bu öğretmenleri daha çözüm odaklı bir öğretmen olmalarına yol açmış olabilir.

Beden eğitimi öğretmenleri geçmiş dönemdeki öğretmenlerin "Katı bir disiplin anlayışının" (Tablo 4.8) olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin ifadelerine bakıldığında o dönem ders olarak beden eğitiminin bir disiplin aracı olarak görüldüğü sonucuna ulaşabilir. Hem beden eğitimi öğretmenin niteliğinin hem de dersin dönemin; sosyal ve siyasal etkilerin yanında militarist bir anlayışla oluşturulduğu söylenebilir (148). Onur'un (1979) yaptığı çalışmada öğretmenlerin sınıfın mutlak otoritesi olduğunu, öğrenciden beklenenin ise itaat etmesi ve söylenenleri yerine getirmesidir, şeklinde ifade etmiştir (akt.149). Günçer ve Oral'ın (1993) yaptığı çalışmada da öğrencilerin otoritenin emri altında olduğunu, emirleri yerine getiren bir bilgi alıcı rolünde olduğunu söylemektedir (akt.149).

Görüşmede öğretmenler geçmiş dönemdeki öğretmenlerin "Tören sevgisi ve bilgisinin" (Tablo 4.9) daha iyi olduğunun ve bu duruma ayrı bir önem verdikleri görülmüştür. B.E.Ö.17. bu durumla ilgili olarak; *"19 yıllık meslek hayatımda iki defa tören komutanı oldum. Onun vermiş olduğu hazzı hiçbir şey vermedi. Yeni mezun olan arkadaşlara törenlerin ne kadar büyük bir zevk verdiğini, ne kadar önemli olduğunu anlatamıyorum."* şeklinde ifade etmiştir. Ancak Şahin ve Dönmez'in çalışmasında öğretmen ve öğrenciler tarafından milli bayramlarının içselleştirilmediğini zoraki olarak kutlanıldığını ve amacına hizmet etmediğini ifade etmektedir (150). Günümüzdeki beden eğitimi öğretmenlerinde tören bilgisi ve sevgisi geçmiş dönemdeki öğretmenlerden farklılık göstermesinin sebeplerinden biri de 2012 yılında ulusal ve resmi bayramlarda yapılacak törenler yönetmeliğinin değiştirilmesiyle ortaya çıkmıştır. 11/01/2012 tarihinde

yayımlanan 817 Sayılı genelge ile 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlamalarının başkent Ankara dışında meydan ve stadyumlarda kutlanılmasına yasak getirilmesi olmuştur (151).

Beden eğitimi öğretmenleri eski öğretmenlerin “antrenör gibi hissettiğini”, “sporcu yönleriyle ön plana çıktıklarını” (Tablo 4.10; 4.11) söylemekte, iyi bir beden eğitimi öğretmeni aynı zamanda iyi bir sporcu olması gerektiğini, öğrencilerin okul sporlarına olabildiği kadar fazla sayıda katılması gerektiğini düşünmektedirler. Öğretmenlerde böyle bir algının olmasında üniversite de almış oldukları eğitimin bu doğrultuda olması ve öğretim programının yeterince algılanamaması olabilir. Açıkada bu durumu çalışmasında; beden eğitimi öğretmenliği bölümlerinde antrenörlük formasyonuna olması gerekenden daha fazla ağırlık verilmesinin öğretmenlik-antrenörlük kavramlarının karışmasına yol açtığını öğretmenlik alanının kısıtlı kaldığını ifade etmektedir (152).

Görüşmede öğretmenler, eski beden eğitimi öğretmenlerinin birbirleriyle ve toplumla olan diyaloglarının daha güçlü olduğunu onların birer yol gösterici örnek kişiler olarak tanımlamaktadırlar (Tablo 4.12; 4.13; 4.14). B.E.Ö.9 görüşmede: *“Eski beden eğitimi öğretmenleri daha çok dayanışma içindeydiler. Daha teşkilatlı bir yapıları vardı. Şimdiki öğretmenlerle bir dernek bile kuramıyoruz.”* B.E.Ö.20: *“Bizim zamanımızdaki beden eğitimi öğretmenleri girişken sosyal kişiliklerdi. Toplumla sürekli iç içe olan diyalogları iyi olan öğretmenlerdi. Halka kendini sevdireyorlardı.”* Maviş ve arkadaşları eski beden eğitimi öğretmenlerinin kendilerini toplumsal olgu ve olaylardan soyutlamadığını, toplumla iç içe olduklarını, öğretmenliğin geçmişte büyük bir prestiji olduğunu ve öğretmenlerinde toplum için birer model olarak görüldüğünü ifade etmiştir (146).

Beden eğitimi öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplardan “Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar” alt teması altında; “Üniversite – Milli Eğitim Bakanlığı İlişkisi”, “Çevre – Beden Eğitimi ve Spor”, “Eğitim Sistemi ve Spor” olarak 3 kategori ve bunların kodları tespit edilmiştir. “Üniversite–Milli Eğitim Bakanlığı İlişkisi” kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri özellikle üniversitelerdeki teorik eğitim ile meslekteki pratiğin birbirini tamamlamadığını belirtirken, beden eğitimi ve spor bölümlerinin plansız şekilde artmasıyla kalitenin düştüğünü, bölümden mezun olan öğretmenlerin donanımlı şekilde mezun olmadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 4.15). Gülüm ve Bilir, beden eğitimi

öğretmenleriyle yaptıkları çalışmalarında öğretmenlerin öğretim programının uygulanması için yeterli bir bilgi birikime sahip olmadığını söylemektedirler (127). Bu durumda öğretmenlerin üniversitede mezun olurken donanımsal açıdan eksik mezun olduğu düşünülebilir. Uğraş, beden eğitimi öğretmenleriyle yaptığı çalışmasında öğretim elamanlarının alan dersleri konusunda yeterli olmadığı sonucuna ulaşmıştır (106). Üniversitelerde öğretim elamanlarının ve verdikleri eğitimin tartışılıyor olması doğrudan öğretmenin niteliğinin de tartışılıyor olması sonucunu doğurabilir. Akdağ, çalışmasında ülkemizdeki öğretmen yetiştirme sisteminin merkeziyetçi olduğunu ve bu sistemin Fransız rasyonalizminde karşılığı olan tek tip insan yetiştirme/tek tip öğretmen yetiştirme mantığı üzerine kurulduğunu söylemektedir (153). Benzer şekilde Aksoy ve Gözütok, YÖK sistemini katı merkeziyetçi olarak tanımlamakta köklü öğretmen eğitimi veren kurumlar olmasına karşın tüm fakültelerin aynı programı standart şekilde uygulamasını eleştirmektedir (154). Öğretmen yetiştirme konusu, ülkemizin eğitim sistemi bütünlüğü içerisinde en çok önemsenen konu olmasına rağmen günlük değişebilen politikalar neticesinde olan problemlerin ortadan kalkmadığını uzun vadede daha da artmasına yol açacağı düşünülebilir. Bu durumun en bariz örneği Azar'a göre pedagojik formasyon sertifika programlarıdır (41). Programların ön çalışması, planlaması ve kapsamlı araştırması yapılmadan politik dayatmalar şeklinde olduğunu ifade etmektedir. Bir toplumun gelecek neslinin nitelikli yetişmesi öğretmenlerin nitelikli olmasından geçmektedir. Öğretmen adaylarının, öğretmen yetiştiren programa girişlerde girdikleri sınavlar ve devlet kadrosuna girebilmek için girdikleri Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) öğretmenin niteliğini belirleyip belirmediği tartışılan bir konudur. Şişman, çalışmasında üniversiteye giriş sınavlarının öğretmen niteliğini ölçmekten uzak olduğunu söylerken (155), benzer şekilde Erdem'de Kamu Personeli Seçme Sınavlarının tek bir faktörü göz önüne alarak ölçüyor olmasının belirsizliğe neden olduğunu söylemektedir (43). Hotaman'da sadece bilgi düzeyinin ölçüldüğü sınavlara bakılarak öğretmenlik mesleğini en iyi yapabilecek kişilerin seçilemeyeceğini söylemektedir (156). Ülkemizde okullaşma oranları hızlı bir şekilde artmakta, özel ve devlet üniversitelerinin sayısı hızlı bir çoğalmakta iken bu duruma paralel olarak "nitelik nicelik ilişkisi" de tartışılmaya devam etmektedir. B.E.Ö.6: "*Şimdi toplumun gözünde öğretmenin o eski değeri yok. Şu an önüne gelen öğretmen oluyor. Herkes okuyor. Aslında niceliğin artması ile nitelik düştü diyebiliriz.*" Ülkemizde öğretmen yetiştiren kurumlarda 270 bin kişi okurken ÖSYM verilerine göre de 2017 yılında 412 bin kişi de öğretmen olmak için sınava girmiştir (157). Diğer taraftan MEB'in toplam öğretmen ihtiyacı ise 81 bin kişidir. Benzer

şekilde beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumlardaki toplam öğrenci sayısının 67 bin kişinin üzerindedir. Formasyon sertifika programları da düşünüldüğünde ileride bu mezun olan kişilerin öğretmen adayı olma ihtimali bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının okullarda ihtiyaç duyduğu beden eğitimi öğretmeni kontenjanı ise 4.656'dır. Bu durum eğitim sistemi içerisinde oldukça çelişkili bir durum oluşturmaktadır (183).

“Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar” alt teması altında “Çevre – Beden Eğitimi ve Spor İlişkisi” kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri süreç içerisinde toplumda meydana gelen değişim ve çözümlerin öğretmenlik mesleğini de etkilediğini, beden eğitimi öğretmenlerinin de bu durumun dışında tutulamayacağını belirtmişlerdir. Velilerin, yöneticilerin derse olan tutumunun değişkenlik gösterdiğini, beden eğitimi öğretmenlerinin de yaşanan istihdam sıkıntısı yüzünden kendilerini mesleklerine karşı tam olarak donanımlı şekilde hazırlayamadıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 4.16). B.E.Ö.7 “*Halk arasında bir söz vardır devlet kapısına kapak atmak. Önemli olanın bu olduğunu düşünüyor. Yani öğretmen olmak polis olmak çok önemli değil devlete bir kapak atalım diye düşünüyor. Ama eskiler isteyerek öğretmen oluyorlardı.*” Okçabol ve Gök’ün çalışmasında öğretmenlerin çoğu meslek seçimlerini isteyerek ve severek tercih ettiklerini söylemektedir (158). Ancak Tedmem’in 2014 yılındaki raporunda öğretmenlerin %59,4’ü öğretmenlik mesleğini seçme sebebi olarak güvenceli bir iş olduğundan seçtiğini, %50’den fazlası da tekrar seçme şansı olsa bu mesleği seçmeyeceklerini, sadece %20’si çocuklarının öğretmen olmasını istediğini söylemektedirler (145). Yakın zamanda yapılan 2017 yılında Çermik ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada da öğretmen adaylarının kendi mesleklerine olan saygınlığına ilişkin algısı öğretmen yetiştirme sürecinde azaldığını, seçtikleri meslek yüzünden pişmanlık yaşadıklarını ifade etmektedirler (159). Bu şekilde bir bakış açısının oluşmasında görüşmede öğretmenler “istihdam garantisinin ortadan kalkmasının da etkilediğini ifade etmişlerdir. Aksoy ve Gözütok, bu durumla başa çıkabilmek için mevcutta bulunan eğitim fakültelerinin sayısı ve niteliği de gözden geçirilerek, şu anda ne kadar öğretmene ihtiyaç duyulduğu ve gelecekte ne kadar duyulacağı tespit edilerek bu yönde tedbirlerin alınması gerektiği söylemektedir (154). Öğretmelerle birlikte toplumun, yöneticilerin, velilerin, öğretmenlik mesleğine ve öğretmenlere karşı algısı benzer doğrultudadır. Öğretmenlik mesleğinin her geçen gün çekiciliğini kaybettiğini, mesleğin imajının ve saygınlığının düzelmeyecek kadar yıprandığını toplumun öğretmene karşı duyarlı olmadığını söylemekte, (145, 160) okul yöneticileri ve velilerin beden eğitimi dersine

yönelik farkındalıkları olsa bile yeteri kadar destek olmadıklarını, beden eğitim dersine yaklaşımlarında ilgisiz olduklarını aynı zamanda spor yapan öğrencilere de destek verilmediğini ifade etmektedirler (129, 161-163).

“Dönüşümü Tetikleyen Unsurlar” alt teması altında “Eğitim Sistemi ve Spor” kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri öğretmenlerin atanması için yapılan sınavın beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki bilgilerini ölçmediğini belirtmişlerdir. Eğitim ve sınav sistemi nedeniyle öğrencinin beden eğitimi dersini ikinci plana itmek zorunda olduğunu çocukların sınav kaygısı yüzünden spor yapmaktan, hareket etmekten uzaklaştığını söylemişlerdir. Okullarda beden eğitimi ve spor dersinin niteliğini donanımsal eksikliklerin etkilediğini, Okuliçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi’nin (Obesid) kaldırılmasıyla beden eğitimi öğretmenleri arasındaki mesleki iletişimi ve koordinasyonun azaldığını aslında Obesid’in beden eğitimi öğretmenlerinin niteliğini artırmada önemli bir unsur olduğunun belirtirken yetkilerinin devredildiği gençlik sporun ise okul ile bağlantıyı kuramadığını ifade etmişlerdir. (Tablo 4.17)

Talim ve Terbiye Kurulunun 07.07.2009 tarihli ve 80 sayılı Kararı ile 12.09.2012 tarihli ve 5110 sayılı mütalaası doğrultusunda 2012 yılında 4270 sınıf öğretmenini beden eğitimi ve spor branşına geçmiştir. Sınıf öğretmenleri ilköğretim birinci kademedeki oyun ve fiziki etkinlikler adı altında beden eğitimi derslerine girmektedir (1.2.3. sınıflar 5’er 4. sınıflarda 2’şer saat). Yapılan çalışmalarda sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerinin her ne kadar değerini bilseler bile içerikte, uygulamada, dersin işlenmesi ve verimliliğinde sorun yaşadıkları tespit edilmiştir (164, 173). Beden eğitimi ve spor dersini 1. kademedeki işlerken sıkıntı yaşayan sınıf öğretmenlerini diğer kademelere doğrudan beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak geçiş yaptırılması çelişkili bir durum oluşturmuştur. Erdem, çalışmasında eğitim sistemimizde birçok değişikliğin olduğunu ve bu değişikliklerin sorgulanması gerektiğini ifade etmiştir (43). Beden eğitimi öğretmenlerinin derslerine olumsuz olarak en çok etkileyen değişikliklerinden birinin de Obesid’in kaldırılması olduğunu düşünmektedir. B.E.Ö.11: *“Özellikle yeni mezun olan öğretmenlerin burada edinecekleri tecrübeler onlar için çok önemlidir. Obesid’in yaptığı faaliyetler öğretmeni geliştirdiyordu. En basiti o toplantılar esnasında öğretmenler birbiriyle bilgi alışverişinde bulunurdu. Birbirinden faydalanırdı. Öğrendiklerini daha sonra arkadaşlarına aktarırdı.”* Özoğlu çalışmasında ülkemizde istihdam konusunda öğretmenlerin çok farklı kaynaklardan temin edildiğini (beden eğitimi için yukarıdaki

sınıf öğretmenliği örneği) bazılarının formasyon eğitiminin bile olmadığını, dolayısıyla hizmet içi eğitimin ülkemiz için ayrı bir önem arz ettiğini ifade etmektedir (25). Beden eğitim öğretmenleri için genelde hizmet içi kursları Obesid'in düzenlediği düşünüldüğünde kaldırılmasının olumsuz durumlar doğurduğu düşünülebilir.

Beden eğitimi öğretmenleri dersin gerek idareciler gerekse MEB müfettişleri tarafından çok önemsenmediğini söylemekte herhangi bir denetim mekanizmasının olmayışının beden eğitimi öğretmenin sorumluluğunu azalttığını düşünmektedirler. B.E.Ö.10: *“Beden eğitimi dersini geçtim, şu anda egzersiz kursum var yapmazsam kimse gelip de hocam niye dersi işlemiyorsun demez. Kimsenin umurunda olmayan bir ders. Tamamen senin vicdanına kalmış bir durum.”* Yapılan çalışmalarda beden eğitimi derslerine gereken hassasiyetin gösterilmediğini müfettiş ve idarecilerin beden eğitimi öğretim programıyla ilgili gerekli bilgi birikime sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir (127, 161, 165, 166). Böyle bir tutumun olması öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye ihtiyaç duymamasına yol açabilir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri dersin müfredatının karmaşık olduğunu, bu programı uygulamakta zorlandıklarını ifade etmişlerdir. 2017 yılında değişen öğretim programıyla ilgili bir çalışma olmamakla birlikte bir önceki programlarla ilgili olarak Pehlivan ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada lise beden eğitimi dersi öğretim programı kazanım düzeylerinin genel olarak orta ve yetersiz düzeyde gerçekleştiğini belirlemişlerdir (167). 2011 yılında Gülüm ve Bilir'in yaptığı çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin öğretim programını tam olarak özümseyemeyip uygulamadıklarını, aynı zamanda program ile ilgili eğitim gereksinimi duymadıklarını saptamıştır (127) (bunun sebebi yukarıda bahsedilen denetim mekanizması eksikliği olabilir). 2005 yılında Karakuş çalışmasında programın çağın gereklerine ve öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap veremediğini ifade etmiştir (168). Erdoğan ve Öçalan çalışmasında programın uygulanabilirlik düzeyinin düşük olmasının sebebi olarak beden eğitimi öğretmenlerinin almış oldukları eğitimin geleneksel eğitim anlayışı olduğunu öğretmenliklerini yakın zamana kadar bu eğitime göre şekillendirdikleri için yılların verdiği ders işleme alışkanlıkları terk etmekte zorlandıklarını belirtmiştir (169).

Tedmem, eğitim sistemi sürekli gelişim odaklı bilimsel ve teknolojik gelişmelere önem vererek hareket ettiğini ve süreçte değerler eğitimini göz önünde bulundurduğunu iddia ederken yetkililer başarı kavramını il il sıralayarak ya da sınav puanları üzerinden

sıralamayı okul okul sorgulandığını söylemektedir (145). Bu sistem beden eğitimi dersinin de okullarda ikinci plana atılmasına yol açtığı düşünülebilir. Hoye ve arkadaşları rekabetçi eğitim ortamında merkezi sınavlara katkısı olmayan beden eğitimi dersinin diğer derslerden daha geri bir konumda görülmeye başlandığını ifade etmektedir (125). Üstelik dersin işlenebilirliği için gerekli olan donanımsal kaynakların eksikliği de dersin etkinliğini zayıflamasına yol açmaktadır (127, 161).

Beden eğitimi öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplardan “Mevcut Beden Eğitimi Öğretmeni İmgesi” alt teması altında görüşmede öğretmenler; beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tercihlerinin idealist bir seçim olmaktan çıktığını daha çok garantisini olan bir memurluk olarak gördüklerini, mesleğinde yeni sayılabilecek öğretmenlerin atanmayı nihai bir hedef olarak gördüklerini ancak her şeyin daha yeni başladığını fark etmediklerini ifade etmişlerdir. Beden eğitim öğretmenlerinin sporun hayatlarında önemli bir yer edinmediğini yaşam biçimi olarak görmediklerini, geçmişe kıyasla kendilerine sunulan yetersiz katkıların, imkânların arkasına sığındıklarını ellerinden gelebilecek tüm gayret ve çabayı sarf etmediklerini düşünmektedirler (Tablo 4.19; 4.20; 4.21; 4.22). Özoğlu, öğretmenler ihtiyaç fazlası olarak yetiştirildiğinden atanmayı bekleyen öğretmen sayısı da her yıl katlanarak artmakta ve KPSS sınavında da rekabetin giderek arttığını söylemektedir (25). Bu durum öğretmenlerin sınavlara aşırı derece değer vermelerine yol açtığını söylemektedir. Eskiye göre günümüzde öğretmen olabilmek için çok fazla sınava girilmekte ve daha çok çaba sarf edilmektedir, bu durum kişiyi öğretmen olduktan sonra mesleğin gerekliklerini yerine getirmemesine yol açabilir. Üniversiteden mezun olduktan sonra tüm enerjisini heyecanını sınavlara yansıtan kişi atandıktan sonra tükenmişliğin içerisine girebilir. Arabacı ve Çankaya çalışmasında beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin yetersiz olduğunu belirtmektedir (170). Ancak diğer taraftan beden eğitimi öğretmenlerinin spor salonun olmaması okullardaki araç gereç durumunun yetersizliği gibi durumlar beden eğitimi öğretmenlerinde duyarsızlaşmayı ve duygusal tükenmeyi arttırsa da genel olarak çalışmalarda beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir (171-173). Görüşmede öğretmenler mevcut beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğinde geçmiş öğretmenlere göre mevcut öğretmenlerin teknolojik çağa daha kolay uyum sağladığını, bu durumu lehlerine çevirip kullanabildiklerini ifade etmişlerdir (Tablo 4.23). Ancak Kayaduman ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda önemli eksikliklerinin olduğunu ifade etmektedir (174).

Maviş ve arkadaşlarına göre günümüzdeki öğretmen adaylarının küresel bilgi ve teknoloji ışığında yetiştirilmeye çalışıldığını söylemektedir (146).

Görüşmede öğretmenler, beden eğitimi öğretmenlerinin tıraş olmaması, eşofman giymemesi, sigara içmesi gibi davranışların beden eğitimi öğretmenleri için derse ve kendisine karşı saygısızlık olarak görmekte iken mesleğinde yeni olan öğretmenler bu durumu saygı ile bağdaştırmamıştır. Beden eğitimi öğretmenleri, özellikle son 10 yılda atanan öğretmenlerin sportif alan bilgi birikiminin daha düşük olduğunu, bir branşta uzmanlaşıp diğer branşlarda konulara hakim olmadıklarını belirtirken, bu öğretmenlerin de formasyon bilgisinin daha nitelikli olduğunu vurgulamışlardır (Tablo 4.24; 4.25). Güllü ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada 1926'dan 2006'ya kadar öğretmenlik programlarının spor dersi oranlarını 1983'te % 64,53, 1998'de % 65,97 2006'da ise %50,63 farklılık gösterdiğini sonucuna ulaşmıştır (107). Bulca ve arkadaşları öğretmenlik programı ile Milli Eğitim Bakanlığı programlarının aynı doğrultu da olması gerektiğini vurgulamıştır (175). Beden eğitimi 2006 programının formasyon ve genel kültür dersleri açısından yoğun olmasına karşın alan dersleri açısından zayıflığı, yetişen öğretmenler ile eski öğretmenler arasında farklı bir eğitim anlayışı ortaya çıkarmış bu durumda da okullarda antrenörlük açısından daha zayıf bir dönem olmasına yol açmış olabilir.

Beden eğitimi öğretmenleri, geçmişte beden eğitimi öğretmenleri arasında işbirliğinin diyalogun daha olumlu bir düzeyde iken günbegün bu durumun zayıfladığını öğretmenlerin toplumla iletişiminde kopukluğun olduğunu aynı zamanda birbirlerine karşı tahammül seviyelerinin düşük olduğunu, birlikte hareket etme becerilerinin köreldiğini dile getirirken diğer taraftan da beden eğitimi öğretmenleri günümüzde öğretmen-öğrenci ilişkileri daha samimi, öğrenci öğretmeniyle daha rahat iletişim kurabildiğini söylemektedirler (Tablo 4.26; 4.27; 4.28.) B.E.Ö.17: *“Şimdikiler halkla iç içe değil halka diyalog kurmayı da bilmiyorlar. Sanki böyle bir becerilerden yoksun gibiler. “ Maviş ve arkadaşlarının çalışmasında daha önce öğretmenlerin toplumla iç içe iken günümüzde kendilerini toplumsal olay ve olgulardan soyutladığını daha az sorumluluk duygusu hissettiğini ifade etmiştir (146). Ünal, Türkiye’de öğretmenlere güvencesiz çalışma koşullarının dayatılmakta olduğunu öğretmenliğin peyderpey sıradanlaştırılmakta olduğunu söylemektedir (144). Öğretmenlerin toplumla ve beden eğitimi öğretmenleriyle iletişiminin azalırken öğrencilerle olan iletişiminin artmasında*

ise eski öğretmenlerin öğrencilere karşı daha sert (bknz; Tablo 4,7 “Katı disiplin anlayışı”) ve iletişime kapalı olması olabilir.

Beden eğitimi öğretmenleri, günümüzde beden eğitimi dersinde meydana gelen çözümlerin aslında önemli bir etkenin de öğretmenin kendisi olduğunu, derse bakışının ticari bir boyut kazandığını ve süreç içerisinde öğretmenlerin derse verdiği önemin azaldığını ifade ederken diğer taraftan da eğitim sisteminden kaynaklı olarak öğretmenin kendini geliştirme ihtiyacı duymadığını belirtmektedirler (Tablo 4.29; 4.30). B.E.Ö.17: *“Şimdiki öğretmenler bunu göremiyorum. Biraz daha ticari kafalı yetişiyorlar. Okuldaki beden eğitimi dersi öğretmen için ikinci planda olan bir ders. Adam için özelde yaptığı kurslar ön planda neden? Çünkü oradan daha çok para kazanıyor. Bizler mesleğimize aşkla bakarken onlar ticari olarak bakıyorlar. Ondan sonra bedenci dedikleri zaman da kızıyorlar.”* Beden eğitimi öğretmenleri asıl görevlerinin dışına çıkarak antrenörlük yapmakta, hazırlık kurslarında ve yaz spor okullarında çalışmaktadır bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğinin gereklerini yerine getirmesini zorlaştırabilir. Özoğlu, çalışmasında eğitim sisteminde değişikliklerin sık sık yaşanması, öğretmenlerin kendilerini eksik görmemesi ya da ekonomik sıkıntı ve zaman gibi nedenlere başvurarak kendilerini geliştirmek istemediklerini ifade etmiştir (25). Ünal, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de öğretmenlerin düşük ücrete iş güvencesi olmadan çalıştırılmaya itilmekte olduğunu, geçmişte aydın kimliğiyle ön plana çıkan öğretmenin yerini kendi günlük problemlerini çözmeye, işini iyi yapmaya ve mümkün olduğunca yüksek kazanç elde etmenin yollarını araştırmaya yönelmiş, rekabetçi bir öğretmenin alması istenmekte olduğunu belirtmiştir (144).

Beden eğitimi öğretmenlerinin vermiş oldukları cevaplardan “Dönüşümü gelecekte tersine çevirebilecek unsurlar” alt teması altında; “Kentleşmenin artması”, “Teknolojik gelişmeler”, “Fiziksel aktiviteyi geliştirmeye yönelik politika ve uygulamalar” olarak 3 kategori ve bunların kodları tespit edilmiştir. “Kentleşmenin artması” kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri, çocukların eskisi kadar okul dışında hareket edemediğini bunun yanında özellikle obezite gibi sağlık sorunlarının ortaya çıktığını ve bu gibi olumsuzlukların aslında beden eğitimi dersi için bir avantaj oluşturabileceğini, öneminin ilerleyen süreçte arttırılabileceğini ifade etmişlerdir. (Tablo 32). Yapılan çalışmalarda göstermektedir ki; kentleşmenin artması beraberinde yeşil alanların ve çocukların oyun alanlarının azalmasına yol açtığı, bu durumun çocukların

zihinsel sosyal ve duygusal açıdan gelişmesinde olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir (133, 176, 177). WHO, yayınladığı raporda eğitimde fiziksel eğitime verilen önemin artırılması gerektiğini, çünkü aktivitelerin sağlık üzerine önemli etkilerinin olduğunu ifade etmiştir (178). Şimşek ve arkadaşlarının çalışmasında birçok hastalığın oluşmasında özellikle aşırı şişmanlıkta fiziksel aktivite yetersizliğinin etkili olduğunu söylemektedir (179). Baltacı, okullarda beden eğitiminin etkinliğinin ülkeden ülkeye değişiklik gösterdiğini ancak okul dışında spora katılımın düşmesini evrensel bir sorun olarak görmektedir (180). Artan şehirleşme, kısıtlı oyun alanları, sağlıkla ilgili artan problemler okullarda beden eğitimi dersinin önemini ve etkinliğini artırabilir.

Teknolojik gelişmeler kategorisinde beden eğitimi öğretmenlerinin bir kısmı geçmişten günümüze spor malzemelerine daha rahat ulaşılabildiğini, tesis malzeme konusunda iyileşmelerin yaşandığını söylerken, bir kısmı hala birçok okulda donanımsal eksikliklerin dersin önüne geçtiğini, tesisleşmenin artmasının beden eğitimi ve spor dersine beklenen etkiyi yapmadığını belirtmişlerdir (Tablo 33). Beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrencilere daha kolay ve pratik yoldan daha verimli sportif beceriler kazandırıp ve kavramsal bilgiler öğretebilmek için spor teknolojilerinden daha fazla yararlanılması gerekir. Özen ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada beden eğitimi öğretmenleri, derslerde teknoloji kullanımının bilgi ve becerilerin öğretiminde kalıcılığını ve etkili öğrenmeyi artıracığını ifade etmişlerdir (184). Yapılan çalışmalarda tesis ve ders kaynakları yönünden eksikliklerin olduğunu ve bu durumda dersin verimliliğini zayıflattığı sonucuna ulaşılmıştır (129, 161, 162). Miller, beden eğitimi derslerinin etkinliğinin artırılabilmesi için okul olanaklarının da yeterli düzeyde olması gerektiğini ifade etmiştir (181). TOÇBİ 2011 (Türkiye’de okul çağı çocuklarında büyümenin izlenmesi) raporunda okulların %87,4’ünde kapalı spor salonunu olmadığını, %8,9’unda ise açık hava oyun alanlarının bulunmadığını saptamıştır (128). Teknolojik gelişmelerin yaşanması beden eğitimi dersi için birçok noktada olumlu etki yapabilir ancak öncelikli olarak okullarda beden eğitimi dersinin olanaklarının artırılması gerekir ardından süreçte dersin işlevselliğinin de artması beklenebilir.

Fiziksel aktiviteyi geliştirmeye yönelik politika ve uygulamalar kategorisinde beden eğitimi öğretmenleri gittikçe kötüye giden çevre şartları, çocukların sağlık sorunlarının artması, velilerin eskiye nazaran beden eğitimi dersinin önemini kavramaya başlaması, MEB’in beden eğitimi dersi için bir takım olumlu söylemleri beden eğitimi

dersinin ilerde dönüşümü tersine çevirebilecek unsurlar olarak görülebileceğini ifade etmişlerdir (Tablo 4.34). B.E.Ö.4: “Çevremizde ortaya çıkan sorunlar bizi yıldırmamalı, şimdiki çocukların bize daha fazla ihtiyacı var. Çocuklarımız spordan uzaklaştırılıyor. Yanlış besleniyorlar. Çevre çok kirlendi. Çocuklara daha fazla yardımcı olmamız lazım.” Eurydice, raporunda fiziksel etkinlerin zindelik ve sağlığa katkılarının yanında yaşam boyu olumlu etkilerinin olacağını vurgulamıştır (102).

B.E.Ö.7:“ Çocukların spora yönlendirilmesinde önemli bir etkenin de medya olduğunu düşünüyorum. Artan spor kanalları, spor sağlık ilişkisi üzerine programlar, sporcuların yaşamlarının ön plana çıkması gibi.” Nolting, çalışmasında spor medyasının daima sosyo-kültürel beklentiler, reklam veren baskıları ve araştırma bulgularının sınırlı olması gibi kısıtlayıcı faktörler tarafından etkilenen karmaşık müzakerelerin ürünü olduğunu söylerken (182), Ünal, spor medyasının toplumu yeterince bilgilendirmediğini ifade etmiştir (144).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Araştırma sonucunda geçmiş beden eğitimi öğretmeni imgesi ile mevcut/günümüz beden eğitimi öğretmen imgesi arasında birtakım farklar olduğu ortaya çıkmıştır. Geçmiş beden eğitimi öğretmenleri imgesinin daha çalışkan, daha girişimci, daha özverili, entelektüel ve sorunlarla başa çıkabilme konusunda daha iyi oldukları gibi kavramlarla karakterize olduğu saptanmıştır. Geçmiş beden eğitimi öğretmeni mesleğine adanmış, tören bilgisi konusunda daha donanımlı, toplumla iç içe ve daha kolay örgütlenebildiği belirlenmiştir. Geçmiş beden eğitimi öğretmenlerinin sporcu kişiliklerinin/özelliklerinin gelişmiş olduğu ve kendilerini daha çok bir antrenörmüş gibi hissettikleri, bu öğretmenlerin mevcut/günümüz beden eğitimi öğretmenlerine göre oldukça sert bir otoriteye sahip oldukları bulunmuştur.

Mevcut/günümüz beden eğitimi öğretmeni imgesinin ise, geçmiş beden eğitimi öğretmenlerinin aksine aktif spordan uzak ve sporu bir yaşam biçimi olarak görmedikleri, aynı zamanda kendilerine sunulan imkânların dışına çık(a)madıkları, formasyon bilgilerinin iyi olmasına rağmen sportif alan bilgi birikimlerinin yetersiz olduğu, çevreyle ve kendi zümreleri ile olan diyalog ve işbirliğinin zayıf olduğu saptanmıştır. Mevcut/günümüz beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tercihlerinin idealist bir seçim olmaktan çok garantisi olan bir memurluk olarak gördüklerini, öğretmenlerin atanma süreci sonunda amaçlarını tamamladıkları ve sadece atanmaya konsantre oldukları belirlenmiştir. Beden eğitimi dersinde meydana gelen çözümlere yol açan önemli bir etkenin de öğretmenin kendisi olduğunu, derse bakışının ticari bir boyut kazandığı belirlenmiştir. Diğer taraftan mevcut/günümüz beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen–öğrenci ilişkilerinde daha samimi, teknolojik çağa daha kolay uyum sağladıkları belirlenmiştir.

Beden eğitimi öğretmenleri tarafından geçmiş ve mevcut/günümüz beden eğitimi öğretmen imgesinin bu kadar farklı algılanmasının altında birçok sebep bulunmaktadır. İlk olarak üniversiteler ve MEB arasında bir uyumsuzluk bulunduğu, üniversitelerdeki teorik eğitim ile meslekteki pratiğin birbirini tamamlamadığı, beden eğitimi ve spor bölümlerinin plansız şekilde artmasıyla kalitenin düştüğü, bölümden mezun olan

öğretmenler adaylarının donanımlı şekilde mezun olmadıkları, istihdam sıkıntısının da olmasının beden eğitimi öğretmenlerinin sadece KPSS'ye odaklanmasına yol açtığı saptanmıştır. Mezun olduktan sonra öğretmenlerin atanması için yapılan bu sınavda beden eğitimi öğretmenlerinin alan bilgilerini ölçmediği, velilerin, eğitim ve sınav sistemi nedeniyle öğrencinin beden eğitimi dersini ikinci plana itmek zorunda olmasının çocukların sınav kaygısı yüzünden spor yapmaktan, hareket etmekten uzaklaşmasına neden olduğu belirlenmiştir. Tüm bunların yanında Obesid'in kaldırılmasıyla beden eğitimi öğretmenleri arasındaki mesleki iletişim ve koordinasyonun azaldığı, okul spor kulüpleri yönetmeliğinin yapısal olarak değiştirilmesi, sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmeni olarak atanması gibi politikaların bu süreçte beden eğitimi öğretmenlerini derinden etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca, toplumda meydana gelen değişim ve çözümlerin genel olarak öğretmenlik mesleğinde bir dönüşümü meydana getirdiği, beden eğitimi öğretmenlerinin bu dönüşümün etkilerinin dışında olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, beden eğitimi öğretmenin ve dersin yaşamış olduğu erozyon ilerleyen zamanda tersine dönebilir. Katılımcıların ifadelerine göre, veliler teknoloji, kentleşme, çevre sorunları gibi nedenlerle eskiye nazaran beden eğitimi dersini çocukları açısından bir çözüm veya olumlu bir katkı aracı olarak görmeye başladıkları ve dersi yürüten beden eğitimi öğretmenine olumlu anlamlar yüklemeye başladıkları belirlenmiştir.

6.2. Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Öğretmen yetiştirme politikaları uzun vadeli planlarla düzenlenmeli, ne kadar öğretmene ihtiyaç duyulacağı belirlenmeli ve öğretmen yetiştiren bölümlerin sayısı ve nitelik durumu gözden geçirilmelidir.
- Öğretmenlik mesleğinde yaşanan sorunlarla ilgili aranan tüm çözüm önerilerine öğretmenler de dâhil edilmelidir.
- OBESİD'in kaldırılması, Okul spor faaliyetlerinin GSGM'ne devredilmesi, Okul spor kulüpleri yönetmeliğinin kaldırılması vb. değişiklikler gözden geçirilerek revize edilmelidir.
- Beden eğitimi öğretmenliği ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların işbirliği ve koordinasyonla çalışabilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Ergün M. Cumhuriyet dönemi eğitim tarihi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 2008, 6.12: 321-48.
2. Şişman M. *Eğitim Bilimine Giriş*, 3. Baskı. Ankara, Pegem A Yayıncılık 2006: 19.
3. Gezer İ. *Değişen Dünyada Eğitim*, 1. Baskı. Malatya, Bilsam Yayınevi 2012: 17.
4. Okçabol R. *Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz*, 1.Baskı. Ankara, Ütopya Yayınevi 2005: 37-74.
5. Uygun S. *Türk Eğitim Sistemi ve Sorunları (Geleneksel ve Güncel)*, 1. Baskı. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık 2013: 199.
6. Temel A. *Öğretmenlik Mesleği ve Sorunları*. Cumhuriyet Gazetesi, www.cumhuriyet.com.tr 23 Kasım 2017.
7. Churukian, G.A. *The Policies and Models of Teacher Training in the Council of European Countries*, SV. Paris 1993.
8. Külekçi E, Bulut L. Türkiye ve ABD’ deki öğretmen yetiştirme sistemlerinin karşılaştırılması. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications* 2010: 11-3.
9. Küçükahmet L. 2006-2007 öğretim yılında uygulanmaya başlanan öğretmen yetiştirme lisans programlarının değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 2007, 5(2): 203-18.
10. Erdem RA. *Öğretmen Yetiştirmenin Bugünün ve Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, 1.Baskı. Ankara, Anı Yayınları 2013: 33.
11. Öçalan M, Erdoğan M. Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin amaçlarının gerçekleşme düzeyi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2009, 3(3): 280-91.
12. Zengin E, Öztaş C. Yerel yönetimler ve spor. *Sosyal ve Siyaset Konferansları Dergisi* 2008, 0(55): 49-78.
13. Bilge N. *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*, 1. Baskı. Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları 1989: 13-93.
14. Şakar F. 1909’dan bu yana tarihi süreç içinde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirme politikası. *I. Spor Bilimleri Kongresi Kitabı* 1990.

15. Aslan R. *Beden Eğitimi Bilgileri*, Ankara, Bimaş Matbaacılık 1979: 1-3.
16. Demirhan G. Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spora ilişkin felsefi görüşleri. *Spor Bilimler Dergisi* 1998, 9: 38–62.
17. LUMPKIN, A. Physicaleducation and sport: A contemporary introduccion, St. Louis: Times Mirror 1990.
18. Türk Dil Kurumu (2017). http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5af486b6efffe0.75515072 01 Kasım 2017.
19. Akyüz Y. *Türk Eğitim Tarihi M.Ö 1000 - M.S 2006*, 10. Baskı. Ankara, Pegem Akademi Yayıncılık 2008.
20. Yükseköğretim Kurumu. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*, Ankara, YÖK Yayınları 2007.
21. Okçabol R. *Yükseköğretim Sistemimiz*, 1. Baskı. Ankara, Ütopya Yayınevi 2007: 125.
22. Duman T. Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Problemi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı. Doktora tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi 1988.
23. Akyüz Y. *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara, Alfa Yayınevi 1999.
24. Erden M. *Eğitim Bilimlerine Giriş*, Ankara, Arkadaş Yayınevi 2007.
25. Özoğlu M. Türkiye'de öğretmen yetiştirme sisteminin sorunları. *Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı* 2010.
26. Erdem AR. Türkiye'deki öğretmen yetiştirme sisteminin [A]1,[B]2, [Ç]3 si. *Journal of Teacher Education and Educators* 2015, 4(1): 16-38.
27. Temel C, Altınkök M, Kayışoğlu B. The reflections of pedagogical formation education practices on physical education teacher training. *Journal of Human Sciences* 2016, 13(1): 1862-72.
28. Yılman M. *Türkiye'de Öğretmen Eğitiminin Temelleri*, 2. Baskı. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım 2006.
29. Çiçek F, Başaran S, Demirbaş A, Maden C. 21. Yüzyıla Girerken Türk Eğitim Sisteminin Duyduğu Çağdaş Öğretmen Profili. EARGED, Ankara, Milli Eğitim Basımevi 2001, 5.
30. Bilir A. Türkiye'de öğretmen yetiştirme sisteminin tarihsel evrimi ve istihdam politikaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2011, 44(2): 223-46.

31. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü. *Türkiye’de İlköğretim (Dünü, Bugünü, Yarını)*, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi 2003: 173-4.
32. Yıldız A. Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin dönüşümü: İdealist öğretmenden sınava hazırlayıcı teknisyen öğretmene. *Eleştirel Pedagoji Dergisi* 2013, 5(27): 43-50.
33. Kırpık G. Ünal U, Işık H, Demirtaş B, Tokdemir AM Birbudak ST, Akyol H. *Türk Eğitim Tarihi El Kitabı*, 1. Baskı. Ankara, Grafiker Yayınları 2016.
34. Yükseköğretim Kurumu. *Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi*, Ankara, YÖK Yayınları 2007.
35. Akyüz Y. *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000 – M.S. 2006*, Ankara, Pegem A Yayıncılık 2006.
36. Tonguç İH. Canlandırılacak köy. Remzi Kitabevi 1947.
37. Kirby, F. Türkiye’de Köy Enstitüleri. Ankara, İmece Yayınları 1962.
38. Binbaşıoğlu C. *Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi*, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları 1995.
39. Yıldırım G. Öğretmen eğitimi üzerine düşünceler. *Dergi Park Akademik* 2010, (27)2.
40. Akyüz Y. *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000 – M.S. 2008*, 12. Baskı. Ankara, Pegem A Yayıncılık 2008.
41. Azar A. Türkiye’deki öğretmen eğitimi üzerine bir söylem: Nitelik mi, nicelik mi? *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 2011, 1(1): 36-8.
42. Kavcar C. Nitelikli öğretmen sorunu. *Eğitim ve Bilim Dergisi* 1980.
43. Erdem AR. Türkiye’deki öğretmen yetiştirmenin [A]1,[B]2, [Ç]3 si. *Journal of Teacher Education and Educators* 2015, 4(1): 16-38.
44. Uras A. Öğretmenliğin Dönüşümünü Anlamak. <http://egitimilkesen.org/egitim-a-s-ogretmenligin-donusumunu-anlamak-alaattin-uras> 02 Ekim 2017.
45. Özsuca Ş. Küreselleşme ve sosyal güvenlik krizi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 2003, 58(2): 134-50.
46. Sayılan F. Küresel aktörler (DB ve GATS) ve eğitimde neoliberal dönüşüm. *Jeoloji Mühendisleri Odası Haber Bülteni* 2006, 4: 44-51.
47. Örmeci O. The rise of neo-Liberalism and the story of TÜSİAD. 2010, <http://ydemokrat.blogspot.com.tr/2010/12/rise-of-neo-liberalism-and-story-of.html> 03 Ekim 2017.
48. Kirişçi M. Neoliberalizmin eğitim üzerindeki etkileri. *İktibas Dergisi* 2013.

49. Yıldız N. Neoliberal küreselleşme ve eğitim. *D. Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* 2008, 11: 13-32.
50. M.E.B. Mevzuat. T.C. Resmi Gazete, sayı: 17863, 7 Aralık 1982.
51. Luke A. Text and discourse in education: an introduction to critical discourse analysis. *Review of Research in Education* 1995 21(1): 3-48.
52. Yükseköğretim Kurumu bilgi yönetim sistemi. <https://istatistik.yok.gov.tr/> 10 Ekim 2017.
53. Türkiye Cumhuriyeti Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı. <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman>. 10 Ekim 2017.
54. NTV. <http://www.ntv.com.tr/egitim/bakan-yilmazmebin-81-bin-ogretmene-ihiyaci-var,7Wtg5nag8EizfcFbkRFijw> 08 Ekim 2017.
55. Yıldırım V, Vural Ö. Türkiye’de öğretmen yetiştirme ve pedagojik formasyon sorunu. *Journal of Teacher Education and Educators* 2014, 3(1): 73-90.
56. Yükseköğretim Kurulu Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği. *Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programları Hakkında Açıklama*, Ankara 2015.
57. Tedmem. *Eğitim Değerlendirme Raporu*, Ankara, ARCS Matbaacılık 2016.
58. Güvercin G. Öğretmenlik Mesleğinde Kökten Bir Dönüşüm: Ücretli Öğretmenlik, İçinde: Yıldız A. (Editör). *İdealist Öğretmenlerden Sınava Hazırlayıcı Teknisyene: Öğretmenliğin Dönüşümü*, 1. Baskı. İstanbul, Kalkedon Yayınları 2014: 139-178.
59. Devlet Memurları Kanunu. Resmi Gazete, sayı:12056, 14 Temmuz 1965.
60. Türk Eğitim-Sen. Ücretli öğretmen sayısı 81 ilde 63 bin 829. https://www.turkegitimsen.org.tr/icerik_goster.php?Id=11440 11 Kasım 2017
61. Özoğlu M, Gür B, Altunoğlu A. *Türkiye ve Dünyada Öğretmenlik*. Ankara, Sistem Ofset 2013.
62. Güçlü, A. Eğitimde Yeni Arayışlar? <http://www.egitimajansi.com/haber/egitimde-yeni-arayislar-haberi-61214h.html> Erişim: 14 Kasım 2017.
63. Postman N. *Televizyon Öldüren Eğlence*, Çeviri: Akınhay O. 6.Basım. İstanbul, Ayrıntı Yayınları 2016.
64. M.E.B. Sözleşmeli Öğretmen İstihdamına İlişkin Yönetmelik. T.C. Resmi Gazete, sayı: 29790, 3 Ağustos 2016.
65. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. *Öğretmen Strateji Belgesi*, Ankara 2017.

66. Öztürk TH. *Eğitimde Artan Teknoloji Kullanımı Bağlamında Öğretmenin Değişen Rol ve Pratikleri*. İçinde: Yıldız A. (Editör). *İdealist Öğretmenlerden Sınava Hazırlayıcı Teknisyene: Öğretmenliğin Dönüşümü*, 1. Baskı. İstanbul, Kalkedon Yayınları 2014: 223.
67. Hiltzik M. Who really benefits from putting high-tech gadgets in classrooms? Los Angeles Times 2012, 15 Eylül 2017.
68. Richtel M. A Silicon Valley School That Doesn't Compute. The New York Times. 2011, <https://www.nytimes.com/2011/10/23/technology/at-waldorf-school-in-silicon-valley-technology-can-wait.html>. 11 Kasım 2017.
69. Semuels A. Japan Might Be What Equality in Education Looks Like. 2017, <https://www.theatlantic.com>. 11 Kasım 2017.
70. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimde FATİH Projesi Hakkında. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/> 12 Kasım 2017.
71. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Ortaöğretim İzleme ve Değerlendirme Raporu, Ankara 2016.
72. Ronan A. The Pros and Cons of Technology. <http://www.edudemic.com/technology-pros-cons/> 2017 12 Kasım 2017.
73. Bayer Y. Eğitime katkısı nedir?. <http://www.hurriyet.com.tr/egitime-katkisi-nedir-19860889>. 2017, 12 Kasım 2017.
74. Coşkunoglu O. Fatih Projesi. http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/diger/318662/Fatih_Projesi_.html 2012, 12 Kasım 2017.
75. UNİCEF Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü. *Herkes İçin Eğitime İnsan Haklarını Temel Alan Bir Yaklaşım*, Ankara 2007.
76. Eğitim Reformu Girişimi, *Eğitim Hakkı ve Eğitimde Haklar*, İstanbul, Yelken Basım 2009.
77. Ünal LI, Özsoy S. *Modern Türkiye'nin Sisyphos Miti: Eğitimde Fırsat Eşitliği.*: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Bilanço'98 Yayın Dizisi, İstanbul 1999.
78. Güven İ. Türkiye'de öğretmen eğitiminin tarihsel dönüşümüne eleştirel bir bakış. *Eleştirel Pedagoji Dergisi* 2015, 40.
79. Tedmem. 2016 *Eğitim Değerlendirme Raporu*. Değerlendirme Dizisi: 3, ARCS Matbaacılık, Ankara 2016.
80. Milli Eğitim Bakanlığı. *2015–2019 Stratejik Planı*, Ankara 2015.
81. Devlet planlama Teşkilatı. *Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) 2014*.

82. Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı. *Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim*, Ankara 2016.
83. Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası. *2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı Değerlendirme Raporu*, Ankara 2017.
84. Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı. T.C. Resmi Gazete, sayı: 29814, 27 Ağustos 2016.
85. Milli Eğitim Bakanlığı. *Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü. 5580 Sayılı Kanun Kapsamındaki Özel Okullarda Öğrenim Gören/Görececek Öğrenciler İçin Verilecek Eğitim Ve Öğretim Desteği Uygulama E-Kılavuzu*, Ankara 2017.
86. Eğitim Bir-Sen. *Eğitime Bakış 2016 İzleme ve Değerlendirme Raporu*, 1. Baskı. Ankara, Eğitim-Bir-Sen Yayınları 2016.
87. Yüksek Öğretim Kurumu Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. *Yükseköğretim İstatistikleri 2017*.
88. Arap KS. Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye'de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* 2010, 65(1): 1-29.
89. G Arife. *Türkiye'de Eğitim Politikaları*, 1. Baskı. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık 2015.
90. Okçabol R. Yükseköğretim Sistemimiz, 1. Baskı. Ankara, Ütopya Yayınevi 2007: 125-50.
91. Mayo P. *Eleştirel Pedagoji Politik Eğitim Dergisi* 2009, 1(6): 59.
92. Şentürk İ. Pierre Bourdieu'nun neoliberalizm eleştirisi bağlamında eğitim yönetimini yeniden düşünmek. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2008: 11(2).
93. Günay N. Atatürk döneminde Türkiye'de beden eğitiminin gelişimi ve gazi beden terbiyesi bölümü. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi ATAM Dergisi* 2013, 29(85).
94. Karaküçük S. *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*, 1. Baskı. Ankara, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Matbaası 1989: 17-54.
95. Özdilek Ç. Eynur RB. Karakuş S. Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren bölümlerde uygulanan eğitim programlarının ilköğretim ve ortaöğretim okulları için belirlenen beden eğitimi ders amaçları. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli 2005.

96. Büyükduman İ. Türkiye’de öğretmen yetiştirme. https://www.academia.edu/4120789/T%C3%BCrkiyede_%C3%96%C4%9Fretmen_Yeti%C5%9Firme 15 Aralık 2017
97. Kavak Y, Aydın A, Altun SA. *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. Yükseköğretim Kurulu Yayınları 2007, 5.
98. Çöndü A. *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri: Amaçlar, Programlar, Ölçme ve Değerlendirme, Yöntemler, Planlar*. Nobel Yayın Dağıtım 1999.
99. Özdilek Ç. Eynur RB. Karakuş S. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerde Uygulanan Eğitim Programlarının İlköğretim Ve Ortaöğretim Okulları İçin Belirlenen Beden Eğitimi Ders Amaçları. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Denizli.
100. Millî Eğitim Bakanlığı. *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar*, Ankara 2017.
101. Hardman K. Physical education in schools: a global perspective. *Kinesiology : international scientific journal of kinesiology and sport* 2008, 40(1): 5-28.
102. Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice. Avrupa’daki Okullarda Beden Eğitimi ve Spor. Eurydice Raporu, Lüksemburg, AB Yayın Ofisi 2013.
103. Çeliksöy MA, Çelik OV. Türkiye’de Cumhuriyet sonrası ilköğretim programları içerisinde beden eğitimi ders süresinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2015, 3(13): 369-91.
104. Güven Ö. Türkiye’de Cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların eğitimini hazırlayıcı çalışmalar. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 1996, 1(2): 70.
105. ÖSYM. ÖSYS Yükseköğretim Programlarına Ek Yerleştirme Kılavuzu 2017. <http://www.osym.gov.tr/TR,13337/2017-osys-ek-yerlestirme--kilavuz-ve-tablolar.html> 13 Aralık 2017.
106. Uğraş S. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliliği Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Malatya: İnönü Üniversitesi 2013.
107. Güllü M, Güçlü M. Zorba E, Tekin M. 1926 -2007 yılları arası çeşitli kurumların beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinin öğretim programlarının incelenmesi. *5.Ulusal Beden Eğitimi Öğretmenliği Kongresi*, Adana 2007.

108. Kale R, Erşen E. Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım 2003.
109. Bora A, Erdoğan N, Bora T, Üstün İ. “ *Boşuna mı Okuduk?*” Türkiye’de Beyaz Yakalı İşsizliği, İstanbul, İletişim Yayınları 2016.
110. Demirhan G, Bulca Y, Saçlı F, Kangalgil M. Beden eğitimi öğretmenlerinin uygulamada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2014, 29(2): 57-8.
111. Altunpolat R. Kamusal aydından yeni profesyonele neo-liberal yeni zamanlarda öğretmen. *Eleştirel Pedagoji Dergisi* 2009, 11(4): 79.
112. İnce LM. Beden eğitimi ve spor öğretimi alanında güncel konular. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Bilimsel Makale Yazma, Yayınlama ve Yayın Etiği Çalıştayı 2015.
113. Demirhan G, Bulca Y, Altay F, Şahin R, Güvenç A, Güven B, Kangalgil M, Hünük D, Koca C, Açıkkada C. Beden eğitimi öğretim programları ve programların yürütülmesine ilişkin paydaş görüşlerinin karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi* 2008, 19(3): 157–80.
114. Ökmen M. *Yerel Yönetimlerde Güncel Gelişmeler Kuramdan Uygulamaya*, Bursa, Ekin Basım Yayın 2015: 440-3.
115. Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun. T.C. Resmi Gazete, sayı: 21226, 12 Mayıs 1992.
116. Milli Eğitim Bakanlığı Millî Eğitim Müdürlükleri Yönetmeliği. T.C. Resmi Gazete, sayı: 22175, 18 Ocak 1995.
117. Öztürkalan V, Gündüz N, Kayışoğlu NB. Gençlik Spor Genel Müdürlüğü ile Milli Eğitim Bakanlığı arasındaki gençlik, beden eğitimi, spor hizmet ve faaliyetleriyle ilgili işbirliği protokolünün okul sporları açısından incelenmesi (Ankara ili örneği). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2013, 11(1): 47-53.
118. Erkan A. Bütçe politikalarının spor alanında sunulan hizmetler üzerindeki etkisinin incelenmesi ve değerlendirilmesi. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi* 2014, 3(5): 112-30.
119. Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü. *Faaliyet Raporu* 2017.
120. Okul Spor Kolları Yönetmeliği. T.C. Resmi Gazete, Sayı:2, 6 Şubat 1991.
121. Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü. *Öğretmenlerin İl İçi Alan Değişikliği Kılavuzu*, Ankara 2012.

122. www.kamudan.com, Hangi Branşta Kaç Öğretmen Alan Değiştirdi, <http://www.kamudan.com/hangi-bransta-kac-ogretmen-alan-degistirdi-6440.html> 12 Aralık 2017.
123. Eskicumalı A, Demirtaş Z, Erdoğan DG, Arslan S. Sınıf öğretmenliğinden branş öğretmenliğine geçiş sürecinin getirdiği sorunlar, (Sakarya örneği). *Akademik Bakış Dergisi* 2014, 42.
124. Erdoğan HÇ. Bahadır Z. The research of efficacy perception of physical education teachers and of physical education teachers who transferred from primary school teaching. *Niğde University Journal of Physical Education And Sport Sciences* 2016, 10, 3.
125. Hoye R, Nicholson M, Houlihan B. Sport and Politics Issues and Analysis. Çeviri: Tınaz C. *Spor ve Politika Meseleleri ve Analizi*, 1. Baskı. Ankara, Beta Basım Yayın 2015: 137-40.
126. Erdönmez İMÖ. İlköğretim okulu bahçelerinde peyzaj tasarım normları. *İstanbul Orman Fakültesi Dergisi* 2007, 57(1): 107-22.
127. Gülüm V, Bilir P. Beden eğitimi öğretim programının uygulanabilme koşulları ile ilgili beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2011, 9(2): 57-64.
128. T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Türkiye’de Okul Çağı Çocuklarında (6-10 Yaş Grubu) Büyümenin İzlenmesi (Toçbi) Projesi Araştırma Raporu*. Ankara 2011.
129. Kaya M, Bozdemir R, Türkçapar Ü, Demir O. Beden eğitimi öğretmenlerinin bazı mesleki sorunlarının incelenmesi (Tokat ili örneği). *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi* 2015, 2(5): 356-75.
130. Karaburun A, Demirci A, Saka E. İstanbul Avrupa Yakasındaki Okul Bahçelerinin Öğrenci Sayısına Göre Yeterliliklerinin Mekânsal Olarak Değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi* 2015, 31: 20-47.
131. Muhacir E. Özalp A. Artvin kenti ilköğretim okul bahçelerinin nitelik ve niceliksel durumunun coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak belirlenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 2011, 12(2): 172-84.
132. Özge VÖ, Demirel Ö. Trabzon kenti ilköğretim okul bahçelerinde tasarım ve alan kullanımları. *SDU Faculty of Forestry Journal* 2011, 12: 40-46.
133. Yılmaz S, Bulut Z. Kentsel mekanlarda çocuk oyun alanlarının yeri ve önemi (Erzurum örneği). *Milli Eğitim Dergisi* 2003, 158.

134. Devlet planlama Teşkilatı, *Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)*, 2014.
135. Yıldırım A, Şimşek H. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, 8. Baskı Ankara, Seçkin Yayıncılık 2011.
136. Creswell JW. *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma Ve Araştırma Deseni*, 3. Baskı. Siyasal Kitabevi 2016:77.
137. Merriam SB. *Qualitative Research A Guide To Design And Implementation*. Çeviri: Turan S. *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*, 3. Baskı. Ankara, Nobel Yayıncılık 2013.
138. Ryan, F, Coughlan M, Cronin P. Interviewing in qualitative research: The one-to-one interview. *International Journal of Therapy and Rehabilitation* 2009, 16.6: 309-14.
139. Patton MQ. *Qualitative Interviewing*. In *Qualitative Research And Evaluation Methods*, 3rd Ed, Thousand Oaks, Ca: Sage 2002.
140. Semerci N. Geçmişte (1942) ve günümüzde (2003) göreve başlamış sınıf öğretmenlerine göre öğretmenlik. *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2009, 33(1).
141. Karamustafaoğlu O, Özmen H. Toplumumuzda ve öğretmen adayları arasında öğretmenlik mesleğine verilen değer üzerine bir araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi* 2004, 2(6): 35-49.
142. Başkale H. Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi* 2016, 9.1.
143. Miles BM, Huberman MA. *Qualitative Data Analysis : An Expanded Sourcebook*. 2nd Edition. Calif.: SAGE Publications 1994.
144. Ünal LI. *Öğretmenliğe ve öğretmen yetiştirmeye ilişkin ekonomi politik bir çözümleme*. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Kitabı 2011.
145. Tedmem. *Öğretmen Gözüyle Öğretmenlik Mesleği*. Rapor dizisi: 3, Ankara 2014.
146. Maviş FÖ, Çaycı D, Arslan M. Deneyimli öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda Türkiye’nin öğretmen yetiştirme sisteminin değerlendirilmesi (geçmiş, günümüz ve gelecek). *Journal of Teacher Education and Educators* 2014, 3(1): 91-108.
147. Ölçüm D, Polat S. Öğretmen imajının kuşaklar bazında değerlendirilmesi. *Journal of Teacher Education and Educators* 2016 5(3): 361-97.

148. Özçakır S. 100 yıl öncesinde Türkiye’de beden eğitimi öğretimi ve günümüzdeki yansımaları. *Spor Bilimleri Dergisi* 2015, 26(1): 18-25.
149. MEB Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı. *Ölçme değerlendirme*, Ankara, Milli Eğitim Basımevi 1995: 42.
150. Şahin M. Dönmez B. 19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik Ve Spor Bayramı hakkında beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi* 2014, 44(202): 193-214.
151. Ercan E. Milli Eğitim'den çok tartışılacak 19 Mayıs isteği. 2012 <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/milli-egitimden-cok-tartisilacak-19-mayis-istegi-19668763>. 11 Aralık 2017.
152. Açıkada C. Beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirmede müfredat programı sorunları. *Spor Bilimleri Dergisi* 1992 4(3): 3-13.
153. Akdağ B. İsveç’te öğretmen yetiştirme. *Eğitim Bilim Toplum* 2005, 3(12): 58-71.
154. Aksoy E, Gözütok D. Amerika Birleşik Devletleri, Finlandiya, Singapur ve Türkiye’de öğretmen eğitimindeki dönüşümler. *Journal of Educational Sciences & Practices* 2014, 13(25).
155. Şişman M. Teacher’s competencies: a modern discourse and the rhetoric. *Inonu University Journal Of The Faculty Of Education* 2009, Special Issue, 10(3): 63-82.
156. Hotaman, D. Eğitim Fakülteleri kendi öğrencilerini seçebilir mi? *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi* 2011, 4(1).
157. ÖSYM. ÖSYS Yükseköğretim Programlarına Ek Yerleştirme Kılavuzu. 2017 <http://www.osym.gov.tr/TR,13337/2017-osys-ek-yerlestirme--kilavuz-ve-tablolar.html>. 13 Aralık 2017.
158. Gök F, Okçabol R. *Öğretmen Profili Araştırma Raporu: Araştırma Sonuçları*. Eğitim Sen 1998.
159. Çermik H. Şahin A. Doğan B. Sınıf öğretmen adaylarının meslek tercih algıları: değişimin boylamsal çözümlemesi. *H. U. Journal of Education* 2017, 32(3): 643-58.
160. Demir MK, Ercan ARI, öğretmen sorunları-Çanakkale ili örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2013, 32(1).

161. Mamak H. ilköğretim okullarında beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarına ulaşma düzeyini etkileyen faktörler. *Selçuk University Journal of Physical Education and Sport Science* 2012,14(1): 109-15.
162. Çelik A. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Okul İçi ve Okul Dışı Faaliyetlerde Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi (Trabzon ili Örneği). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi 2008.
163. Şahin D. Okul Müdürü, Öğretmen ve Ebeveynlerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi 2011.
164. Bozdemir R. Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Karşılaştıkları Problemlere Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi 2012.
165. Tortop Y, Ocak Y. sınıf öğretmenlerinin eğitsel oyun uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi* 2010, 1(1).
166. Arslan Y, Altay F. Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Spor Bilimleri Dergisi* 2008, 19(2): 63-79.
167. Pehlivan Z, Temel C, Kangalgil M. Lise beden eğitimi dersi öğretim programının kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin mezunların görüşleri. *The International Balkan Conference in Sport Sciences* 2017.
168. Karakuş E. Resmi Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Derslerinin Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğrencilerin ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri (Kırıkkale İli Örneği). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi 2005.
169. Öçalan M. Erdoğan M. Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin amaçlarının gerçekleşme düzeyi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2009: Cilt 3, Sayı 3, 280-91.

170. Arabacı R, Çankaya C. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin araştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2007, 20(1).
171. Tuna M, Çimen Z, Lisesi KB. Ankara'da görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences* 2013, 4(2).
172. Kelgökmen AH Uzunöz FS, Demirhan G. Beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin saptanması ve karşılaştırılması. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 2016, 24(3): 1503-16.
173. Bozkurt Ö. İlköğretimde beden eğitimi derslerini yürüten beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi (Lefkoşa örneği). Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi 2014.
174. Kayaduman H, Sırakaya M, Seferoğlu SS. Eğitimde FATİH projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi. *Akademik Bilişim* 2011, 11: 123-9.
175. Bulca Y, Saçlı F, Kangalgil M, Demirhan G. Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yetiştirme programına ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 2012, 37(165).
176. Aksoy Y. Çocuk oyun alanları üzerine bir araştırma İstanbul, Isparta, Eskişehir, Erzurum, Kayseri, Ankara, Zonguldak ve Trabzon illeri örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi* 2011, 3(6): 82-106.
177. Şişman EE, Özyavuz M. Çocuk oyun alanlarının dağılımı ve kullanım yeterliliği (Tekirdağ örneği). *Journal of Tekirdag Agricultural Faculty* 2010, 7(1): 13-22.
178. WHO. Global recommendations on physical activity for health. WHO 2010.
179. Simsek F, Ulukol B, Berberoğlu M, Gülnar SB, Adıyaman P, Öcal G. Ankara'da bir ilköğretim okulu ve lisede obezite sıklığı. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası* 2005, 58: 163-6.
180. Baltacı G. *Çocuk ve Spor*, 1. Baskı. Ankara, Klasmet Matbaacılık 2008: 10.
181. Miller DP. Associations between the home and school environments and child body mass index. *Social Science & Medicine* 2011: 1-8.
182. Nolting E. Female millennial interest in and consumption of sports media and imperatives and pressures in the sports media market 2008.
183. Öğretmenler Sitesi. <https://www.ogretmenlersitesi.com/ismet-yilmaz-ogretmen-sayisini-acikladi/44884/> 29 Aralık 2017.

184. Özen G, Güllü M, Uğraş S. Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ders içi ve dışı etkinliklerinde teknolojik araç ve gereçlerin kullanımı ile ilgili görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* 2016, 1(1): 24-37.

EKLER

Ek 1: Özgeçmiş

ÖZGEÇMİŞ

A. Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Ahmet Enes SAĞIN

Doğum Tarihi ve Yeri: 1992 / Malatya

B. Eğitim Bilgileri

Lisans Mezunu Olduğu Üniversite: İnönü Üniversitesi

Lisans Mezun Olduğu Bölüm: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Lisans Mezuniyet Tarihi: 2015

Yüksek Lisans: İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

İŞ TECRÜBESİ

2015 -Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Ek-2: Bilgilendirilmiş Gönüllü Onay Formu

...../...../20....

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN
ETİK KURULU
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU
BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUYUNUZ

Sizi Dr. Öğretim Üyesi Cenk Temel ve Ahmet Enes Sağın tarafından yürütülen “**Öğretmen Dönüşümü Özelinde Beden Eğitimi Öğretmenliği: Nereden Nereye**” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahipsiniz. 18 yaşının altındaki Katılımcı/Gönüllülerin, Velayet veya Vesayetindeki yasal temsilcilerine gerekli açıklamalar yapılarak bilgilendirildi, çalışma için gerekli İzin/Onam alındı. **Çalışmaya katılmanız, soruları yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam/onay verdiğiniz anlamına gelmektedir.** Size verilen formlardaki soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen **Araştırma amacı** ile kullanılacaktır. **İsminizi yazmayabilirsiniz/Kimlik bilgilerinizi açıklamak zorunda değilsiniz. İsminizi veya kimlik bilgilerinizi belirttiğiniz takdirde; Araştırma yayınlansa bile isminiz ve kimlik bilgileriniz kesinlikle gizli kalacak ve 3. bir şahısa verilmeyecektir.**

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- a. Araştırmanın Amacı: Beden eğitimi öğretmenliğinin belirli bir tarihsel kesit içerisinde nasıl bir değişim gösterdiğinin tespit edilmesidir.
- b. Araştırmanın İçeriği: Yüksek Lisans Tezi

- c. Araştırmanın Nedeni: Bilimsel araştırma Tez çalışması
- d. Araştırmanın Öngörülen Süresi : 8 Ay (+/-)
- e. Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı: 30
- f. Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Muhtelif

2. Çalışmaya Katılım Onayı (Katılımcı/Gönüllü):

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru sorma ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcı (Reşit olanlar) için:

Adı-Soyadı:

İmzası:

Velayet ve vesayet altında bulunanlar için veli ve vasisinin:

Adı-Soyadı:

İmzası:

Araştırmacının Adı-Soyadı, Unvanı: Ahmet Enes Sağın

İmzası:

***Not:** Bu form, iki nüsha halinde düzenlenir. Bu nüshalardan biri imza karşılığında gönüllü kişiye verilir, diğeri araştırmacı tarafından saklanır.*

Not:

Eğer veriler okullarda, kurumlarda vb. ortamlarda aynı anda birden fazla kişiden grup uygulaması şeklinde toplanacaksa, yine tercihen tüm katılımcıların Bilgilendirilmiş Onam Formlarını bireysel olarak imzalamaları istenir. Ancak katılımcı sayısının fazlalığı ve bununla birlikte zamanın kısıtlılığı gibi durumlar söz konusu olduğunda araştırmacı tüm gruba Bilgilendirilmiş Onam Formundaki bilgileri tek seferde sözlü olarak okumayı ve bir imza listesi dolaştırarak katılımcıların araştırmaya katılmayı kabul ettiklerine dair bu listeye toplu olarak imza atmaları tercih edebilir.

Ek-3: Öğretmenler için Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Adı ve Soyadı:	
Cinsiyet:	
Yaş:	
Hizmet Yılı:	
Okul Türü:	
Çalıştığı il:	
Mezun Olduğu Üniversite:	

Üç bölüm halinde: Mesleğe ilk atandığınız zaman, ara dönem ve şimdi şeklinde

- 1- Beden eğitimi öğretmenliği kavramının geçmişten günümüze nasıl bir değişimin geçirdiğini düşünüyorsunuz? Neden?
 - Öğretmen eğitimi,
 - Öğretim yöntemleri,
 - Ders işleme,
 - Derse adanmışlık,
 - Öğretmenin kendisinin beden eğitimi dersine bakışı vb.
- 2- Mesleğinize olan saygınızda yıllar içinde nasıl bir değişimin geçirdiğini düşünüyorsunuz? Neden?
- 3- Öğrencilik döneminizdeki beden eğitimi öğretmenleriyle günümüzdeki beden eğitimi öğretmenleri arasında fark olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
- 4- Üniversitede okullarda aldığınız staj eğitiminin sizin öğretmenliğinize nasıl bir katkısı oldu?
- 5- Beden eğitimi öğretmenlerinin birbirleriyle olan dayanışmasında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
 - Zümre toplantıları vb.
- 6- Üniversitelerde aldığınız eğitimle göreve başladıktan sonra verdiğiniz eğitim birbiriyle örtüşüyor mu? En çok neyin eksikliğini hissettiniz?

- 7- Göreve ilk başladığınızda ne hissettiniz? Neden böyle bir duyguya kapıldınız?
- 8- MEB'in beden eğitimine karşı bakış açısında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
- Beden eğitimi öğretmeni ataması,
 - Ders saati,
 - Müfettiş tutumu,
 - Okul içi beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığı (obesid) olup olmaması vb.
- 9- MEB'in ve ÖSYM'nin yaptığı sınavların beden eğitimi dersine nasıl bir yansıması oluyor?
- 10- Okulun fiziki ve diğer şartlarının beden eğitimi dersi açısından değerlendirdiğinizde geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
- Spor salonu,
 - Araç, gereç ve malzeme vs.
- 11- Okul idarelerinin beden eğitimi öğretmenlerine karşı bakış açılarında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
- Spor müsabakaları ve etkinliklere bakışı,
 - Beden eğitimi öğretmenine bakışı,
 - Beden eğitimi dersine bakışı,
 - Resmi günler ve törenlere bakışı vb.
- 12- Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine ve dersine karşı bakış açılarında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
- Öğretmene saygı,
 - Derse bakış,
 - Derse isteklilik vb.
- 13- Velilerin beden eğitimine karşı bakış açılarında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
- Öğretmene saygı,
 - Derse bakış,
 - Dersin yararları,
 - Dersin önemi vb.
- 14- Diğer öğretmenlerin beden eğitimine karşı bakış açılarında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?

- Öğretmene saygı,
- Derse bakış,
- Dersin yararları,
- Dersin önemi vb.

15- Toplumun beden eğitimine karşı bakış açılarında geçmişten günümüze nasıl bir değişim olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?

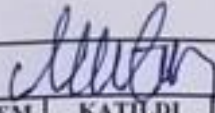
- Öğretmene saygı,
- Derse bakış,
- Dersin yararları,
- Dersin önemi vb.

16- Beden eğitimi dersini ve öğretmenini süreç içerisinde derinden etkileyen olumlu olumsuz sizce ne gibi durumlar meydana gelmiştir?

17- Bir beden eğitimi olarak öğretmenlik mesleği sürecinizde yapmak isteyip de yapamadığınız bir şey oldu mu?

18- Beden eğitimi dersi bir çocuk için ne ifade ediyor ve beden eğitimi çocuğa ne vermeli?

Ek-4: Etik Kurul Onayı

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU (Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu)			
Oturum Tarihi	Oturum Sayısı	Karar Sayısı	
05.07.2018	8	2018/8-1	
<p>Karar No: 2018/8-1: Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu 05.07.2018 tarihinde İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı odasında toplandı. Kurulumuzdan 24.10.2016 tarih ve 2016/1711-2 sayılı Onay kararı alan çalışmanın sorumlu araştırmacı olan; Dr. Öğr. Üy. Cenk TEMEL'in ile yardımcı araştırmacı olan; Milli Eğitim Bakanlığında görevli öğretmen Ahmet Enes SAGIN'ın, kurulumuza vermiş olduğu dilekçesinde; "Beden Eğitimi Öğretmenliğinde Nereden? Nereye? (1982-2016 Yılları)" başlıklı çalışmasının adını; "Öğretmen Dönüşümü Özelinde Beden Eğitimi Öğretmenliği: Nereden? Nereye?" şeklinde değiştirilmesine; Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi açısından uygun olup-olmadığı hususundaki başvurusuna ilişkin raportör raporu görüşüldü. Çalışma Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi açısından değerlendirildiğinde isim değişikliğinin uygun olduğuna ve herhangi <u>bir etik kusur olmadığına</u>; oy birliği karar verilmiştir.</p>			
Prof. Dr. Mustafa KUTLU Etik Kurul Başkanı 			
Prof. Dr. Hüseyin Suphi ERDEM Etik Kurul Başkan Yardımcısı	KATILDI	Prof. Dr. Nesrin SİS Etik Kurul Üyesi	KATILMADI
Prof. Dr. Süleyman ÇALDAK Etik Kurul Üyesi	KATILDI	Prof. Dr. Mustafa A RSLAN Etik Kurul Üyesi	KATILDI
Prof. Dr. Mehmet GÜNGÖR Etik Kurul Üyesi	KATILMADI	Prof. Dr. Lütlye ÖZDEMİR Etik Kurul Üyesi	KATILDI